

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ára egy hóra 2:40 P. Negyedévre 7 P
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hetikézenap 19, vasárnap 20 fillér

HAJDUFÖLD
Felolvas szerkesztő
Vitéz KOLOS VÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg utca 16
Telefon 3-43. Kiadóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1-41.

Lelkifolyamataink

Irta: vitéz Bessenyci Lajos dr.

Mikor az őszirozsás lázadás és a kommunista örület iszonyataiból és kábulatából idegen segítséggel ugyan, de megmenekült, illetőleg felocsudott tíz évvel ezelőtt meggyalázott és darabokra lépett nemzetünk, néhány igazságot, habár későn is, meg birt alapítani. Először is, hogy a háborút kint a frontokon ha nem is nyertük meg, de tisztességes békekötésig mindenesetre vihetjük volna, ellenben itt bent, a lakosság körében vesztettük el teljesen és tökéletesen; másodsor ez az illiohi lezúllás egy lelki rothadás befejeződése volt, melynek bomlasztó csiráit évtizedekkel előbb engedték magunk közé és ezek az ősi magyar, ezeréves keresztény lelküségét úgy legyengítették, annyira meghamisították, hogy szinte érthetetlen ostobasággal hagyunk elveszni mindenünket; harmadsor, hogy néhány száz vakmerő, jellemtelen, félművelt, nagyobb hányvadában idegen fajiságu söpredék-alak képes volt milliókat félrevezetni, megfélemlíteni, mert a sokezer, becsületes, intelligens magyar polgárság szervezetlen volt. Tehát: lelki meggyengültség, a hit-hűség és fajiság elárulása, teljes szervezetlenség hozta ránk a szégyenletes bukást és a rabszolgaság igáját.

Talán emlékezünk még vissza, hogy épen ezen belátások nyomában miképen lángolt fel a kemény fogadkozások egetverő tüze, milyen egyhangúsággal alakult ki a keresztény nemzeti politika és társadalmi irányzat, hány és hány egyesület nőtt ki és szaporodott el gomba módjára? És ma? Rövid tíz év és a lángszlopokból hamu lett és pernye, a keresztény nemzeti irányzat — igen nagy tisztesség adassék a kevés kivételnek — valóban „kurzus“-nak bizonyult, a sok egyesület is eltűnt, ami megvan is, ritka kivétellel leng-leng.

Nagyon is szükséges ma ezekre visszaemlékezni, mert csak így érthetjük meg, hogy az a lelki válság, melynek pusztító és veszélyes lázában most benne gyötrődünk, nem tegnaptól mára keletkezett, nem meglepetésszerűen jött, hanem régi keletű és árnyékát évekkkel előrevetítette. Hiszen mi pillanatnyilag rá is eszméltünk a betegségünkre, ideig-óráig jártuk is a gyógyulás utját, de aztán mihamar odahagytuk azt és ott folytattuk tovább, ahol az összeomlásunk előtt abbahagytuk. — Kérdem: miért kellett szakítani

Az Országos Hitelügyi Tanács megállapította a pénzügyintézetek által szedhető legmagasabb kamatot

November 19-én lép életbe az új rendszer

Budapest, november 14.

A kormány a Budapesti Közlöny november 15-iki számában megjelenő rendeletével közhírré teszi az Országos Hitelügyi Tanács határozatát. Ebben a határozatban az Országos Hitelügyi Tanács a következőket állapította meg:

1. A Pénzügyi Központ 1. kurájába tartozó, vagyis 10 ezer pengőt meghaladó saját tőkével bíró pénzügyintézetek kölcsönköveteléseik után következő 2. pontban meghatározott váltóleszámítolási kamatláb kivételével bírói uton évi 11,5%-ot meghaladó kamatot nem érvényesíthetnek.

2. A pénzügyintézetek egymásközti váltóleszámítolási ügyleteire vonatkozólag a felszámítható és bírói uton érvényes kamat felső határa a Pénzügyintézeti Központ 1. kurájába tartozó pénzügyintézetek részéről történő leszámítolás esetén évi 9,5%, a Pénzügyintézeti Központ 2.-3. kurájába tartozó pénzügyintézetek, vagy a Pénzügyintézeti Központ kötelekbe nem tartozó pénzügyintézetek, vagy bank- és pénzváltóügylettel foglalkozó más bejegyzett cégek részéről történő

leszámítolás esetén évi 10%-ban, az Országos Központi Hitelszövetkezet által tagjai sorába tartozó Szövetkezet részére történő leszámítolás esetében évi 10,5%-ban nyert megállapítást.

3. Takarékpénztárak betétkönyvére, folyószámlára, vagy pénztárjegyre, folyószámlalétre, amennyiben az esetleges betéti kamatilletéket és folyószámlalétre a pénzügyintézet sajátjából fizeti, ennek beszámításával az országos hitelügyi tanács a következőképpen állapította meg:

A Pénzügyintézeti Központ 1. kurájába tartozó pénzügyintézetek budapesti főtelepeinél és budapesti fiókpenztárainál elhelyezett betétek után a legalsóbb három hónapra lekötött betéteknél legfeljebb évi 6,5%-ot, egyéb

betéteknél legfeljebb évi 5 és háromnegyed százalékot, a Pénzügyintézeti Központ 1. kurájába tartozó pénzügyintézetek vidéki fiókjainál, vagy a Pénzügyintézeti Központ kötelekbe nem tartozó pénzügyintézeteknél, valamint az O. K. H.-nál a tagjai sorába tartozó szövetkezetek részéről elhelyezett betétek után lekötött betéteknél legfeljebb 7 és háromnegyed százalékot, egyéb betéteknél legfeljebb évi 7%-ot szabad ezentul fizetni.

A miniszteriumnak az Országos Hitelügyi Tanács e határozatát magában foglaló rendelete kimondja, hogy a pénzügyintézeteknél betétkönyvön nyomtatásban feltüntetett feltételek külön kötött megállapodásnak nem számítanak. E megállapítások november 19-én lépnek életbe

November 16-án tul rem hosszabbítja meg a kormány a kedvezményes adófizetési határidőt

Budapest, november 14.

November 16-tól semmiesetre sem hosszabbítja meg a pénzügyi kormány a kedvezményes adóbefizetést.

A főváros adóigazgatósága közli, hogy az adóhatalékok befizetéséről megengedett kamatkedvezményt, tekintettel arra, hogy a kitűzött ter-

a keresztény-nemzeti irányu politikával? Pedig pl. Debrecenben 1920-ban három nacinalista képviselőt választanak, de már 1922-ben a „legmagyarabb város“ három piros székfős képviselőt küld be a parlamentbe. Másutt nem áttalanak olyanokat megfizetni a mandátummal, akik tagjai voltak a szovjetparlamentnek. Megdöbbentő meglepés az ilyen, amelyben még csak nem is a politikai köpenyforgatás a legveszedelmesebb tény, hanem a lelki megromlottságnak az a mértéke, mely üres látszattért bűnös módon áldozza fel a maga és a köz javát. Pedig mily igazán éneklí Arany a „Toldi estéje“-ben:

„Ha megromlik a nép régi jó erkölce: Mit ér a világnak csillogó kenőse?“

Hiszen a csillogó kenőcs elolvad, aztán semmivé lesz és kiltünik alóla a hamisan elkendőzött rütszág.

Ugyanaz a politikai könnyelműség aztán, mely képes volt a vörös bolsevizmussal kacérkodni, később közönyös böleselkedéssé, husosfazekas klikk-rendszerre, elmentmondást-nemtűró uralmivágygá átalakulva szállította óriási többségben az aranyközéputas — „egységes“ pártot. Mikor világosra a fajiság érzése dominál, akkor a parányi magyarság, mint olajcsepp a háborgó vízfelületen,

próbálta eljárni nagyuri fölényvel az okosabb szerepét; mikor az erkölcsök valósággal megvesztek és az emberiség kezd megérni egy második özvíz víz bűntető megjelenésére, akkor óvatosan kerültek meg kimondani is a „keresztény“ szót, nemhogy csináltuk volna; akik pedig mondták és mondtak, csinálták és csináltak, azok majdnem belpoklosok számába mentek. Mint ahogyan sokszor tilalom ellenére lefőlözik a tejet, a tejszint az árus eldugja magának és csak a meggyengített lét adják el a jámbor, kiszékeny vevőknek, úgy és így lohasztották le, törték meg és orozták ki a bennünk fellobbanó lelki erőt, cselekedni bíró akaratot és tették azt lagymatag, birka-fürelmű limonádé-hangulattá. — Pedig most olyan idők következnek ránk, amikor százsorozva lenne szükséges a kitartás, a türelem, a reménykedés, a bizalom. — De hol vannak ma már ezek?

A tömegléleknek egyik legjellemzőbb sajátága az ellentétes érzelmi-folyamatok közt való ideodasodródás: lelkesedésből szárnaszegett letörtség, kétségbeesésből túlradó reménykedés, felmagasztalásból vérpadra hurcolás és így tovább. Nálunk is az utóbbi évek rózsaszínű levegőjét, melyben szinte mesés álmokat kápráz-

talott élénk valami hiszékeny önáltatás, mostonság felváltotta a bús esüggedés fojtó és sötét köde. Ennek homályos gomolygásában szertelen nagyokká növeljük a kisebb bajokat, múló nehézségeket, átmeneti akadályokat is; de az is igaz, hogy — úgy látszik — a meggátolt tisztánlátás híjjával nem arra keressük és nem ott találjuk meg a kivetető utat, ahol kellene, hanem a főirány elmelőzésével jelentéktelen és megtévesztő mellékösvényekre csapódunk el. A felejtés pedig merész játék a sorssal olyankor, mikor nemzetünk hajója viharzó tengeren, zátonyok közt hanykódik. — Tíz év előtt fájdalom és retentetes tanítást kaptunk, amelyet nem kellett volna pár év alatt, mint ócska limlomot, a fejünkől kivetni, hanem elraktározni emlékezetünkbe utra valóul egy második ezredév számára.

Most tehát, amikor ismét kemény megpróbáltatások, egyleőre kiszámíthatatlan szenvedések felé sodródunk, nem az a teendőnk, hogy ott is kísértetet lássunk, ahol nincs, hanem térjünk végre a jobbik eszünkre és azokat a tanulságokat, amikre tíz évvel ezelőtt rávezetett a balszerencse bennünket, — érvényesítsük egy jobb jövő megteremtése érdekében.

A lap ára 20 fillér

minus november 15-re, vasárnapra esik, egy nappal meghosszabbították, mégpedig 16-ig, s ezen a napon is lehet a kamatkedvezményrel a hátralevő adót befizetni. Ezt a határidőt azonban a pénzügyi kormány semmi szín alatt sem fogja meghosszabbítani.

Új iparosok és kereskedők

A múlt héten az elsőfoku iparhatóság a következőknek adott új iparüzletváltást: özv. élesztőnek Jánoson gyümölcskereskedő, Kiss János bér-cséplés, Reichmann Vilmos terményragykereskedő, Nagy József szén- és szalmakereskedő, Major Sándor baromfi- és gyümölcskereskedő, Domolós Mihályné szatóc, Nagy Béla hentes, Szabó József vízvezetékész, Imál Sándor szatóc, Bleyer Ernő petróleum bizományi kereskedése, Lertők János és társa lakatos, Bertók Kálmán fogműves, Németh Lajos szatóc, Adorján László fűszer-gyártáru kereskedése, Törő László építési vállalkozó, Kórik Gyula asztalos, Thuri Zoltán kötött-szövött árú kereskedése, Hapák M. butorkereskedő, Abrahám Izidor cipész, Bárdos József asztalos, Benkovits Mária gyümölcs-déligyümölcs kereskedő, Darabán János manikűr, Fehér Lajosné szatóc, özv. Groszmann Ignácné gyümölcs- és terménykereskedő, Gulyás Gyula, Orlei Miksa és Szabó Mór divat-kézműáru kiskereskedés, Lévai Sándor cipész és csizmadia, Mónus Gáborné mézeskalács- és cukorkaárufűtés, Nagy Sámuel borbély és férfi-fodrász, Sallay Miklós baromfi-, tojás- és burgonyakereskedés, Suhajda Mátyás fűszékész, Szabó István szatóc, Székely János cipész, Szoták István szikvizgyártó, Ugrai József vágott baromfikereskedés, Vas Imre és Vas László cipő- és cipőkellékek kereskedése, Zabolai József fuvaros.

Megszűnt iparok

A múlt héten az elsőfoku iparhatóság a következő iparosokat és kereskedőket törölte a listájából: Páhrer Lajos cipészkereskedés és ceffforgácskészítés, Genova Hannibál fagyalkészítő, Király Sarolta kávéház, Rosenberg Simon kávéház, özv. Vedres Lajosné kávéház és kifőzés, Bartha Sándor hérautófuvarozó, Loós István hentes, Bukóczi János csizmadia, Pongor Lászlóné szatóc, özv. Bleyer Adolfné csemekereskedő, Bácz József fuvaros, Goldstein Lajos téglá- és cserépgyártás, Forgó Sándor terménykereskedés, Suba János kocsigyártó, Somosi Sándorné kézimunkakészítő és előnyomda, Gargajev Szergely cipész, Kiss József lakatos és autószerelő, Neumann Mór férfidivatkereskedő, Deutsch Ignác sütő, Fehér Mór rőfős és rövidárúkereskedő, Czilbeez István fogműves, Domán Dávid vendéglős, Sándor András fuvaros, Frank Zoltánné papirkereskedő, Szoták István cukor- és sókereskedő, Bukszár Ferenc cipész, ifj. Szakál Antal hentes, Klár Gábor szénkereskedő, Moskovits Sándor szatóc, Báhrer Sándor hérautófuvarozás, Szoboszlai Imréné virágárufűtés.

Kiadó városi üzemhelyiség

A Ferenc József-ut 26. szám alatti 11-12. számú üzemhelyiség nagyobb része f. évi november 15-től 1934. évi július hó 31-ig terjedő időre bérbéradó. A bérbéradás tárgyában utóajánlat kiírásával f. évi november 14-ikén, szombaton d. e. 9 órakor a városháza kitanácstermében nyilvános szóbeli árverést tartunk. A kiírási árat is feltüntetendő részletes feltételeket a városháza, I. 35. sz. alatti helyiségben lehet megtekinteni a hivatalos órák alatt. Debrecen, 1931 november 11. Polgármester.

Szülitünk minden mennyiségben porosz szén pótlására

Salgótarjáni darabos kályhaszenet

Schuszitzky János és Tsa. Piac-u. 49. Telefon: 12-48
a Salgótarjáni Köszénbánya Rt. vezérképviselője. Telefon: 12-62

Guglielmetti hangversenyét egy héttel elhalasztották a művészno betegsége miatt

Estefelé kapta a Zenekedvelők Köre azt a kellemetlen telefonértesítést, hogy Guglielmetti Anna Mária, akinek vasárnap debreceni koncertjére ugyszólván minden jegy elkel, erős hűlése miatt képtelen fellépni. A művészno szerdán Szegeden volt, ahol a koncertteremben egybegyűlt közönségnek a dobogóról volt kénytelen bejelenteni, hogy lurtja miatt nem énekelhet.

A Zenekedvelők Köre vezetősége nyomban érintkezésbe lépett Radnai Miklóssal, az Operaház igazgatójával, akinek előzetes engedélyvel sikerült úgy intézni a dolgot, hogy a művészno a mai vasárnap helyett

a következő vasárnap, tehát november 22-én tartja meg debreceni koncertjét. Ezen a napon ugyanis az Operaházban kellett volna fellépnie a Traviatában. Radnai igazgató azonban a debreceniek javára átengedte ezt a napot s így Budapesten egy nappal később, hétfőn fog énekelni az Operaházban Guglielmetti Mária. A megváltott jegyek természetesen érvényben maradnak, csúsztatva egy héttel eltolódott a debreceni koncert napja. Semmi kétség aziránt, hogy felgyógyultan csak még nagyobb sikerrel fog a nagy művészno Debrecenben szerepelni.

Malária, vérhas és bubópestis naponta tízezerrel szedi halálos áldozatait Kinában

London, november 14.

Kína északi részének, főként Honan, Shansi és Shensi tartományoknak lakosságát különböző ragályos betegségek tizedelik. Az áldozatok száma kb. százezerre rug. Honanban 50 kerület van megfertőzve. Thansienben a halottak száma meghaladja a négyezret. Thahingban tízezerrel haltak meg maláriában és vérhasban. Simye kerületben naponta ezer

ember hal meg pestisben. Azoiban a falukban, amelyekben a bubópestis kitér, néhány nap múlva nem marad senki sem életben. A lakosság a ragályos betegséget patkányoknak tulajdonítja, amelyek két hónappal ezelőtt óriási hordákban vándoroltak faluról falura s egyes helyeken a katonai csapatokat tartóztatták fel az országutakon.

Mandzsúria elszakad Kinától és külön császársággá alakul

A kínai exszászár ma érkezik Mukdenbe és megkoronáztatja magát - Tovább támadnak a japán csapatok

London, november 14.

Ma-Csang-San kínai tábornok ma reggel jelentette Pekingből, hogy a japán haderő főparancsnoka újabb követelésekkel állott elő, melyekből kitűnik, hogy a japánok Cicikurig és Angansuiig akarnak előnyomulni és követelésük teljesítésére ma délig adtak határidőt. A tábornok e táviratában hangoztatta, hogy a japánokban nem lehet bízni és kérte az ügynek a Népszövetség elé terjesztését. Később érkezett jelentések szerint a kínaiak a kellei vasut mentén 25 mérföldnyi ponton beásták magukat és nagyon sok tábori ágyúval és gépfegyverrel rendelkeznek.

Sanghai lapjelentések szerint már valószínűleg megérkezett volna Mukdenbe a kínai exszászár, aki valószínűleg holnap kikiáltatja magát császárrá és egészen új dinasztiát alapít, amelynek trónralépését új időszámítás bevezetésével és naptárreformmal jelöli meg.

A pekingi kínai hatóságoktól a Reuter-iroda képviselője arról értesül, hogy Kína volt császárat holnap a független Mandzsúria császárává kiáltják ki. Ugyanekkor közzéteszik minisztereinek névsorát.

Kína újból a Népszövetséghez fordul

Genf, november 14.

Japán delegátusa ma újabb kormányjegyzéket nyújtott át a Népszövetség főtitkárságának. Ebben a japán kormány annak a véleményének ad kifejezést, hogy a népszövetségi főtitkárság helytelen közlemények publikálásával csak növelte a zavart a mandzsúriai konfliktus ügyében. A jelentés különösen visszautasítja azt az állítást, hogy Japán a mandzsúriai önállósági törekvéseket támogatja. Ellenkezőleg, a kínai kormány új Mandzsúriában Japán ellen propagandát. A

Villanymotorok felszerelését és csapágyolását, főzők, vasalók villanyozógépek, fűtőtestek készítését, akkumulátorok javítását és töltését garancia mellett készíti

Szoboszlai István

műszerész, Bosch és Varta service Széchenyi-utca 24. szám.

mai napon egyuttal Kína is jegyzéket intézett a Népszövetség főtitkárságához és panaszt emel a japánok által emlegetett újabb tenyegetések ellen. Kína a maga részéről nemzetközi katonai bizottság kiküldését javasolja a veszélyeztetett zónába.

A csehek fogházban tetésre ítélték egy nyolcvanéves bárónt s azt a papot, akivel misét mondatott Ferenc Józsefért

Páris, november 13.

A Párisban megjelenő La Siova-que nevű tót újság írja: Juncker-Bigato Mária bárónő, a schweizingi uradalom urnöje, aki már túl van a nyolcvanadik életéven, visszavonultan él csehországi kastélyában. A hajlott koru dáma ugyszólván senkivel sem érintkezik. A régi idők emlékeit tiszteletben tartja és a politikai viszonyok változásában is megőrizte a kegyeletet egykori uralkodója, Ferenc József emlékezetével szemben. A nagy uralkodó halálának évfordulóján misét szokott mondatni abban a falusi templomban, amelynek ő kegyura és jötevője. Marek József plébános évről-évre bemutatja az engesztelő szentmise-áldozatot. Ilyenkor nincsen is jelen más, mint a bárónő és néhány öreg cselédje. Az elmúlt évben besugták a csöndes kegyeletnek ezt a megható aktusát a cseh ügyészek, aki előrelátást indított a több, mint nyolcvan éves hölgy, a parasztnak jötevője és az őz plébános ellen hazaárulás címén. Törvényszék elé állították a visszavonult életű öreg dámt és a derek falusi papot, mert kegyelettel mertek megemlékezni egy halottól, aki uralkodója volt.

A pilseni törvényszék a köztársaság védelmére hozott törvény alapján tizenöt napi fogságra ítélte mind a kettőjüket: a nyolcvan egyhány éves, fehérhajú arisztokrata hölgyet és Isten szerény szolgáját. Ehhez nem kell kommentár.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ut 125.000/1931. számú körrendeletével a november hó 15. napjáig összes együttesen kezelt közadó tartozásait befizető adózók részére azt a kedvezményt engedélyezte, hogy hátralevő tartozások összegükre és eredetükre tekintet nélkül, kamatmentesen számoltassanak el, sőt az esetleges július 1. óta történt befizetések alkalmával felszámított késedelmi kamat és végrehajtási költség összege is térítessék vissza, illetve tőke tartozásba számoltassék el. A nagymértékű és jelentős kedvezményre tekintettel felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy a terhén fennálló együttesen kezelt közadó hátralevőteljes összegében november hó 15. napjáig saját érdekében befizetni el ne mulassza, mert a határidő lejártá után teljesített befizetések ezt a kapott kedvezményt nem élvezhetik.

Debrecen, 1931 november hó 6.

Városi adóhivatal

10 szavas apróhirdetés

2 napilaphan 50 Hír.
Hirdetés feladás helye: Kossuth-u. 3. L.e.

A törvényszék felmentette Vay Kázmért, Halasyt és Cillért a megvesztegetés vádjá alól

Littkét 11 hónapra, Klaushek osztálytanácsost 8 hónapra ítélte a bíróság — Az indokolás szerint jogi bizonyossággal nem lehetett Vay bűnöségét megállapítani

Budapest, nov. 14. Vay Kázmér és társai bűnügyében szombaton hirdette ki a bíróság ítéletét. Kilenc órára már zsúfova voltak a nagy esküdtzéki terem padsorai. Negyed tízkor megérkeztek a vádlottak is. Vay Kázmér idegesen cigarettázva járkal fel-alá az előszobában.

Féltíz órákor bevonult a bíróság. Halassy Gézárt szólítja maga elé az elnök.

— Kiván még valamit előadni? — kérdi tőle.

— Nem kívánok semmit — s ezzel visszaül helyére.

Vay Kázmér sem szólal fel az utolsó szó jogán.

— Az előzetes vallomásaimban már mindent elmondtam, nem kívánok egyebet felhozni a védelmemre — mondja nagyon csendes hangon.

Az ítélet

A következő pillanatban Szemák elnök a zsúfolt tárgyalóterem izgatott csendjében a következőket mondja:

Kihirdetem a királyi törvényszék ítéletét! A Magyar Szent Korona nevében a budapesti királyi büntetőtörvényszék ebben az ügyben a következő ítéletet hozta:

— A királyi törvényszék bűnösnek mondja ki Littke Kázmért mint felbujtót megvesztegetés vétségében, bűnösnek mondja ki Klaushek Rezsőt mint tettest megvesztegetés vétségében és ezért Littkét 11 hónapi fogházra amelyből az elszenvedett vizsgálati fogsággal 8 hónapot és 20 napot kitöltöttnek vesz. Klaushek Rezsőt pedig 8 hónapi fogházra és viselt hivatalának elvesztésére ítélte, ebből 5 hónapot és 17 napot kitöltöttnek vett. A királyi kincstárt a törvényszék kártérítési igényével polgári perre utasítja. A királyi törvényszék Czellér Antal, Halasy Géza, Littke Kázmér és Vay Kázmér vádlottakat és pedig Czellért és Halasyt háromrendbeli megvesztegetés büntetésének felbujtói bűnrészsége miatt, Halasyt és Littkét egyrendbeli megvesztegetés büntetésének felbujtói bűnrészsége miatt, Vay Kázmért pedig négyrendbeli megvesztegetés büntetésének tettesi részsége, egyrendbeli megvesztegetés vétsége, valamint az egyébb ellenük emelt vádpontok alól felmenti.

Egy bizonyított megvesztegetés

Az ítélet terjedelmes indokolásában megállapítja a törvényszék, hogy Littke, mint építkezési vállalkozó, vállalkozásai érdekében igyekezett Klaushekkel jóviszonyban lenni s ezért öt pénzajándékot juttatni. Több alkalommal összesen mintegy 5000 pengő pénzbeli jutalmat adott Littke Klausheknek, hogy

jóindulatát és pártfogását kérje vállalkozásai számára. Klaushek tudta ugyan, hogy ezzel Littke befolyása alá kerül és neki, mint közhivatalnoknak, nem szabad elfogadni ilyen juttatásokat.

Mindezeknél fogva kétségtelenül megállapítható, hogy Littke mint felbujtót, Klaushek pedig mint tettest, bűnösnek megvesztegetés vétségében.

A büntetés kiszabásánál a királyi törvényszék súlyosító körülményként mérlegelte Klaushek-

nél, hogy a háború eredményeként jelentkező gazdasági és erkölcsi válságban a köztisztviselői megbízatásnak és hatalomnak áruba bocsátása az állam közintézményeibe fektetett bizalom megingatására alkalmas. Littkénél pedig külön is súlyosító körülményként mérlegelte a törvényszék a megvesztegetés szándékának kitartó és komoly voltát.

Arany Bikában ma és
az üvegteremben **Minden este**
debreceni **Kiss Béla,**
a kávéházban: **Vörös Féri**
jazz-zenekara muzsikál.

Vay, Czellér és Halasy felmentésének indokolása

Ezután Szemák elnök ismerteti: miért kellett felmentő ítéletet hozni Vay-val, Czellérral és Halasy Gézával szemben.

— Czellér Antal, Halasy Géza és Vay Kázmér a velük szemben vádbatett büncselekményeket tagadták. Vay Kázmér nem ismerte el, hogy bármily kötelességszegést követett volna el és bármily pénzt elfogadott volna. Elsősorban azt vizsgálta a törvényszék, hogy Vay megszegte-e valamilyen kötelességét. A Mosonyi-utcai rendőrlaktanya és a toloncházi ráépítkezések ügyénél a vádirat szerint Vay a Halasy és Czellér-céget pártfogolta és így történt, hogy ők nyerték az építkezést. A törvényszék az építkezési bizottság jegyzőkönyvéből és a kihallgatott tanuk vallomásából vizsgálta azt állapította meg, hogy Vay az építkezési bizottság ülésén nem vett részt és a vállalatba adás előzményeiről nem tudott. A közszállítási szabályzat szerint Vaynak joga volt Halasy, illetve Czellér számára építkezési terveket kiadni és így Vay terhére kötelességmulasztást megállapítani nem lehet.

A Mosonyi-utcai toloncház ráépítési munkáját Halasy és Czellér szabadkézből nyerték el. Az építkezési bizottságnak azon az ülésén, amelyen erről a munkáról volt szó, ugyancsak nem Vay

elnökölt. A kihallgatott tanuk vallomása, valamint a bizottsági előadmány szerint ezt az építkezést Halasy és Czellér társas cége azért nyerte el, mert az építkezés sürgős volt s ők beadták a legolcsóbb ajánlatot.

A vád szerint Vay Kázmér 1926 szeptemberében a Halasy és Czellér cégnek 500 millió korona előleget adott, ami a vád szerint jogtalan volt. A törvényszék megítélése szerint azonban nincsen bizonyító adat arra sem, hogy tilos lett volna Vaynak előleget adni, sőt a szakértők szerint az előlegadás szokásos volt.

Vay megvesztegetését jogi bizonyossággal megállapítani nem lehetett

A mérlegelhető főtárgyalási adatok szerint és jogi szempontból értékelve, a bűnügyből más nem állapítható meg, mint az, hogy Czellér Antal, Littke Kázmér és Halasy Géza az erkölcsi hegyecsuszamlás megindítására szövetkeztek. Hogy azonban a görgeteg elindítására szolgáló első kö Vay Kázmér hivatali szobájába begördült, vagy pedig Vay Kázmér zárva tartott ajtajáról visszakoppant volna, avagy a megriadt Halasy kezéből kicsuszott volna, jogi bizonyossággal megállapítani nem lehet.

Azt sem lehet megállapítani, hogy Halasy négy szemközti találkozásaiban mire kérte Vayt, hogy a vádlottak által is elismert 3000 pengőt milyen jogcímen, milyen indító okból, milyen célzattal adta Halasy Vaynak, mindekre nincs más döntő adat, csak amit maguk a vádlottak mondanak. Abból azonban, amit ők vallanak, a vádba tett vesztegetési büntettek és vétségek törvény szerinti alkotóelemeit kétséget kizáró módon felismerni nem lehet.

Vay fellebbez

Az ítélet indokolása után Széchy István ügyész bejelentete, hogy Littke és Klaushek terhére súlyosításért fellebbez és a felmentések miatt is fellebbezést jelent be.

Ezután a vádlottakhoz fordult az elnök: Czellér kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben, Littke felugrik helyéről és ezt mondja:

— Fellebbezek, mert nem vagyok bűnös.

Klaushek Rezső hasonlóképpen nyilatkozott. Halasy megnyugodott az ítéletben, végül Vay Kázmért kérdezte meg az elnök. Ő ezeket mondta:

— Az ítélet rendelkező részében megnyugszom, azonban az indokolás egyes részei ellen fellebbezést jelentek be.

Ezzel a főtárgyalás véget ért.

A c apó utcai egyházzész kulturstíja

Jeleztük már, hogy az egyházzész az idén is folytatja a múltban elkezdett keresztyén kulturstíjt, amellyel célja a legnemesebb és általános kulturértékek ápolása és fejlesztése. Az egyházzész többet is fog ezért rendezni és a legelső má. vasárnap este, pontosan félnyolc órákor tartja meg a Szappanos-utca 16. szám alatti Otthonban. Ez az est kedves alkalom is lesz a körzetnek az örökké volt lekipásztorokkal való találkozással. A különben igen kiváló műsor a következő:

1. Megnyitót mond dr. Danesházy Sándor.

2. Deibes: Miért? Aria a Lakmé c. operából. Éneklő dr. Révész Imréné Váró Margit, zongorán kísér dr. Tóth Lajosné Csánki Englatiné.

3. Dr. Révész Imre teológiai professzor előadása: Tengernagy és alkirály. (Modern svájci költő a magyar gályarabokról.)

4. A Debreceni Trió. Előadók: Galánfi Lajos (zongora), Buza Gábor (hegedű), Erdész Mihály (gordonka).

5. Legenda a Lakmé c. operából: Csengettyűária.

6. Zárószavak.

A belépés ingyenes: műsormegváltás csak az első hat ülőorra kötelező. Az egyházzész szegényei részére önkéntes adományok elfogadhatók.

Eladó háza

van? 50 fillérbe kerül, hogy sok ezren tudomásul vegyék — Hirdetését feladhatja:

Kossuth-u. 3 l. e

Leggymerűbb kezelései
a 7050-es Orion rádió!

Gazdák egyetlen legolcsóbb beszerzési helye a
Magyar Mezőgazdák Szövetsége

tiszántúli kirendeltsége

Debrecen, Hunyady utca 13. Telefon: 7-97.

ahol mindennemű baromfi-tenyésztési cikkek: keltetőgépek, az összes baromfi-tápszerek, továbbá

Futor és szénsavas takarmánymész,
 Lópokrócsok óriási választékban,
 Világító anyagok,
 Téli gyümölcsfa-védelmi szerek, egymint:

Enda, Novenda, Solbár, Almola stb.

Tejgazdasági felszerelések,
 Hazai fűtési szerek

legelőnyösebben szerezhetők be.

**December ötödikétől kezdve
 nem lesz téves telefonkapcsolás
 Debrecenben**

Nagy közönség hallgatta meg a Déri múzeumban az automata telefon kezeléséről tartott előadást

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
 A debreceni posta és táviráda igazgatósága szombaton délután öt órakor rendkívül érdekes előadás keretében mutatta be a telefonelőfizetőknek és a nagyközönségnek az új automata telefont, valamint annak kezelési módját.

Az előadást, melyet többszáz főnyi közönség hallgatott végig, Nagy Endre dr. postalőigazgató szavai vezették be. Rámutatott arra, hogy a posta igen nagy költséggel Debrecenben is megcsinálta az új automata telefonközpontot, amelyet december 5-én átad a használatnak.

Ezután Kosztikewitz Ferenc főmérnök ismertette vetített képek és film kíséretében az új automata rendszerű telefont. Elmondotta, hogy a régi manuális központ igen elavult volt. Berendezése még Fiuméből került Debrecenbe és a használt gépek tökéletlen működése kiválta a közönség panaszát, kritikáját. Az új automata telefonközpont szerelési munkái befejezés felé közelednek. 53.000 méter új kábelt fektettek le eddig, 250 munkás dolgozik a szerelés munkáinál és hátra van még 650 kilométernyi régi dróthuzai levezetése.

Ezután vetített képekkel ismertette a régi kézi rendszerű kapcsolást, majd az új automata telefont. Az automata központ Debrecenben négy számítógéppel lesz, ami azt jelenti, hogy 1000-en felül számokat kapnak az összes telefonállomások. Teljes precizitással és nagy alaposággal mutatta be ezután az automata központot. Ebben már teljesen kiküszöbölődik az emberi munkaerő. Maga a gép végzi a kapcsolást. A debreceni központnál minden kilenc gépre száz előfizető lesz bekapcsolva.

Az automata központ működése így folyik: amikor az előfizető tárcsáznál kezd, a készülékéről áramindukciók hatolnak be a központba, ahol a hívást kereső berendezés fel fogja ezeket az áram-impulzusokat, amelyeket összegyűjt és a regisztráló berendezésén keresztül elcszt.

A gép maga keresi meg az ezres, száz és tízes számokat és ezután jelt ad a hívott félnek.

Kioktatta ezután a közönséget az automata telefon kezelésére, amit gyakorlati példával mutatott be, amennyiben a Déri-múzeum előadótermében több telefont és egy automata gépet is felszereltek.

Mikor az előfizető felveszi a kagylót, akkor egyenesen hosszú bűgást hall a telefonban, amely 30 másodpercig tart. Először fel kell venni a kagylót s ezután kell megkezdeni a tárcsázást. Ha a hívott fél vonala foglalt, akkor egy szakgatótt, de egyenesen bűgás jelentkezik a telefonban. Ez azt jelenti, hogy a hívott fél mással beszél. A kagyló felvétele után azonnal meg kell kezdeni a tárcsázást, mert ha 30 másodperc alatt a hívó fél nem tárcsázza le a kívánt számot, akkor ez már mint hiba jelentkezik a központban. Beszélgetés után a kagylót azonnal helyére kell tenni, mert ha csak egyetlen előfizető is leteszi a kagylót, ez súlyos zavarokat okozhat a központban. Ezt ugyan a központban észreveszik, mert a rendezőt vagy ellenőrt egy lámpa figyelmezteti a hibára.

A beszélgetéseket ezentul maga a gép számolja és így minden tévedés kizártnak tekinthető.

A közönség rendkívül érdeklődéssel szemlélte az új automata központ komplikált működését, amely azonban olyan tökéletes, hogy a jövőben téves kapcsolás a központ hibáiból egyáltalán nem fordulhat elő.

Az előadó végül bejelentette, hogy az átkapcsolás december 5-én este nyolc órakor fog megtörténni. Felkérte az előfizetőket, hogy míg az átkapcsolás tart, — mindössze egy fél óráig — ne használják telefonjaikat.

A közönség melegen megtapsolta az értékes előadást. Végül néhány közvetlen szóval Nagy Endre postalőigazgató köszönte meg a közönség figyelmét és érdeklődését.

**A Debreceni Szinpártoló Egyesület
 november 22-én rendezi hangversenyét
 az árva gyermekek és szegénysorsu tanulók javára**

A Debreceni Szinpártoló Egyesület, mely céljával tüzte ki a magyar színészet és vele együtt a nemzeti kultúra ügyének ápolását, s amely e nemes cél szolgálatában Debrecen közönségének teljes elismerését érdemelt ki önzetlen munkájával, szociális tere is bizonyoságot tesz elhivatása mellett. November 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városi zeneiskola dísztermében jótékony-célú matiné rendez az árva gyermekek s a szegénysorsu tanulók részére és ezzel az akcióval egy olyan területen nyújt hathatós segítséget, mely legdrágább kincsünk: a jövőendő magyarjainak erősítésére szolgál. Nem szorul méltatásra, hogy mit jelent ma az árvák könyneit letörölni, hogy minden fillér, mely a nyomorgó diákság szenvedéseit enyhíti, a magyar feltámadásnak idejét sietteti.

A felelhetetlennek ígérkező matiné keretében Debrecen legkiválóbb művésznői és művészei szólalnak meg tudásukat s így a hangverseny impozáns sikere, mely a szezonnak egyik legkimagaslóbb kulturális eseménye lesz, már előre biztosítva van. Vitéz Siposs Árpádné csodás szépségű zongorajátéka, Bányásznő Wolff Gitta s vitéz Kolosváry-Borcsa Mihályné operanékesnő közismert művésze, a kitűnő Piribauer-quartett, nemkülönben a Csokonai-színház igazgatójának, Kardoss Gézának és a prózai társulat kiválóságainak: Könyves Tóth Er-

zsinek és Kemény Lászlónak közreműködése a gazdag programu műsort művészi seménnyé avatják. Ennek és Szinpártoló Egyesület erkölcsi prezszkjének köszönhető, hogy a délelőtti hangverseny iránt olyan érdeklődés nyilatkozott meg városzerte, amilyenre már évek hosszu órán át nem volt példa Debrecen kulturális életében.

A matiné műsora a következő:

1. Piribauer vonósnégyes. Közreműködnek: Piribauer Ferenc primhegedűs, Jakucs István másodhegedűs, dr. Sebestyén Lipót viola és dr. Szenes Zsigmond gordonka. Előadják: a) Handel: Martucci. Szvit. (Minuetto, Musetta, Gavotta) b) Csajkovszky: Andante. 2. a) Mozart: Ária Figaro házasságából. b) Del'acqua: Fecske dal. Előadja: Bányásznő Wolff Gitta urnő. 3. a) Moszkovszki: Valse E-dur. b) Schütt: Etude mignonne. Zongorán előadja: vitéz Siposs Árpádné. Szünet. 4. Wagner: Tannhauser. Erzsébet belépője. Előadja: vitéz Kolosváryné Voith Ilona operanékesnő. 5. Duett: Florenci dal a „Boccaccio” című nagyoperettből. Előadják: Bányásznő Wolff Gitta (szoprán) és vitéz Kolosváryné Voith Ilona operanékesnő (alt). 6. Háromszög. Játék egy felvonásban. Magyar szinpadra átdolgozta Góth Sándor. Személyek: Pálós István — Kemény László, Ila, a felesége — Könyves Tóth Erzsé, Meér Andor — Kardoss Géza. Történet Pálós lakásán. Zongorán kísér Török Emil színházi karnagy. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

TELEFON 12-44.

TELEFON 12-44.

**8 fehér nap
 szenzációs olcsó árakkal**

Az árak folytonos emelkedése dacára fehérenmü és vászon propaganda vásárt rendezek, hogy mindenki meggyőződhessen áruim kifogástalan minőségéről és legolcsóbb árainról.

Petrik Károly

szent ANNA-UTCA 5.

6 személyes damaszt ét-készlet	9.80-tól
6 személyes tiszta len ét-készlet	19.80-tól
6 személyes kávésteríték anszuro fehér és szines	16.80-tól
1 drb damaszt törülköző, jó minőség	1.75-től
1 drb tiszta len törülköző, jó minőség	2.90-től
1 mtr P. kelengye mosott vászon	1.18-tól
1 drb sifon női ing	1.90-től
1 drb fehér férfi ing rajz elejfel	3.30-tól
1 drb női hálólíng, szines	3.90-tól
1 mtr netz függöny anyag, 150 cm. széles	3.30-tól
Női, férfi és gyermek zsebkendők	—,20-tól
1 mtr cplöpli csipke	—,7-től

Kabát és ruha bársonyok, női, férfi ernyők, szövetek, harisnyák a 8 fehér napon szintén olcsó propaganda árban.

Viszonteladókát nem szolgálunk ki.

Szabott készpénz árak!

Porosz szén helyett ma mindenféle hazai szén nagy választékban igen jó minőségben és olcsó árban

Gabányi Sándor utóda

LANG MIKLÓS Debrecen legregibb cégénél

Csapó-utca 28. szám.

Telefon 4-49.

Vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre november 18-án előadást tart Debrecenben a Keresztény Nemzeti Liga „Világválság—magyarválság” című vitaelőadás sorozatában

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának „Világválság—magyarválság” című vitaelőadás sorozatában, amelyet Echaradt Tibor nyitott meg, legközelebb ismét a magyar közélet egyik kimagasló egyénisége mondja el véleményét a válság megoldásáról. November 18-án csütörtökön este fél hét órakor vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre, a legnagyobb magyar publicista, országgyűlési képviselő lép a debreceni közönség elé és tartja meg óriási érdeklődéssel várt előadását.

Vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre a magyar problémáknak egyik legkitűnőbb teoretikusa és gyakorlati ismerője, aki „Nemzeti Radikalizmus” című hatalmas tanulmányában a háboru utáni magyarság egyetlen szerves, minden részletre kiterjedő programját dolgozta ki. Kitűnő előadásait, tömör és mélytartalmú cikkeiket mindenkor igaz együttérzéssel hallgatja és olvassa a magyar kö-

zönség. Puritán egyénisége, harcos lendülete közismert és minden párt oldalán egyformán tisztelt.

Debreceni előadását bizonyos óriási érdeklődés fogja kísérni, annál is inkább, mert bizonyos, hogy egészen új szempontokból, nagy tudományos készültséggel fogja megvilágítani a problémát. Vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre debreceni előadását minden bizonnyal a város társadalmának színe-java hallgatja meg. Nagy számban lesznek jelen a debreceni fiatal magyarság tagjai is, akik lelkes szeretettel ragaszkodnak vitéz Bajcsy Zsilinszky Endréhez.

A november 18-án este fél hét órakor a Déli-muzeumban megtartandó előadás díttalan, csupán a költségekre kér a Ker. Nemzeti Liga személyenként 40 fillér hozzájárulást. Külön meghívók levárása nélkül a nacionalista magyar gondolat minden hívét szeretettel meghívja és várja a Ker. Nemzeti Liga elnöksége.

Debrecen törvényhatósága üdvözlő iratot küld Borah szenátornak

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Hegymegi Kiss Pál törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványt nyújtott be a legközelebb megtartandó rendes városi közgyűléshez. Indítványában rámutat arra, hogy a Magyar Reviziók Liga vezetősége feltárta előtte annak a nemzeti üdvözlésnek szükségességét, melyben Amerika nagy politikusát Borah szenátort részesíteni kell, azért mert Laval francia miniszterelnök amerikai útjával kapcsolatban a békerekvizió szükségességére terelte rá a világ

figyelmét. Kívánatos volna, hogy Debrecen törvényhatósága erre a összes törvényhatóságait.

Hegymegi Kiss javasolja tehát hogy a közgyűlés üdvözzölje Borah szenátort, annak tolmácsolása mellett, hogy nemzetünk nagy barátja látogatásával országunkat tisztelné meg. — Indítványozza, hogy ilyen irányban írjanak át a többi törvényhatósághoz és az üdvözlő határozatot alumban kötve küldjék el a reviziók Liga útján Borah szenátornak.

Az upsalai egyetem meghívta dr. Benedek László debreceni egyetemi tanárt a leghiresebb európai tudósok által tartandó előadás-ciklusra

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Igen jelentős és ritka tudományos megismerésért érte a debreceni egyetem európai híres professzorát dr. Benedek Lászlót. A világhírű upsalai egyetem ugyanis a nagy öröklés-biologus Lundborg professzor közvetítésével dr. Benedek Lászlót az elme és idegklinikai kiváló igazgatóját meghívta 1932-ben Upsalában rendezendő előadás ciklusra, azzal a

kéréssel, hogy ott két előadást tartson.

Benedek professzor természetesen elfogadta a meghívást és „Az eugenikai törekvések Magyarországon és más országokban” cím alatt fogja megtartani előadásait. Kiemelkedő jelentősége azért van e meghívásnak, mert az előadás sorozatban csak a legkiválóbb tudósok vesznek részt, alig néhányan Németországból, Angliából és Franciaországból. Magyarországról egyedül Benedek Lászlót hívták meg, kiemelve ezáltal nemcsak a rendkívüli értékét, hanem megtisztelték vele a debreceni egyetemet is, amely vidéki egyetem léteire egyedül tud méltó tudóst állítani Magyarország képviselőre.

Svédország, ahol már világos szemmel felismerték az eugenika jelentőségét, oly nagy súlyt fektet ezekre az előadásokra, hogy a tudósok kiutazási és tartózkodási költségeit maga az állam viseli.

Hölgyeim!

Hölgyfodrászati műtermemben elsőrendű munkaerőkkel való kiszolgálás igénybevételénél a következő kedvezményes árakat számítom:
Ondolálás . . . . . 1.— P
Hajmosás . . . . . —80 P
Együtt . . . . . 1.80 P
Hajvágás . . . . . —80 P
Manucur . . . . . —60 P
Tartós villanyondolálás már 8.— pengőtől. Henné-haifeítés és parókakészítés a legújtanvossabb áron.
RAMMINGER hölgyfodrászati,
Szent Anna-utca 10—12. sz.
Telefon 15—37. Városi bérpalota.

12 cikk alkalmi árban!

Gyönyörű mintás angol harisnya 1.48, 0.98	Viscosa selyem harisnya 1.68, 1.98	Férfi zokni téli, vagy céna divat mintás egység ára 0.68
I. o. nappa bőr bélelt női és férfi kesztyű 7.50, 8.50	Női gyapju Oroszka minden színben 5.—, 5.90, 7.80	Férfi gyapju szvetter 5.90, 7.50, 9.80
Női reform nadrág belől bolyhos 2.38	Női nadrág, atlasz csikos selyem 1.78, 1.58	Női selyem Combiné gyönyörűen csipkézve 3.60, 2.68
Férfi I. o. posztó camásni 1.98	Férfi divat nyak-kendő egységárakban 1.98, 1.48, 1.20	Női és férfi zsebkendő ujdonságok 0.88, 0.38

HAVASNÁL, Bádogos ucca 1. szám.

Doktorrá avatás a debreceni egyetemen

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Szombaton délelőtt 12 órakor fényes külsőségek mellett avatták az orvostudományok doktorai: Lengyel Jula Szerafin, Barna László, Nagy Lajos és Piroška Árpád János végzett orvostanhallgatókat.

Zsufolásig megtelt a Kollégium díszterme az érdeklődő közönséggel és az avatottak hozzátartozóival.

Egynegyed 1 órakor vonult be az egyetem tanácsa teljes ornatusban dr. Neuber Ede rectorral az élén.

Az új doktorok részéről Barna László kérte a felavatásukat, az avatást dr. Erdős Károly és dr. Bodnár János dékánok végezték, s Piroška Árpád János mondott köszönetet a tanácsnak felavatásukért. Az új doktorokhoz dr. Neuber Ede rector a következő emelkedett hangú beszédet intézte:

Doktorok!

Ebben az ünnepélyes órában, amikor hosszú évek munkájának gyümölcseképpen az egyetem Tanácsa Önöket ime doktorrá avatta, a jól kiharcolt és kiérdemelt öröm fényét látom szeméikből kicsillanni, a bizakodó várakozásnak sugarát az öléjükbe táruló élet felé! A nemrég még látszadó gyermek férfivá serdült, készen arra, hogy megküzdjön az élettel, mégpedig a tudás nemes fegyvereivel.

Szüleik és tanárai jóvalta, nemkülönben saját szorgalmuk révén elnyert doktorátus az élet kezdetén már is egy bizonyos handicapet jelent számukra. Az Alma Mater magas polcra helyezte Önöket azáltal, hogy örökök lobogó tűzén gyújtott szövevényeket adott kezükbe, hogy embertársaik bizalommal, reménységgel tekinthessenek Önökre. A tudás hatalom, ezzel a hatalommal becsülettel sáfárodjanak, növeljék, ne kisebbítsék és soha vissza ne éljenek vele. Legyen tudásuk hatalmas tiszteletet gerjesztő, utzóli kufárok módjára ne váltsák azt aprópénzre. Önök a tudományok tőzjátékát oltották magukra, emlékezzenek rá, hogy a római toza mire kötelez? Kötelezett mindarra, amit manapság a gentlemenlike fogalmával lehetne legtalálhatóbban kifejezni.

Még egy gondolatot szeretnék Önökre az élet küszöbén utra valónak adni. Lessing mondja: „Megtanultam belátni, hogy a könyvek tudóssá tehetnek ugyan, de sohasem emberré”. Mély értelmű szavak! Tudás: tapasztalat, életbölcesség, lelkiesség, moralitás nélkül olyan, mint a villám fénye a nanfény mellett.

világít, szikrázik, esetleg gyújt és rombol, de nem melegít, nem éltet, nem fakaszt virágot még a kopár rögön is. Embernek lenni, annyi, mint emberiesnek lenni! A mechanizálódó világ szomjúhozni fogja ezeket a talpiz embereket.

Tudásuk hatalma és fénye mellett sugározzák ki magukból ezeknek az inponderabilitásnak melegt, ideális szépségét, hogy az emberek ne csak lássák, hanem érezzék is áldásos tevékenységüket, mérhetetlen hasznára a társadalomnak, becsületére Önöknek és dicsőségére az Alma Maternek!

A hatalmas tapsviharral fogadott avatóbeszéd után a jelenlévő közönség melegen gratulált az új doktoroknak. S.

Írásban kell kére'ezni az adótörleszt

Budapest, nov. 14.
A pénzügyi hatóságok és adóhivatalok gyakorlata az, hogy a háztulajdonosokon akkor is behajthatják az előre kivetett adót, ha időközben a házbérleti lakások, illetőleg üzlethelyiségek üressé válnak. A pénzügyi hatóságok egy most hozott határozata értelmében csak akkor köteles a megüresedett bérhelyiségek után a kivetett adókat törölni, ha a háztulajdonosok a törlesztés iránt írásbeli kérelmet a megüresedés utáni 8 napon belül benyújtják.

Egy betörő különös bosszúja

Péntekről szombatra virradó éjjel betörő járt Vende István gazdálkodó Szilvásujfalui-utcában lévő házában. A tettes fel akarta feszíteni a kamara aittját, a masszív zárral és a nehéz ajtóval azonban nem boldogult és ezért bosszúból kivágta az udvaron álló gyümölcsfákat. A betörő kézrekerítésére a rendőrség megtette a szükséges lépéseket.

Karácsonyra modern
ACEL BUTOR elpusztíthatatlan feltűnő olcsón
NEUBAUER JÁNOS
sodronygyárában.
Kétfalomb-u. 4. Telefon: 15.62.

Merényletet kíséreltek meg a Debrecen-nyiregyházi személy- és gyorsvonat ellen

Termésköveket raktak a sínek közé — Elfogták a fiatalok tetteseket

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A borzalmas eredményű biatorbágyi vasuti merénylet óta az egész ország területére kiterjesztették a statáriumot nemcsak a robbanóanyagokkal elkövetett kísérletekre, hanem általában a vasuti merényletekre. Ennek ellenére az utóbbi időben szinte napirenden vannak az országban a legkülönbözőbb merényleti kísérletek a vasutak ellen, amelyek ügyében az illetékes hatóságok a legszélesebb körű nyomozást folytatják le.

Ugyancsak az elmúlt napokban történt, hogy a Nyiregyháza és Debrecen között közlekedő személyvonat ellen is merényletet követtek el. A merénylő, akiről később sikerült megállapítani, hogy mindössze tizenöt éves gyerek, a múlt nap került csendőrkékre és a csendőrök pénteken reggel szállították be a debreceni királyi ügyészség fogházába. A merénylő a személyvonat elé a sínekre termésköveket helyezett el, azonban a vonatvezető még idejében észrevette a dolgot és leállította a vonatot s így sikerült elkerülni az esetleges katasztrófát.

Ugyanezen a napon történt, hogy a gyorsvonat ellen is merényletet kíséreltek meg. A módszer az előbbihez hasonló volt. Termésköveket raktak a sínekre és csak a mozdonyvezető lélekjelenléte és ébersége révén sikerült elhárítani a szerencsétlenséget. A vezetők azonnal jelentést tettek mindkét esetről az állomásfőnökségnek, amely viszont a csendőrséget értesítette. Hosszas nyomozás indult meg az ügyben és végül is sikerült a tizenöt éves gyereket elfogni, akit szombaton délelőtt hallgatott ki a debreceni királyi ügyészségen dr. Óry Kálmán ügyész. A kihallgatás részleteiről a nyomozás érdekében semmit sem áll módunkban közölni.

Annai tény, hogy a fiatalok a bíróság elé kerül. de tekintettel több körülményre, nem statáriális bíróság fog itélkezni az ügyben. A nyomozás egyébként még most is folyik a körülmények tisztázása céljából.

Egy sereg lopással és csalással gyanusítják a megszökött bőröndtolvajt

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A Debreceni Újság—Hajdúföld részletesen beszámolt arról a nagystíli arany töltőtollhegy lopásról, amelyet a győri Royal szállodában Kohn Oszkár álnéven utazó budapesti kereskedő követett el. A hamis

MINDEN VILLANYOSKALAUZNAŁ oda- és visszautazásra is érvényes ARANY BÍKA GÖZ- ÉS KÁD-FÜRDŐ.
Jegyek válthatók 1 P 20-ért.

nevet használó kereskedő zsákmányával Debrecenbe jött, ahol letartóztatták és egy polgáriruhás rendőrrel még aznap este utnak indították Győr felé. Győrbe azonban nem érkeztek meg, mert a tolvaj kereskedő a budapesti Imperiál szállóból, ahol a polgáriruhás rendőr megszállt vele, negligensen megszökött és azóta sem került kézre.

Időközben a rendőrség megállapította a tolvaj valódi nevét. Kiderült, hogy Aszódi Sándornak hívják és

egy előkelő budapesti kereskedő fia, akit más bűncselekmények miatt is köröznék. A tolvajlás elkövetése előtt egy országoshírű budapesti szövetület és az Albus szappangyár nevében inkasszált, anélkül, hogy erre bárki felhatalmazta volna. A beszédt pénzét a saját céljaira használta fel. Azonkívül meghamisította a budapesti pénzügyigazgatóság bélyegzőjét és segítségével több vidéki kávéházban beszédte a fényűzési és vigalmi adót. Az ő rovására írják azt a vasuti lopást is, amelyet Fuchs Jenő budapesti kereskedő kárára követtek el. Fuchs Jenőtől utazás közben a hálókocsiból ellopták a nadrágját, amelyben 20.000 pengő készpénz volt. A nadrágot Aszódi

Sándor szökése után az Imperiál-szállóban hátrahagyott holmi közl megfaltaák.

A veszedelmes szélhámos és tolvaj körmonfonságára jellemző, hogy bűncselekményeinek elkövetése után mindig a károsultak nevét használta, hogy így könnyebben tudjon menekülni. Így tett az aranytollhegy lopás után is. Az utazót, akit meglopott, Kohn Oszkárnak hívják és az ő neve alatt szerepelt a debreceni rendőrségen is.

Aszódi Sándort a rendőrség egész Európa területén körözi. Valószínű ugyanis, hogy Aszódi egyelőre elhagyta Magyarországot, ahol már nagyon égett a lába alatt a talaj.

Józsai duhaj legények le akarták szurni a főjegyzőt

A debreceni törvényszék elítélte a garázdálkodókat

A múlt év őszén Józsán nagyszabású táncmulatságot rendeztek a testnevelési alap javára. A mulatságra természetesen belépődíj is volt, amit Juhász Lajos és még négy társa, Nagy Imre, Nagy János, Nagy Sándor és Szabó Sándor nem voltak hajlandók megfizetni. Ugynevezett rohamjegygyel lögták be a bálba és ott nem épen illő módon viselkedtek. Kiabálni és csúnyán káromkodni kezdtek, ami miatt többen felszólították, hogy vagy menjenek ki a bálteremből, vagy pedig viselkedjenek tisztességesen. Amikor pedig a kiabálás még nagyobb lett, odament hozzájuk Rózsa László főjegyző és felszólította őket, hogy mutassák meg a belépési jegyüket. Ez azonban sehol sem volt, mire a főjegyző kiutasította a duhajkodó legényeket. Ezek azonban nekiestek a főjegyzőnek és egymást bízatták:

— Szurd lel! Huzd le és üsd,

ahol ered!

Nem történt azonban semmi bántódása a főjegyzőnek, mert a legényeket sikerült nagynehezen megfékezni és kituszkolni a bálteremből. Ekkor pedig egy arra haladó szódavizes szekér kocsisát, Neisz Istvánt vették a legények pártfogásukba és közülük az egyik megszurta a zsebkesével. Szerencsére a kocsisnak semmi komolyabb sérülése nem történt.

A főjegyző elleni erőszakos fellépés miatt azonban mégis megindult a bünvádi eljárás az öt legény ellen hatósági közeg megsértése miatt és a debreceni törvényszéken a szombat itárgyaláson dr. Jeney Sándor tanácselnök Juhász Lajost és Nagy Imrét 15—15 napi, a másik három vádlottat pedig fejenként 5—5 napi elzárásra ítélte. Az ítélet jogerős.

Egy karrier története

Írta: Mátrai Lajos

A bodai erdőben tizedszer nyitott az ibolya azóta, hogy — Mindszenythy Gábor elkerült hazulról. Elvitte magával az akácos utcák, az otthoni lankák, a hazai délibábok képét és a szívében elvitt egy lányarcot, amelyet nem lehet elfeledni soha többé. — Az első szerelme képét.

Ha belenézett önmagába, mindig ez a hófehér lányarc, ez a két meleg sugaras szempár mosolygott feléje. Olykor forrónak, csábítónak, hazahívónak látta a mosolyát, máskor hidegnek, gunyosnak, kegyetlennek. Epp úgy mint akkor, mikor utoljára mozdult felé az ajka, utoljára hallotta a hangját, amelyik azt mondta: Lásza be Gábor, Kerekes Ilonka nem lehet a maga felesége.

Azóta százszor, ezerszer elővette, vizsgálta, boncolgatta, elemezte ennek a mondatnak igazi értelmét. Mit jelentett ez? Azt, hogy a szép Kerekes-lány, a gazdag Ilonka kisasszony nem lehet egy senkiházi piktor hitvese. Vagy talán azt akarta mondani, hogy az ő félszeg, talán egy kicsit bunnfordi alakja mellett nem ragyoghat ekkora szépségnek fényessége. Vagy csak azt akarta tudtára adni, hogy mást szeret? Ki tudja. Eljött hazulról. Eljött azzal a

dacos akarrattal, azzal a magahajszoló dühvel, hogy csak azért is lesz valakivé. Hiszen az agyában ott az istenek alkotó láza, vérebén az otthoni rónák napheve, szívében pedig egy gyönyörűség arc képe. Belülről rá néz egy női szempár, biztatón, ígéretőn, sürgetőn, csábítón s azt mosolygja, ami, ha férfire néz mindig benne van az örök nő örökmosolyába. Előre éretem!

S ha talán másként indul az életnek, ha a szép Kerekes-lány nem kergeti el akkor királynőien maga mellől, Mindszenythy Gábort talán soha észre nem vette volna senki. A gyöngéd szerető kéz simogatása elaltatta volna háborgó ambícióit, a beteljesedett boldogság után nem lett volna vágya többre, másra. A megalázás, a kecsérőség azonban ostromozta, vitte, ütötte előre. Felfelé.

Tíz évi koplalás, tanulás, lélekemésztés és gyötrő vívódás után a kócos kis piktorból művész lett. Az arc amit a szívében hordott, csodálatos megelevenedésben kelt életre egy-egy vásznán. Mert ezt az arcot festette legszívesebben. Szelid Máriák glóriás sugárzása ragyogott róla, vagy Kleopatra királyvasszony szédítő bűbája lángolt a szemekből. Hol az otthoni parasztlányok dús, termékeny egészsége piroslott bőrén, hol meg a hetérák romlott vére izzott át elefántcsont bőrén, karcsu tes-

tén. — A műbarátok, snobok, új gazdagok, vagy nagyképu kritikusok mindig újnak, mindig másnak, egyre szebbnek látták ezt az arcot. Csak Mindszenythy Gábor látta olyanok, mint a valóságban vagy az ő szívében volt a Kerekes Ilonka arca.

A lány azóta lehet a más asszonya lett, lehet már el is feledte őt s csak olyankor emlékszik rá, ha az újságokban meglátja a nevét, olvassa a diadalok, a káprázlatos nagy sikerek híreit. — De lehet az is, — reménykedett magában — hogy tud róla, nyomon kíséri léptét, sorsát s talán egy kicsit már büszke is Mindszenythy Gáborra, — akinek nevét ismeri Európa, akinek képeiért szédületes összegeket fizetnek a külföldi aukciókon, s aki nem félszeg vidéki piktor többé, hanem Isten-áldott művész, előkelő, gazdag világi.

És, mert az ilyen reménytelen szerelmek úgy szépek, úgy boldogítók, ha minél reménytelenebbek, — Mindszenythy Gábor már nem is nagyon kívánczolt hazamenni. Nem is nagyon kérdezősködött a Pestre vetődött ismerősöktől Kerekes Ilonka után. Biztos volt benne, hogy egyszer ugyanis összesodorja őket a sors. Egyszer csak ott fog állani előtte egy alakban, egyetlen megtestesülésben minden Máriája, Kleopátrája, fehér szüze és homlott het-

rája: Kerekes Ilonka.

A bodai erdőben tizedszer nyitott az ibolya azóta hogy Mindszenythy Gábor elindult hazulról. A Nemzeti Tárlaton pedig csodájára jártak a művész legújabb képeinek, amelyen egy vén tölgyfa alatt ott pihent az ibolyaszédő lány, s amelyiken ott tündöklött ez az ezer változatú arc. Mindszenythy Gábor mindenek között ezt látta legszebbnek, legigazabbnak.

S egy délelőtt mikor belevegylt a tárlaton hullámozó tömegbe, hirtelen úgy érezte, hogy valaki áll. egyedül áll a kép előtt. Oda pillantott. — Az ibolyaszédő lány arcát egy másik nézte. Am Mindszenythy Gábor úgy érezte, hogy most összeomlik benne minden álom, minden szépség, akarral. Hiszen ez a nő, aki ott áll, csakugyan az egykori gyönyörűséges Kerekes Ilonka, a fedhetetlen régi szerető. De nem az már, akinek ő látta, álmodta, festette. A párdúc-rugalmaságú termet megpelyhűdt, az arc megpuffadt, a szemekből kialudt a Máriák égi fénye, a démonok perzselő tüze.

— Hiszen ez meghízott! — hörögte maga elé Gábor. És látta, hogy az izmokat, melyeket ő mindig keménynek, rugalmasnak, elevennek érzett — gyenge hár fedt.

— Háj!
Valami jeges undort és gyilkos

Hó és sárcipők olcsó árusítását

Megkezdjük a

Piac-utca 22. Kontsek mellett.

Női fekete szövet hócipő bársonygallérral P 7:50
Női fekete gummi hócipő bársonygallérral P 9:00
Gummi félmagas tűs csizma „Viking“
norvég gyártmány . . . . . P 11:50

Férfi szövet csukott hócipő . . . . . P 12:50
Gummi csizma „Viking“ norvég gyártmány P 16:—

Gyermek hócipők hasonló olcsó árban.

Márkás divatcipők P 14:50

Salamander cipők olcsó árban.

Azonkívül az ismert 5 pengős cipők még mindig vannak raktáron
Siessen szükségletét beszerezni, mert az olcsó árusítás csak addig tart, míg a helyiség ki nem lesz adva.

A kamat amnesztia meghosszabbítását kéri Debrecen iparossága

Fontos ügyek az előjárósági ülésen

Igen nagy érdeklődés mellett mindvégig nyílt ülést tartott a debreceni Ipartestület előjárósága.

Az ülést néhány perccel 6 óra után nyitotta meg Varjassy Imre elnök, aki az összesereglett mintegy 60. a múlt hónapban felszabadt segédnek buzgó beszéd kíséretében kiosztotta a segédde választást jelképező cserélevelét.

Az iparos kölcsönök ügye

Varjassy Imre elnök beszámolt a Városi Takarékszövetkezet Igazgatóságával a Kereskedelmi és Ipar-kamaránál folytatott tárgyalások eredményéről és közölte, hogy az annak idején visszatartott 10% biztosíték alaptól az intézet 6%-ot már most visszafizet azoknak, akik annak idején felvett kölcsönüket visszafizették, míg a további 4%-ot pedig ak-

kor kapták meg, ha a kölcsönből még kinnlevő összegek is befolytak.

Január 1-ig adjanak kamat-amnesztiát

Ugyancsak az elnök tett jelentést arról is, hogy november 15-én lejárt az a határidő ameddig, ha valaki adóját kifizeti, az összes kamatok és végrehajtási költségektől mentesül. Mivel pedig úgy látja, hogy az adott határidő igen rövid volt, mert részben a mai viszonyok között ilyen rövid idő alatt pénzt előteremteni a lehetetlenséggel határos, részben pedig maguk az adóhivataltok sem tudják a rendkívül nagy munkát lebonyolítani, javasolta, hogy intézzen az előjáróság sürgős felterjesztést a kedvezmény határidejének legalább január hó 1-ig való meghosszabbítására. Az előjáróság egyhangúlag ilyen értelemben határozott.

Az előjáróság felterjesztéssel fordul a kormányhoz, hogy az iparos-

ságra is alkalmazza azt a rendeletet, mely szerint végrehajtásokat egy esztendőig fogantatásig nem lehet.

Az iparosság részt kér az inségakcióból

Az Ipartestületek Országos Szövetsége leiratot intézett az előjárósághoz: irion át a törvényhatósághoz, hogy a jelenleg folyamatban levő segélyakció keretében gondoskodjék az iparosságról is, még pedig munkaalkalmak és adókedvezmény kérésével. Az előjáróság megállapította, hogy a munkaalkalmak teremtésének kérdését állandóan napirenden tartja, míg az adókedvezmények kérése iránt a törvényhatóságot megkeresi. Ezzel kapcsolatban azt is kéri a várostól, hogy minden oly bizottságba, amelyben közmunkák kiadása felett döntenek, az Ipartestület kiküldöttjeit minden esetben vonják be. Hogy pedig az átiratok kellő támogatásban részesülhessenek, az előjáróság az iparos törvényhatósági bizottsági tagok összehívására az elnökséget felkérte.

A Revíziós Liga megkeresése alapján egyhangúlag üdvözli az előjáróságot mr Hoover elnököt és mr Boruh szenátort és felkéri őket, támogassák továbbra is a magyar igazságot.

Képesítéshez kötötték a gomijavitóipart

A kereskedelemügyi miniszter

153709—1930. sz. rendeletével a gummijavitó (gummivulkanizáló, pneumatikajavitó) ipart képesítéshez kötött iparnak minősítette, azonban ki-mondotta, hogy a járművek javítására és szerelésére jogosultak a munkakörükbe tartozó járműveken levő gummialkatrészek javítását, valamint a cipész és csizmadia iparosok a gumiból készült sár- és hócipőket, továbbá a cipők és csizmák gummire-szelt külföldi iparigazolvány nélkül fa-víthatják.

Mennyi a cipő munkadíja

A cipész szakosztály panasza tárgyává tette, hogy a lapokban oly ér-telmű cikk jelent meg, mintha a pol-gármester azt mondta volna, hogy „Nem értem, hogy kerülhet egy pár cipő 20 pengőbe, amikor 3 pengő munkadíjat fizetnek ki érte az alkalmazottaknak?!“ Kérésükre az elő-járóság felhívta az iparos törvényha-tósági bizottsági tagokat, hogy intéz-zenek kérdést a polgármesterhez, hogy a sérelmezett kijelentés tényleg elhangzott-e, mert ezen kijelentés nem fedti a valóságot, amennyiben csupán munkabérekre 14—16 pengőt is fizetnek ki és a munkadíjhoz még számtalan más (anyagár stb.) kiadás is járul.

Több kisebb ügy tárgyalása után az ülés véget ért.

Négy évi fegyháza ítélték Kaunizot, aki megszökött a kommunis'a-per tárgyalásáról

Bizonyára emlékezetes még a monstre-kommunista bűnper a melynek pár héttel ezelőtt volt a főtárgyalása a debreceni törvénytörvényeseken. A főtárgyalás közel egy hetet vett igénybe s a harm-minchárom vádlott ügyében íté-letet hozott a törvényesék dr. Jeney-tanácsa. A tárgyalás utolsó napján azonban kiderült, hogy az egyik szabadlábon levő vádlott, aki ellen a főtárgyalás folyamán súlyos adatok merültek fel, megszökött Debrecenből. Az Európa-szerte elrendelt körözés eredmé-nyre nem vezetett, de pár nap múlva az oláh hatóságok szépen átzsupolták a megszökött Kaunicz Bélát a határon Magyarországra. Kaunizot az oláhok a szökése után másod vagy harmadnapra elfogták, mert kémnek tekintet-ték. Alaposan megverték az oláh csendőrök és a sziguranción is kapott néhány adag utraválót. Amikor áttették a határon, a ma-gyar hatóságok azonnal őrizetbe vették és beszállították a debre-ceni királyi ügyészség foghá-zába.

Kauniczal kapcsolatban a fő-tárgyalás még szeptemberben le-lett folytatva s már csak az íté-let kihirdetése volt hátra. Ez elől szökött meg Kaunicz. Szombaton délelőtt a törvényeséken dr. Jeney Sándor büntető tanácselnök kiadta az utasítást Kaunicz felve-zetésére, aki előtt kihirdette az ítéletet. E szerint a debreceni törvényesék Kaunicz Bélát a fen-álló állami és társadalmi rend felforgatására irányuló büntelt miatt négy évi fegyházbüntetésre ítélték. Az ítélet ellen a királyi ügyész és a vádlott, valamint vé-dője felebbezést jelentett be az ítéletátláshoz.

Gyarmathyné kozmetikai szalonja Batthyányi-utca 15.

Szépségápolás, arctisztítástan-ságok speciális kiképzése, sze-mölcsök és kellemetlen hajszá-lak végleges eltávolítása. On-dulálás és manicűr. — Estélyi kiképzése. Quarzkezelés.

késégbeesést érzett egész testé-ben. Olyan borzalom fogta el, — mint éjszaka mikor álmában kí-gyó csavarodott a testére, vagy nagy hideg békákat érzett az ol-dalán.

— Kleopatra meghízott! — A karcsu ibolyaszédő lány legalább háromnegyed mással! Az ő gyö-nyörű Junójának háj fedi a tes-tét. A „Bacchanalia“ ragyogó he-terája, melyért ezer fontot fize-lett egy angol arisztokrata, — ime — egyszerű, nekigömbölyödött vidéki polgárasszony.

Akik ott voltak a tárlaton, a következő pillanatban csak egyet-len keserű, gunyos, félelmetes ka-cagást hallottak. Az asszony, aki állt az „Ibolyaszédő leány“ előtt, hátrafordult, de már aligha látta, hogy mint rohan kifelé a terem-ből csapzott hajjal, feldult arccal Mindszeny Gábor.

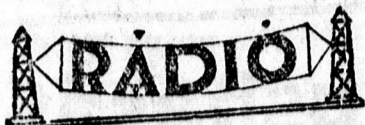
Es ettől a naptól kezdve Mind-szeny Gábor tönkrement ember volt. A művészete, amelyet meg-csodált a fél világ, szétfoszlott, összeomlott, semmivé vált. — A következő tárlaton a kritikusok medőbbenve álltak meg az új vásznai előtt.

— Hiszen ez már az anatómiát is elfelejtettél! — mondták szána-kozva.

Husos, lötytyedt nő alakok, eset-len férfi figurák, száználmas kom-pozíció. Papírmásé testeket fes-

tett, holt hullaalakokat rajzolt, ő aki eddig mindig csak a mozgás-sal teli, lüktető életet elevenítette meg. A lelkéből kialakultak a fé-nyek, megállt benne az a rejtjel-mes motor, amely tíz éven át va-dul hajszolta előre, emelte maga-ba. Nem volt már miért és kiért küzdeni. A nevét lassanként elfe-lejtették az emberek, az újságok, a képei eladatlanul lógtak a mű-terem falán. S a hírnévvel együtt lassanként elment a gazdagság, a hűvösölgyi villa, az autó, az uri élet is.

Egy reggelen úgy találták meg véresen, átlőtt fejjel, hidegen. Az újságok azt írták a nekrológiájában hogy valamikor nagy művész volt. És valaki, aki az újságokat ol-vasta, odahaza Nagyaluban, az egykori szerető, a szépséges Ke-rekes Ilonka, megsimogatta a kis lánya aranyzóke haját, belenéz-tett a gyerek szemébe, rámosoly-gott és arra gondolt, hogy mégis csak neki volt igaza és Mindszen-thy Gábor még se volt az a nagy művész, akinek hitte a világ. — Nem tudta meglátni a legteljesebb szépséget, nem tudta megérteni a legfényesebb mosolyt, ami a lé-lek legmélyéről jön, amely betölti s fenttartja a világot mindig, mí-óta az anya rámosolyog a gyer-mekére.

A budapesti rádió vasárnapi műsora:

9. Hírek, kozmetika. 10. Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond dr. Tóth Tihamér. 11.15. Evangélikus istentisztelet a Bécsikaputéri templomból. Prédikál Pass László kölesdi lelkes. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel: Perg Ottó. Közreműködik: Bíró Sári zongoraművész. A hangverseny szünetében: Rádiókrónika. Felolvassa Papp Jenő. 2. Gramofonhangverseny. Beszletek Wagner Műveiből. 1. Rienzi. nyitány. 2. Bolygó hollandi. Senta balladája. 3. Lohengrin. Grál elbeszélése. 4. Tannhäuser. Csarnok-ária. 5. Rajna kineve. a) Abendlicht strahlte. b) Az istenek bevonulása a Walhallába. 6. Walkür. Winterstürme. 7. Walkür. Tüzarázs. 8. Siegfried. Erdőszongás. 9. Istenek alkonya. Gyászinduló. 10. Tristan és Isolda. Isolda szerelmi halála. 11. Parsifal. Nagypéntek-variáció. 12. A nürnbergi mesterdalnokok. (Berlini állami opera kórusa és zenekara) 3. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Dr. Gratz Ottó: A vajfogyasztás fontosságáról. 3.45. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. 1. a) Kéler Béla: Magyar vígjáték nyitány. b) Kodály: Intermezzo a Háry János című daljátékából. c) Brahms: Magyar tánsok. d) Erkel: Bánk bán. egyveleg. Előadja a Vakok József Nádor Intézetének zenekara Schnitz Gusztáv vezetésével. 2. Dr. Koszab Frigyes: Kossuth Lajos. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 4.50. Operett-részletek. Zenekari hangverseny. Vezényel Vincze Zsigmond. Az operett hercegnői. 1. Offenbach: A gerolsteini nagyhercegnő, nyitány. 2. Offenbach: Trapezunti hercegnő, táncok. 3. Lehár: Hercegisasszony, egyveleg. 4. Rubens: A balkáni hercegnő, keringő. 5. Kálmán: Cirkuszhercegnő, egyveleg. 6. Buttykay: Olivia hercegnő, a) Japán dal, b) Dalkirengő. 7. Kálmán: A csikói hercegnő, foxtrott. 8. Bodán Margit magyar nótáestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 7.10. Na azért a férfi se kutya. Vidám csevegés. Irtó és felolvassa Zágón István. 7.40. Sport- és ügétversenyeredmények. 7.50. Részletek Gluck Orpheus című operájából. Előadja Basilides Mária, Tihanyi Vilma, Halász Gitta és az Operaház tagjaiból alakult zenekar és énekkar. Karnagy Roubil Vilmos. Vezényel: Fleischer Antal. Utána körülbelül 9.20: Időjelzés. Majd: Az Ostende kávéház szalon-jazz- és cigányzenekarának hangversenye Kalmár Pál (ének) közreműködésével. Közben 10.45: Dr. Horváth Lóránd angolnyelvű előadása: A magyarság szerepe a civilizáció munkájában.)

A budapesti rádió hétfői műsora:

9.15. Hangverseny. Közreműködik Bartóffy Erzsébet (ének), Sándor János (hegedű) és Kaufer József (tárogató). Zongorán kísér Polgár Tibor. 1. a) Hubay Jenő: Hullámzó Balaton; b) Rimsky-Korsakov: I. Himnusz a naphoz; II. Hindu dal (Sándor János.) 2. a) Farkas Imre—Fráter Lóránd: A templomban; b) gróf Vass György—Fráter Béla: Szomorú a nyárfaerdő (Kaufer József.) 3. Tarnay: a) Ajánlás; b) Régi könyv; c) Vers; d) Kinyult egy kéz; e) Alázatosság; f) Postakürt (Bartóffy Erzsébet). 4. a) Poldini: Poupée valsent; Hódossy Gida—dr. Dirner Gusztáv: Féltem mikor megláttalak; b) Szabolcska Mihály—Fráter Lóránd: Tele van a város akácfavirággal; c) Hallgató és csárdás egyveleg. 6. a) Kacsóh: Fáj, fáj, fáj; b) Lavotta: Rég volt; c) Strauss János: Cigánybáró.

Saffi dala; d) Lehár: Paginini keringő (Bartóffy Erzsébet). 7. a) Farkas Imre—Balázs István—Fráter Lóránd: Mit susog a fehér akác; b) Hallgató és csárdás egyveleg (Kaufer József. 12.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1. Nádor Mihály: Könnyű portéka, szvit. 2. Kazacsy Tibor: Bölcsődal. 3. Stolz: Két virágdal. 4. Delmas: Bécsi keringő. 5. Farkas Ferenc: Air. 6. Angyal László: Dal a Kék bálványból. 7. Siklós Albert: Induló. 4. Asszonyok tanácsadója. 5. Pável, a gyilkos. Novella. Irtó és felolvassa Simándi Béla. 5.25. A Berend szalonzenekar hangversenye. 6.30. Német nyelvtanítás. 7. Bura Sándor és cigányzenekarának zenéje. 8.15: Két ember — két világ. Dr. Tóth László előadása. 8.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik Daisy Kennedy hegedűművész. Utána körülbelül 10.15: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 10.35: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária-szállóból.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Nov. 15-én, vasárnap délután: Székelyhidy Ferenc fellépéssel: **Mosoly országa.**
Vasárnap este: **Hajduk hadnagya.**
Nov. 16-án, hétfő: **Hajduk hadnagya.** A) bérlet.
Nov. 17., kedden: **Tisztviselő-est.** 50 százalék engedmény. Meddig fogsz szeretni?
Nov. 18., szerda: **LIII. B) bérlet.**
Nov. 19., csütörtökön: **Bemutató-előadás: Akli Miklós.**

Székelyhidy Ferenc a „Mosoly országá”-ban

A M. Kir. Operaház s a magyar énekművészet representatív manje, dr. Székelyhidy Ferenc szombalon kezdte meg vendég szereplését a Csokonai-színházban. A „Mosoly országá” illusztris főszereplője ezzel a szereplésével olyan értéktöbbletet adott az amugyis kifogástalan előadásnak, melyet a debreceni közönség méltán könyvelhet el a Csokonai-színház egyik legnagyobb művészi eseményének. Székelyhidy Ferenc csodás zengős tenorja, amely változatlan erővel, teljes szingardagsággal közvetíti a kiváló énekes művészetét, magával ragadó szépséggel, a művészi tökéletesség tiszta élményadásával szólalt meg Lehár meleg romantikájú költszetében. A „Mosoly országá”-t ezúttal harmadik művésztől hallottuk Debrecenben, de összehasonlítást mégsem akarunk tenni, mert Székelyhidy Szu-Csongja — az előbbi szereplők tudásának s

értékeinek elismerése mellett — mindenem felülemelkedő élmény. Hőstenorja a líra világához is nemmesen illeszkedik, de ahol azután drámai feladatokhoz juthat, ott fölséges színekkel képes a Lehár-muzsika igaz mélységeit és erejét élelni.

Az előadásról, melyet a bemutatató után már részletesen méltatunk, csak annyit jegyzünk meg, hogy Sz. Patkós Irma Székelyhidy Ferenc mellett is nagyszerű partnernek bizonyult. A Csokonai-színházat szufolásig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte a szereplőket, elsősorban Székelyhidy Ferencet, akinek a II. felvonás „Vágyom egy után” áriát négy-szer kellett megismételnie. (In)

Hortobágy

(Népies magyar filmjáték. Jarno operettjének átdolgozása. Bemutatta a Vigszínház november 14-én.)

A debreceni Vigszínház — fáradtságot és költséget nem kímélve — megelőzte az ország mozgóképszínházait, amikor Jarno operettjének változatát, a „Hortobágy” című magyar témájú filmet előadásra megszerezte. A finoman összeállított muzsika, nemkülönben a női főszereplőnek, Grete Theimernek kifogástalan alakítása valóban megérdemlik az áldozatot. A „Hortobágy” című magyar játékunk ez a két legnagyobb erőssége. A „népies” szöveg, mely most is a szokott klissével készült, nem tart lépést a magyar nőiakkal megénekelte berlini muzsikával. Ez az utóbbi határozottan jó és felcicelt a gyöngéségeket, éniogy, mint Grete Theimer, a szép és kedves humoru filmszínész, aki e darabból itélve rövidesen egyik legnagyobb művészetéről tett tanúságot. de ez az alakítását annyi szíri melegség, közvetlen hái és lelki átéltség jellemzi, hogy ugy a berlini, mint a hollywoodi filmstárok közül csak kevesen versenyezhetnek vele. Rajta kívül még Verebes Ernő kedves huszárhadnagya válik ki az együttesből, amelynek hátrányára van Mindszenty Tibor rutin-nékiül, túleröltetett szereplése.

Ami a filmjáték „népiesch”-ségét illeti, erről se mondhatunk mást, mint hasonló tárgyú előjeiről. Bár az egyik rendezőt György Istvánnak hívják s így nyilvánvalóan Magyarország születte, a Hortobágy romantikája most is kimerül ama bizonyos gullaschos, gatyásch és fokoschos rikvízumokban, melyek a berlini Weisz-csárdától (!) „Sweet pepper” exotikum-halászó világálg minden népies trükköt felölelnek. Hiába! magyar filmet még akkor sem lehet csinálni, ha a németül beszélő vászonszledek itt-ott magyar nyelvet is megszólalnak. A Hortobágyot — mi, magyarok — sokféleképen látjuk. Először is a maga igazi valóságában. Ugy, ahogyan ők megérik benne a magyar pusztaság lelkét. Látjuk közzagda-

sági, történelmi és földrajzi vonatkozásban. Egyedül csak a J. L. Fleckek, a György Istvánok és Goldbergerek, vagyis a berlini filmrendezők és operatőrök felfogásában nem tudjuk látni. A fehérgatyás csikósok Hortobágyát behagyom tudjuk a fehérgatyás cowboyok s matyó-menyecskek sokaságával be-népesíteni.

A dolognak ehhez a részéhez nem fűzünk többet. A Vigszínház ujdonságát csak ebben a vonatkozásban kritizáljuk. A darab különben látványos, szépen kidolgozott s a magyar nótá is felhangzik benne. A nehéz helyzetben levő magyar muzik, melyeknek sorában a debreceni Vigszínház is mindent elkövet, hogy a közönség tömeg-igényein felül a kulturális érdekeket szolgálja, nem tehetnek arról, hogy a magyarországi filmalap e wildwest-romantikájú vállalkozásokat támogassa. A hiba határozottan itt van. Amíg azonban hivatalos körünk ezen a helyzeten nem segítenek, a Vigszínház vezetőségét csakis elismerés és hála illelheti meg azért, ha a rendelkezésre álló magyar témájú filmek megszerzi bemutatásra. A „Hortobágy” magyarországi felvételei, a szebbnél szebb magyar dalok és táncok, nemkülönben a már említett előadásheli értékek garantálják a sikert. S ezt a Vigszínház, amely a magyarruhás leányok szerepeltetésével is elismerést érdemel, telt házak sorozatában fogja megkapni. (+)

Csokonai színház

Dr. Székelyhidy Ferenc

a m. kir. Operaház első tenoristája

Ma, vasárnap délután 3 órakor

rendes helyárok mellett a

Mosoly országában

vendég szerepel

Pár jegy még kapható!

Vasárnap és hétfőn A. 9. bérletben este 8 órakor a legszebb magyar zenéjű operett:

A haduk hadnagya

Főszereplők: Sz. Patkós I., Jurik I., Apor K., Márkus L., Kémény L., Kormos, Várady, Laczkó, Szabó.

Kedden este 8 órakor mindenki féláron nézheti meg a **MEDDIG FOGSZ SZERETNI?** nagyszerű vígjátékot.

A METEOR-MOZI MŰSORA:

Vasárnap: **„NOSZTI FIU ESETE TÓTH MARIVAL”**
Főszereplők: Evelyn Holt, Ivot Novello és Verebes Ernő.
Megelőzi: **„SZERVUSZ APUKAM!”**
Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Csak délután 3 órakor félhelyárral!

Vigszínház és Uránlában	Mozik műsora	Vas. d. e. Ifjusági előadás 11 órakor.
November 8—9-én	Vasárnap	Hétfő:
VIGSZÍNHÁZ 5—7—9 órakor	Hortobágy Theimer, Verebes Ernő és Mindszenty Tiborral	Hortobágy Grete Theimer, Verebes E., Mindszenty Tiborral
URANIA 5—7—9 órakor	Megjötték a rokonok Bressarttal. Fehér Artur Ady-estje.	Megjötték a rokonok Felix Brassarttal
APOLLO 7, 9 óra	A caballero bosszúja Ken Maynard fősz. Stán és Pán burleszk	Szünet

ZOKON NESSÉK...

Neo - Mithológia

(Eszményképek az Olympos világból)

Bessenvey Zeüs a parlament ülésén kifejtette, hogy az utolsó tíz évben lezajlott események már Szent Istvánnál és Mátyás királynál fellelhetők. — Mi tovább megyünk a hasonlatban és rámutatunk a klasszikus mithológiára, mely azonos mentalitást és irányelveket mutat.

Tulmértézetett Genéris

Kezdetben volt — a politikai Chaos. Ennek és Politikosz-nak gyermekei: Konzolidosz, ki Mungé-val és Kisbirtokosz-szal népes családot alapított. — 2. Pártarosz, vagyis a balvilág uralkodója, akit a furiák „Rossz-a-párt” néven is emlegetnek. A Chaosból született még a Lukszosz — vagyis a világszűz és nőtestvére, a Nyx, aki általában a produktivitás szimbóluma. Belőlük lett a politikai tenger, a Pontosz. Ez három gyermekre oszlik: Bankosz, Mungosz és Malterosz-ra. A politikai világot ezért nevezik — „három pontosz”-nak.

Az Olympos isteneit e primitív érásban nem izgatták a beruházások. Ennek következtében teljesen meztelenek voltak. Kutató intézetük még nincsen és egyetemük csak egy van: a világegyetem. (Amit azonban sikerült lenntartani.)

Epltkezés az Olymposon

Grimbosz Wilsonesz uralkodása után Trianonesz és Versailles fia, Kracchos került a világszűzhez Európával. Tartós viszonyokról az egyes ligetek nem vetétek tudomást. — Annak ellenére, hogy az egyoldalú és hitellel nem támogatott ambrózia-termelés, — nemkülönben a nektár-kivétel nehézségei minden életet megbénítottak, az u. n. neomithológiai irány mégis a teremtés színvonalára lépett. Ekkor épült az Olympos Pantheonja. OTI-tis tornya s a Diana tiszteletére készített — scyllafüredi műút, mely a vadászati istennőjének nemes hajlékához vezet. A Páriák részére állított nyolcosztályú elysionok, szobrok, aulák és portikusok, a zárókövek és alapkövek e beruházások aranykoráról tanuskodnak.

Kracchosz isten, ki Páris kivételével, akinek almáját meghagyta, minden teremtményt világváltságba sodort, — ekkor vette el Európát. Így jött létre a — Pán-Európa elnevezés.

Plútó-kráikus törekvések

A plútó-krácia fénykora egybecsúsz a beruházások idejével. — A bal- és szélsőbalvilág szellemei e gondtalan időkben maguk követelték a hadesi közmunkák megindítását. Habár a Léthe vize is minimálisra csökkent és ezáltal megvetette a Léthe-minimum alap

ját, a B-listás halottakat még boldog reménység töltötte el. De jött a plútó-krácia alkonya. A TEBE-i mondatok esemény-sorozata, — majd később a Zsargonauták szerencsétlen evickélése után a fel- és alvilág kezdett hitelkriszise jutni.

Az Olympos közvéleménye — harcba szállott a Titánnal — s ugyanakkor e zavaros mithológia háttéréből a t.ársadalom, mint háttéréből a társadalom, mint gigászi küzdelmével. Hogy ebben a csatában nem a „Laos”, hanem a „Kohn” maradt felül, azt nem kell bővebben magyarázni.

Erdekes precedensek

A neo-mithológia korának érdekes sajátága, hogy a tenger istenei is elszaporodtak. A civilizáció hullámaiból Sirenek ezrei túlkölktek elő. Még a Nymphák is uton-utfélen vizeket fakasztottak s a najádok által eszközölt mélyfúrások a legtöbb esetben sikerrel jártak. Lillafüred hát ezen a téren sem egyedülálló...

A vizeket természetesen hal-farku gorgonok lakták. Ezeknek kikutatására egy intézetet állított fel az Olympos vezetősége. A balvilág rosszindulatú furiái ezt Meduza-patkolónak is csufolták egykor.

Herkules, a kis álláshalmozó

Szó sincs róla, a mithológiában is akadtak bajok. A plútó-krácia például felemlít bizonyos Hermest, aki Mercur álnéven külföldre mentette értékeit. (Anyja Skaiah nimfa volt, — nagyapját Schlesinger Hermesnek hívták.) Vagy ott van Jason, a manufak-törvényes és Páris az almával, mint a zug-protektio megteremtője. Beszéljünk-e a Muzsákról, akik ugyanis kilencen voltak s így nyilvánvaló, hogy a tízedik már az őskorban B-listát kapott?... De valamennyi közt Herkules vezet. Ő az álláshalmozók őse. Tizenkét pozíciót töltött be, — meghozza mindegyiket a legexponáltabb helyen.

„Istenek alkonya”

Európa bukása nagy bajt csinált a mithológiában. Okoljuk őt és ne az Olympos vezetőséget. — Az európai Olymposon ma ugyanis megkezdődött a defláció. Hogy mást ne említsünk, Artemisz istenasszony is kezd a divatból kimenni. Már csak a Misz van meg belőle... Odakint pedig a Mórak lelkei szállonganak. Ők a moratórium hírnökei. Ma rossz világ jár az Olympos lakóira. Ha feleslegesek, félreállítják őket.

A Minervát például máris leállították...

Lisztius

Vitézi zászlószentelés Debrecenben

Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város vitézi asszonyai a vitézi rend tíz éves fennállásának emlékére vitézi zászlószentelést készítettek, amelyet a Kormányzó ur Ófőmélósága magas névnapján december 6-án a vármegyeház dísztermében fognak felavatni.

A zászlószentelés alkalmával az intéző bizottság zászló szegeket bocsát ki a hazafiasan gondolkozó és megértő testvéreik részére.

A zászló szeg megváltásával mindenki örökbecsű zálogát nyújthatja annak a magyar testvér szeretének

és megbecsülésnek, mely a vitézi maradvány értékű kapcsolatot teremti közöttük a vitézek között, másfelől lelkesedést és kitartást fog adni ahhoz a szent és nagy ügyhöz, melynek diadalra vitézénél a magyar vitézeknek elől kell járniok.

A zászlószentelésen Hajdúvármegye és Debrecen város vitézei teljes számban fognak megjelenni mintegy hatszázan.

Az ünnepség részletes programját később fogja közölni az intéző bizottság.

Két hét óta naponta több mint ezer ember fizet adót a városi adóhivatalban

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A kormány által engedélyezett kamatamnesia, amely lehetővé tette, hogy az adóhátralékokat kamatmentesen lehessen befizetni, egyszerre hallatlan mértékben megnövelte az adófizetési készséget. Debrecenben az adózók valóságilag megrohanták a városi adóhivatalt, amelyben november elseje óta szinte soha nem látott forgalmat bonyolítanak le. Sok ember értéktárgyait adta el vagy helyezte zálogba, hogy letörleszthesse hátralékos adóját és részeseülhessen a kamatkedvezményben.

Az utolsó két hét alatt naponta ezernél több ember fordult meg az adóhivatalban, akik között természetesen nagyon sok volt az érdeklődő is, és így nem lehet pontosan megállapítani, hogy hányan és milyen összegű adót fizettek be, mert hiszen az adófizetésekről közléseket nem adnak ki.

A városi adóhivatal dr. Balla Bertalan tanácsnok vezetése alatt óriási erőfeszítéssel és hallatlan energiával igyekezett lebonyolítani a munkát. — Az adóhivatal tisztviselőinek teendői nemcsak a kamatamnesia-ról szóló rendelet miatt szaporodtak meg, hanem azért is, mert ez a rendelet össze-

eselt azzal az idővel, mikor rendes viszonyok között is megnövekszik a forgalom.

A legutóbbi hónapokban kibocsátott szükségrendeletek már egy is megnövelték a munka mennyiségét. Most november elején óriási tömeg munkák szakadtak a tisztviselők nyakába. — Szinte egyszerre kellett intézni az adófizetési felhívások kibocsátását, kiállítását, a könyvelést, kézbesítést, az évvégi nyilvántartások kézbesítését, a rendes napi aktaintézést és végül az adóösszeírását, amely a hivatal tisztviselő karának jelentékeny részét lekötötte.

Igy történt meg aztán, hogy a városi adóhivatalban az utóbbi időben naponta 10—11 órát dolgoznak a tisztviselők. Zaklatott viszonyok között, szűk helyiségekben, megronglott levegőben folyik az idegölő munka, amely rendkívüli mértékben megviselte a tisztviselőket.

A város közönsége csak a legteljesebb elismeréssel emlékezik meg az adóhivatal tisztviselőiről, akik kezdve a vezetőjükön, páratlan energiával, munkabírással és tapintatosan, udvariasan bonyolították le ezt a nagyszabású adókampányt.

Csak negyven debreceni munkanélküli vállalta az erdei fakitermelést

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A városi inségmunkák kapcsán megindult az erdei fakitermelés is, amely körül azonban úgy látszik ismét mutatkoznak bizonyos nehézségek. A Nagycserére 170 embert utaltak ki, azonban ezek közül csak 84 jelentkezett. Ezeknek egy része azon a címen, hogy nem csak hat napig, hanem rendszeres munkabér ellenében állandón dolgozni kell, ott hagyta a munkát és így végül is csak 40 ember maradt kint a fakitermelésnél. Az utóbbiak hármass és hatos csoportokban dolgoznak. Konyhót építettek maguknak, amelyben konyha is van és így megfőzhetik az ételt.

Az erdőhivatal nagyon kívánatosnak tartja, hogy azok a munkások, akiknek szerszámuk van, azt vigyék magukkal, mert a helyszínen kiadott szerszámok árát

fokozatosan levonják keresményükből. Kívánatosnak látszik az is, hogy azok, akiket erdei munkára utaltak, mielőbb munkába álljanak, mert így jobb termelési helyet kaphatnak.

Akit a fakitermeléshez osztottak be, csak egy hónapi ellátási jegyet kap, tekintet nélkül arra, hogy dolgozik-e vagy sem. Aki azonban nem folytatja a munkát, elveszti az igényét a közhatósági ellátásra.

Most szerezze be tüzelőanyagját a Békési és Lővfa és szénkereskedő cégnél, mert most legjobban a minősége és legolcsóbb az ára. TELEFON: 945. Te ep „Hungaria” malom mellet.

Fényesen sikerült a „Csaba” disztábora

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Csütörtökön este a „Csaba” B. E. évnívít disztáborozása fényes siker jegyében folyt le az Arany Bika utonnan átalakított „Bocskay” teremben.

Előkelő közönség jelent meg és szórakozott el az első táborozáson, melyről csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk.

A disztáborozást a dr. Orosz József dominusz által vezetett kitűnő ének-kar által előadott „Hiszekegy” nyitotta meg. Utána dr. Tóth László vezér, a „Csaba” B. E. vezére üdvözölte dr. Bodnár János, dr. Erdős Károly dékánokat és Kállay Kálmán prodekánt, dr. Orsós Ferenc magistert, a patronusokat, dominuszokat, a testvéregyesület képviselőit és vendégeket s megtartotta rövid, de frappáns és szívből jövő tartalmas megnyitóját. Boldog örömmel tapasztalja, hogy a terem kicsi a vendégek befogadására, örül, hogy a bajtársi eszmét s a „Csaba” B. E.-et a nagy közönség ennyire támogatja s szereti. A táborozásnak hármass célja van — mondta a vezér —: a bajtársi eszme fája növekedik 2 ággal, két patronussal, gyarapodik a leventékkel és darvakkal, kiket most avatnak fel. Végül pedig örömmel jelenti be, hogy a Dobó Katica törzs nem várva meg a Katalin napját, hanem kezét fogva egyült rendezték meg a disztáborot. Megnyitó beszédét a szavakkal fejezte be: — disztáborot „magyarán, magyarul, magyarul” jelszóval még egyszer megnyitom!

A vezéri megnyitó után dr. Neuber Ede rektor üdvözlését tolmácsolta, ki Budapesten lévén, nem jelenhetett meg. Ezután a gazdag műsor első számaként Hornung Annus db. művészi zongoraszáját adta elő. Majd dr. Orsós Ferenc magister hitvársi szeretettel üdvözölte dr. Kovács Andor és dr. Orsós Jenő professzorokat, az új patronusokat. Üdvözölő szavaiban hangsúlyozta, hogy vezérekre, öregebbekre mindig szükség volt, van és lesz. Ezért buzdította az új patronusokat s kérte őket, hogy az ifjúságot szeressék, nagyon szeressék, legyenek irántuk atyai jóakarattal. Az esküt letéve, a két új patronusnak átadta a dominuszi szalagot.

Dr. Kovács Andor patronus válaszolt a buzdító beszédre s azt nyilatkoztatta ki, hogy tudatában van annak, hogy az a dominuszi felvétel nem disz, hanem kötelesség szimbóluma s ígéretet tett, hogy az ifjúság és az öregek között lévő jellegtűt apólia az ifjúság boldogulásáért dolgozik.

A patronus avatás után az egyesület új leventéi és darvai tették le az esküt. A felavatást dr. Orsós Ferenc magister intézett klasszikus szépségű beszédet. Minden szava igazság, fájló valóság. — Ha így végig nézék soraitokon, derűt, pirt látnak az arcokon, mely lehet az ünnepi hangulat szűlőttje. Most a hazánkat nyomasztó hangulat nyomja, nem tudjuk a baj okát. És ilyen zivataros időben azt mondják: nincs szükség a toborzásra, az összefogásra, a közös munkára. Pedig ennek éppen az ellenkezője az igaz. Most mikor így végig nézék e hosszú soron, látom, hogy nemetünk még nincsen a lejtőn. A kétségek mulandók. Ne esetek kétségbe, mert győzelem vár rátok, csak kitartás kell hozzá. Dolgozzatok, mert a közzelem holdagsággal és örömmel jutalmaztatik.

A zugsó tapsviharral fogadott magisteri avató beszéd után a Csaba énekhar két pompás számmal „Gaudeamus igitur” és „Cseng, cseng a pohár, cseng” kezdetű dalkkal szórakoztatta a közönséget. A két

precíz előadói: énekszám dr. Orosz József dominusz érdeme.

Ezután Lőrinczy Sándor daru bajtárs, mint konferanسیه végteien szellemes humorával szerzett derűs perceket. Néhány intimitást árult el szellemesen fűszerezve a vezérről s több bajtársról, majd pedig néhány percre átadta helyét Harris Rózsa lb-nőnek, ki Farkas Imre: „Korhely” című költeményét szavalta el mély átérzéssel. Nagy elismerő tapsviharral jutalmazta. Ismét Lőrinczy konferanسیه csillogtatta szellemességét, majd pedig Tassi Béla joghallgató által írt „Romeo és Julia” c. drámát adták elő Lőrinczy és Németh István bajtársak frenetikus tapsviharral kiváltva. Ezután Lőrinczy, mint szájharmonika-művész mutatkozott be.

11 órakor a táborozáson jelenlévők megemlékeztek egy perces néma felállással és a trianoni „Memento”-val az elszakított rab véreinkről.

A gazdag műsor utolsó részét 12 órakor dr. Tóth vezér herkesztette.

A megjelent közönség és bajtársak ezután a legjobb hangulatban a hajnali órákig együtt maradt az Arany Bikában.

A táborozáson megjelent előkelőségek között voltak: Dr. Orsós Ferenc, dr. Kállay Kálmán, dr. Erdős Károly, dr. Bodnár János, dr. Bókay Zoltán, dr. Belák Sándor, dr. Kovács Ferenc, dr. Orsós Jenő, dr. Fazekas Sándor, dr. Straub János, dr. Loessel János, dr. Probstner Arthur, dr. Zih Sándor professzorok, Kiss Gábor százados. Urhölgyek: Dr. Neuber Edéné, dr.

Bókay Zoltánné, dr. Bodnár Jánosné, dr. Papp Károlyné, dr. Orsós Jenőné, dr. Kovács Ferencné, dr. Belák Sándorné, dr. Preininger Tamásné, dr. Probstner Arthurné, dr. Fazekas Sándorné, dr. Kiss Gáborné, Láboss Béláné, dr. Maday Pálné, Hornung Jánosné, Nagy Józsefné, özv. Dory Pálné, Polster Adolfné, Vértessy Istvánné, Váczy Endréné (Nádudvar, özv. Papp Mihályné, Neuwirt Viktorné, Köröndy Ferencné, Körössi Sándorné, Lázarencz Béláné.

Urleányok: Péntek Ilus, Mikes Magda, Kupay Eszter, Papp Klótild, Belák Éva, Bogdán Mancsi, Láboss Baba, Hornung Anna, Katona Ibolya, Hariss Rózsa, Marnó Sári, Meinhard Sári, Böör Irén, Gyenge Rózi, dr. Czukrasz Ida, Rákosi Ilona, Forgó Ilus, Szabó Katalin, Gáspár Margit, Fekete Blanka, Smetana Adrienne (Oroszvár), Sárkány Sári, Polster Mária, Vértessy Mária, Váczy Piri, Ruttká Böske, Neuwirth Márta, Papp Jolán (Miskolc), Pataky Nóra, Gergely Gabi, Maday Ilus, Csilléry Iluci, Graffin Matuska, Bogány Valéria, Papp János, Köröndy Baba, Oláh Emma, Körössi Baba.

Megjelentek továbbá bajtársi részről: Doroghy Lajos szvk. ker. alvezér, Szathmáry István Sz. E. F. H. E. alelnök, a Werbőczy vezérsége nevében ifj. dr. Uray Sándor th. vezér, Rózsa Tibor vezér, Baranyai Sándor főudvarnagy, az „Árpád” nevében: Biró János nádor, Pongor Árpád főlovászmester, Csávás Sándor főbíródeák, a Festetics B. E. több vezérségi tagja s a testvér egyesületek tagjai.

A fényes siker jegyében lefolyt disztáborozás dr. Tóth László vezér, Karácsonyi Ágoston alvezér és Pap Károly udvarnagy érdeme. Vivat Csabai! (Cs. S.)

menyit az előző hónapban kaptak. A feiadag a mostani szelvényrendszer mellett a következő: a két családfenntartó felnőtt személyre szóló fehér utalványra az elosztó helyen kiadnak november elseje óta 5 kiló főző és 8 kiló kenyérlisztet. 6 kiló burgonyát, fél kiló cukrot, 3 kiló babot, másfél kiló zsirt és a városi farraktárról ezeken felül két és fél mázsa fát. Arányosan van elosztva a feiadag a zöld, kék és sárga szelvényeknek.

Kik kapnak szelvényeket?

A szelvényeket a múlt hét szombatián kezdték kiosztani a népjóléti hivatalban. Mintegy tizennégyezer ember jelentkezett az inségakcióra. Természetes, hogy ezek közül többször törölni fognak, mert kiderült már most is több esetben, hogy a jelentkező közöttül egyesek nem szorulnak segélyezésre. Az ellenőrzéssel megbízott hatósági közegek a leglelküzetesebb módon kezelik a dolgot és mindenkit, akit arra rászorultnak vélelnek, ellátnak a szükséges beszerzési könyvecskével. Legelső sorban a nagyon nehéz erdei munkát végző munkások részesülnek ebben a kedvezményben, akik csaknem kivétel nélkül megkapták a beszerzési könyvecskét. A planirozó munkások szintén megkapják a könyveket.

A napi forgalom háromszáz inséges

Az elosztó helyeken, a Kontsekciónél és az Általános Fogyasztási Szövetkezetnél naponta mintegy háromszáz ember jelenik meg a beszerzési könyvecskéjével. Ezek az elosztó helyeken már előzőleg hatalmas rakományba csoportosították a kiszolgálandó árukat. A főző-, kenyérliszt-, a bab-, a cukor, mind külön csoportokban garnadában hever a rakományban. Aki az inségesek közül jelentkezik és felmutatja a könyvét, a szelvény ellenében azonnal megkapja a kívánt és megállapított élelmiszert. Egy pianigot sem kell várakoznia. Nem tesznek vele különbséget. Éppugy szolgálják ki, mint azt a vevőt, aki készpénzzel megy az üzletbe vásárolni. E tekintetben csak a legnagyobb dicséret és elismerés illetheti meg a debreceni elosztó helyeket, illetőleg azoknak vezetőségét.

Aki egy mázsa élelmiszert kapott

A kiszolgálás minden elosztó helyen a legteljesebb rendben folyik. Soha, vagy csak alig néhány esetben fordul elő olyan dolog, hogy valamelyik igénylő szegény kissé erősebb hangot alkalmazzon a kiszolgálás alkalmával. Hogy mennyire méltánytalan dolog az ilyen, arra nézve jellemző, hogy maguk a többi jelentkezők csitítják a renitenskedőt és megmagyarázzák neki, hogy a város közönsége a saját zsehére követel az áldozatkészséget, amikor lehetővé teszi, hogy a mai súlyos helyzetben ne legyen a városban olyan ember, aki éhen haljon. Egyébként az egyik elosztó helyen megtörtént a múlt nap az az eset, hogy egy festőmester, aki ma munkanélkül van tíz tagú családjával, több mint egy mázsa élelmiszert vitt haza egy hónapra a családjához. Minthogy nem tudta más módon elszállítani a fömémentelen mennyiségű élelmiszert, elkérte a főnöktől a kizitálicskát és azzal vitte haza. Otthon nagy volt az öröm és boldogság. Egy hónapig nem lesz nélkülözés...

Az akció különben februárig tart s így négy hónapon át fogja a város segélyben részesíteni az inségeseket és munkanélkülieket. Amennyiben a segélyezés folyamán úgy alakulna a helyzet, hogy esetleg valamit változtatni kell a rendszeren, úgy a város vezetősége és a népjóléti hivatal megteszi a szükséges intézkedéseket.

Helyszíni szemle az inségakció élelmiszer elosztó helyein

Kitűnően bevált a szelvényrendszer

Debrecen város vezetősége már évekkel ezelőtt megkezdte azt az akciót, hogy a város szegényeit a téli idő alatt segélyben részesítse. 1929-ben körülbelül nyolcezer ember részesült segélyben, részben készpénzben, részben pedig élelmiszer által. A következő évben már egészen más rendszer alapján ment a segélyezés, míg az idén ismét más módszert alkalmazott a város vezetősége és a népjóléti hivatal: külön szelvénykönyvecskét adott ki az arra rászorultok részére és ezek a könyvecskék utján minden hónapban februárig hozzájuthatnak családtagjaikkal együtt a legszükségesebb élelmiszerekhez. Ma már senki sem kap készpénz segélyt, hanem kizáróan csak élelmiszert.

Négyféle szelvény

Most a város vezetősége a népjóléti hivattalal egyetértve úgy adta ki a szelvénykönyvecskéket, hogy azokban négyféle szelvényt köttetett be: fehérét a családfőre és feleségére, zöldet egy személyre tíz éven felüli családtagnak, kéket, ugynevezett

csökkentett adaggal tíz éven aluli családtagoknak és sárgát, amely egyedül álló felnőtt részére szolgál. A könyvecskével a jogosultak bármikor jelentkezhettek Debrecenben a Kontsek Géza kereskedelmi rt.-nál és a másik elosztó helyen, az Általános Fogyasztási Szövetkezetnél, amelynek a Vendég-utca 1. szám alatt van a főüzlete, míg két másik elosztó helye a Cegléd-utcán és az Árpád-téren van.

Látogatók az elosztó helyeken

A Debreceni Újság—Hajdudóld munkatársa felkereste ezeket az elosztó helyeket és tájékozódott a mai helyzetről. Az általános vélemény az érdekelt szegények, illetőleg munkanélküli inségesek körében is az, hogy az idej inségakció sokkal jobban segíti a szegényeket és arra szorulókat, mint az eddigiek. Most legalább kapnak annyi élelmiszert, hogy ebből a legszükségesebb megélhetnek egy hónapig. A következő hónapban már újabb szelvényeket vehetnek igénybe ugyanolyan mennyiséggel, mint a-

FELHÍVJUK A BUTORVÁSÁRLO KÖZÖNSÉG FIGYELMÉT a Hunyadi-utca 12 sz. alatt megnyílt

sajátkészítésű olcsó butorraktárunkra,

ahol háló- és konyhaberendezési butorainkat, továbbá UJRENDszerű GARZON-HÁLÓ-SZEKRÉNYÜNKET ÁRUSITJUK. Garzon-hálószekrényünk egymagában tizféle butort képvisel, mely vállalati irodák, vendég és éjjeli ügyeletes szobákba igen alkalmas. BÜKKFA-HÁLÓ KETTŐSZÁZ PENGŐERT KAPHATÓ. SZALAI JÓZSEF ÉS FERENC ASZTALOS-MESTEREK Műhely: HONVÉD-UTCA 23. SZÁM. — Telefonszám: 17—74. Épület asztalos munkákat és gépi famegmunkálásokat is vállalunk.

Az első magyar patkányirtó tündöklése és kálváriája

Hatvanhárom évvel ezelőtt szerzett patkányirtási iparrendélyt, Európaszerte ismerték nevét és most Debreczenben a hajléktalanok menhelyén lakik

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Ejfel felé jár az idő. A rendőrség központi ügyeletén még mindig nagy a forgalom. Tolvajokat, verekedőket, részeg embereket „állítanak első”, elvezet gyermekeket hoznak be jelentéseket tesznek és utasításokat adnak. A bűnözők és az elesettek „gyűjtőtelepén” nincs megállás.

Az ajtón bátoritanul kopog valaki. Az egyik rendőrtisztviselő egykedvűen szól maga elé.

— Szabad!

Szikár, csont- és bőrember bizonytalanokdók befelé. Az arca sápadt, az álla horasztás és csatokban lóg rajta a ruha. Dideregve áll meg a korlát előtt és megvárja, míg megkérdezik, hogy mit akar. Fázósan erőlködik bele a szó.

— Ejjeli szálást kérek . . .

— Mi nem adhatunk öreg, — szajkja félbe a rendőrtisztviselő, aki az előbb megszólította.

— Valahol itt a földön, vagy kint a folyosón valamelyik padon is meghálnék. Odakint zuhog az eső.

— Nem lehet öreg. Próbálja meg a Ghillányi-úton lévő népszállóban. Talán még beeresztik.

A csupa keserűség-ember hallgat egy darabig, aztán megint könyörgésre fogja a dolgát.

— Legalább néhány sor írást adjanak, hogy biztosan beeressenek.

— Azt megtehetjük, — enged a rendőrtisztviselő.

Néhány másodpercig csak a toll zörgése hallik. Az „írás” hamarosan elkészül. Az öreg, kezében a negyed papírral megfordul, halk jóéjszákát köszön és lassan megindul kifelé. Olyan nemakarva lépked, mintha azt várná, hogy itt marasztalják. Szívesen lemenne a fogdába, de nem lehet. Nem követett el semmi bűnt. A fogdát a gyilkosok, rablók, tolvajok számára tartják fenn.

Utána megyek az öregnek. A színház előtt elérem és meginvitálom, hogy jöjjön be velem valamelyik kocsmába. Szeretnék beszélni vele.

Nem kéri magát, de kiköti hogy messze ne menjünk, mert nem bírják a lábait. Berettyóújfalutól egyfolytában gyalogolt ideig. Elfáradt.

A Széchenyi-utca végén betérünk az egyik kocszmába. Az öreg meleg ételt kér. Másfél napja, hogy nem evett. Gulyást hoznak neki. Utána féltliter bort tesznek az asztalra.

Beszélgetés a múlt század leghíresebb patkány- irtójával

A vacsorát (!) gyorsan megeszi és csak azután néz rám kérdésen, hogy minek köszönheti ezt a nem várt vendéglátást. Eltalálom a gondolatát. A száján van, csak nem meri kimondani, hogy manapság semmit sem adnak ingyen.

Megnyugtatom, hogy nem akarok tőle különösebb ellenszolgáltatást. Csapán azért invitáltam meg, mert a rendőrségen azt mondta, hogy iparrendélyes patkányirtó a foglalkozása. Nem mindenkinek van ilyen „hivatása”. Eppen ezért szeretnék az életről megtudni egyet-mást. En ugyanis újságíró vagyok.

Az öreg arcán alig észrevehető mosolygás rebben keresztül. Egy pillanatra felemelkedik a székről és bemutatkozik.

— Buchwald Károly vagyok! Különben a rendőrségen ugyis hallotta a nevemet. Valamikor az egész országban ismertek. Én voltam az a híres patkányirtó, akiről azt beszélték,

hogy a pusztá megjelenésemre hanyatt-homlok elmenekülnek a patkányok. Ez ugyan nem igaz, de annyi bizonyos, hogy a múlt század vége felé egész Európában nem akadt híresebb patkányirtó nálam. Hosszu évtizedeken keresztül réme voltam a beste férgeknek.

Egy hatvanhárom éves iparendély

Kotorászni kezd a zsebeiben és nagysokára félves „írás” tesz elém. Iparendély. Arról szól, hogy Kolozsvár thjfi. szab. kir. város I. fokú iparhatósága 1868 május 7-én megengedte Buchwald Károlynak a patkányirtást.

— Ezt az iparendélyt még akkor állították ki, — mondja magyarázat-keppen. — amikor Magyarország egyes városában első ízben rendelték el kötelezően a patkányirtást. Azóta negyven éven keresztül irtottam a patkányokat. Ma már nem dolgozom. Nincs munka, de ha volna, akkor sem tudnék. Azóta megöregedtem. Annak idején Európa majdnem minden nagy városában megfordultam. Még droguistasegéd koromban feltaláltam egy speciális szert, amely mindig bevált. Sajnos, a gyártás jogát eladtam egy svéd vegyszergyárnak. Háromezer koronát kaptam érte. Sok pénz volt, de már réges régen elfogyott. A szeremet egyes helyeken még mindig használják. De mi hasznom van belőle? semmi!

Franciaországban van a legjobb patkány

Megkérdeztem tőle, hogy hol akad a legjobb patkányra. Gondolodás nélkül felel.

— Maiseille-en. Különösen a kikötő volt tele velük. Valóságban körüli ugráltak az embereket. Én sem tudtam megfizetni tőlük a várost, de jó néhány milliót kiirtottam belőlük.

Abban az időben rengeteg patkány volt Párisban is. Ha jól emlékszem, valamelyik népujságban meg is állapítottam, hogy a legjobb patkány Franciaország nagyvárosaiban van. Utána az angol és a német kikötők következtek. Az olasz és a skandináv városokra nem emlékszem. Magyarország nagyvárosaiban aránylag kevés patkány volt.

Egy naiv kérdés:

— Körülbelül hány patkányt pusztított el életében?

— Nem tudom, még körülbelül sem tudom. Talán százmilliót, talán ezermilliót, vagy még ennél is többet.

Szakvélemény a zenebarát patkányokról

— Igaz az, hogy a patkányok zenezőra akár a pusztulásukba is követik az embert?

— Határozottan nem mernék igennel felelni. Tény az, hogy a patkányok nagyon szeretik a zenét. Volt két patkányom. Még kölyök koromban hozzászóktattam őket a gramofonzenéhez és később már csak ezzel tudtam rájuk hatást gyakorolni. Még fiatalok voltak, úgy látszott, hogy megszelídülnek, évek múltán azonban olyan vadak lettek, mint szabadon élő „testvéreik”. Egyedül a gramofonzenére reagáltak. Ha azt akartam, hogy kezes bárányként hozzám jöjjenek, csak a gramofont kellett működésbe hoznom. A tálcásér előző

órakhosszat elfeküdtek volna és ha a működésben levő gramofont a szobában ide-oda vittem, mindenüvé utánam jöttek. Nyolc esztendővel ezelőtt, amikor rosszra fordult a sorsom, mind a kettőt eladtam a berlini Zoonak. Azóta ott csodálják őket, ha meg nem döglöttek.

Akinek végzete a patkány

— Szerette a foglalkozását?

— Szerettem, bár ha újra kezdeném, megmaradnék a drogurista pult mellett. Attól a pillanattól kezdve, amikor kiesett a kezemből a munka, mintha üldözni kezdtek a patkányok. Istállóknak, pajtákban, magtárakban, tömegszállásokon alszom és alig hajtom le fejemet, máris ott ugrándoznak körülöttem. Farkukat csufondárossan az orrom alatt csóválják és sunyin nevetnek a szemem közé. Hiába

ütök feléjük, annál inkább körül táncolnak. Mintha éreznék, hogy most már tehetetlen vagyok velük szemben és könnyen bosszút állhatnak rajtam. Néha azt hiszem, hogy megborulodok.

Irtózom a tömegszállásoktól és lása, ma éjszaka is csak tömegszálláson alszom. Szívesen itt maradnék, de nem lehet. Hiába is kérdezném. Minden, de minden visszakényszerít a mélybe, le a patkányok közé.

Fizettem és kiléptünk az esőverte utcára. Buchwald Károly a küszöbön túl megdidergett és fogycogva mutatott a villanyoszlop sötét tövébe.

— Patkány!

Oda néztem, de nem láttam semmit. Szegény öreg mindenütt patkányokat lát. Most már mindenképpen elhiszem, hogy a patkányok lesznek a végzete. (bj.)

A RÉGI JÓ DEBRECEN

Mikor a Piac-utca még cigánymuzsikától volt hangos

Szomorú riport a háborúelőtti Debreczenből — Sártengerben a boldog emlékek útján

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Este nyolc óra van. Az erdei állomásnál husz perce várok az utolsó kisvasutára, hogy visszavitessem magam a „Maradandóság Városá”-ba. Ma itt járkáltam a múltban. Husz vagy huszonöt évet gyalogoltam le visszafelé, de nem a Wells-féle időgépben, csak találomra, az emlékezésem útján. S hogy ezen az uton ma sárba ragadt a kalucsnim, olyan igaz, mint Petőfi levele Kerényihez, mely 1847 tavaszán így emlékezik meg a vitásunkról: „Voltál-e már Debreczenben, barátom? . . . látad-e már e pusztai várost, vagyis e városi pusztaságot? Ha porba vagy sárba akarsz fuladni, idejőjj!” . . . Ne csodálkozzunk tehát, hogy Ady Endre a „Maradandóság Város”-át látta meg Debreczenben. Huszötöt éve még ugyazazok a tócsák és sárcsomók ijesztgették a járókelőt, amiken egyszerűen már Petőfi Sándor is keresztülugrált.

Erdei sötét ma ilyen tócsákon át egy ősi pocsolya sártengerébe vitt.

Sebesülés a sebészeti klinika helyén

A „kisvasut” nem jön s így nyugodtan elmondhatom, hogy miket láttam a nagyerdőn: Avarral borított sarat, a Dobos-pavillon asztalai már egymás tetején álltak s a november délután csendjét csak néha zavarta meg a kávépörkölő közmozdony csengetése. Az utvesztő pocsótákkal má negyedórája hadakoztam, míg sikerült végre a körútra jutnom. Itt összeszorult a szívem. A klinikák helyén, hol négykézláb kellett a homek tengerre kapaszkodni, a piarista főgimnázium második-béje, az első osztályosokkal viaskodott. A tornatanár egy nádpálca segítségével fákát tisztogatott a diákoktól és én épen a helygyógyászati klinika előtt, ahol mostan a földalatti folyosó kezdődik, megláttam önmagamot, az első osztályos kisgimnázistát, akit a tanár ur szófogadatlanság vétsége miatt a játékoráról kiállított.

Egy óvatlan percben a Nagyerdő csendjébe örült ordítás hatolt. Schiesinger Ernőnek, aki ma más néven Amerikában honol, egy kiálló faág az azikát beszakította. Folyt a vére és szílettéppen lajveszékelt. A Dobos előtti kerekasztal tiz futár hozta a vizet. Másfél órába került, míg elsősegély és kisvonat-várások után ba-

zakerült a Pásti-utcai házba.

Debreczen akkor a Maradandóság Városa volt. Ma ugyanazon a helyen a Tisza István-gyermek modern sebészeti klinikája található.

A jó öreg kofasátrak közt

Na, megérkezett a kisvasut is. „Megint kisiklottunk a Bika előtt”, — magyarázza a kalauz s a Késés miatt már indulunk is a múltba. Amerre megyünk, az öreg házsorok ablakaira fekete füstfelhők csapódnak. Sártenger uszik a Péterfián. A gödrös, kikopott téglajárdán egy öreg izraelita lépked. „Jaj, az újjam!”, a félbolond zsidó. Ő a liberális kor Debreczenének „representatív man”-je . . .

Az Emlékkert vasrácsa alig látszik a fák közé eldugott gázlámpa világánál. Csak Csokonai áll örökifjú szépségében. Basahalmától Péterfiáig minden erő csak öbenne összpontosul. A nagytemplom előtt már ragyogóbbak a macskakövek. Itt nemcsak a gázlámp, de Kati aszszonyosság kofasátrából acetaylen is világít. Foghagyma-bűdös az ájer. Éjjelig várja a kuncsaftokat. Széke alatt kis bódogfázékban paraszak futik a boltot. Ez pótolja a kilehelt kalóriákat.

Boldog világ ez. Egy pizért mérik a sült-tök darabját. Békés polgárok járnak-kelnek az utcán. A mellék-utcacon siri setétség honol. A Bika-pórtán egy-egy kétlovas gumiráderből most szállott ki az öreg Magyar Imre. Kálmán bátyja már el is kezdte a nótát. Az éteremben ma Esterházy zróf vacsorázik . . .

Uri népek a korszón

A régi takarékpénztár alacsony auzlagjain a gázlámpák sugara tükröződik. A korszó-közönség ritkul. Egy órával előbb még sarkantyú pengett a hepe-hupás vén aszfalton s divatos hölgyek az óriás kalapok alól még mosolyogtak a jogászokra, de fél kilenc elmúlt s így itt az idő, hogy megkezdődjék az öltözködés. A színházban ugyanis bérleti nap van és Zilahy direktor ismét telt-házra számít. Dacára annak, hogy huszad-szor adja a Varázskeringőt s még hozzá ma a Zenekedvelők Köre is monstre-hangversenyt rendez. Hubay, Popper s egy fiatal zongoraművész koncerteznek a Bikában. Még alig hallottuk nevét, de nagy jövőt jósolnak neki. Dohányi Ernőnek hívják . . .

A Debreceni Ujság—Hajdúöld 29. sz. keresztrejtvénye

Rovatvezető: F. B. Gy.

*Ne írja meg
szerkesztő Ur!*

A korzó tehát már eléggé kihalt, csak Szőgyényi bácsi, a kedves öreg ur, ragaszkodik a kilenc órai hangszóhoz. Ő mindennap addig sétál a korzón.

Kiss Béla.... Magyar...

Hideg az éjszaka. Mégse fázik az ember. A Hungária-kávéház airtaját most nyitja ki a kucséber s kiárad rajta a cigányzene. Kiss Béla játszik, az ország másik nagy cigányprimása. Zsufolt a kávéház. Ragyogó uniformisok, színpompás toalettek. Jókévd van, pénz van s a magyar róta szól belül. Ó, van-e színház? Itt-ott a pezsgő is előkerül és hankók hullnak a cigányok tányérjára. De így van ez feliebb, a Biká is. Magyariek a magyar szecre régi nőit huzzák.

Cigányzenétől hangos az utca. Alredőzik a szívem. Azt se tudom, hogy alszom-e, vagy talán ébren vagyok?...

Fe'uz a motor

Hát mégis csak aludtam. Felébresztett a szirén. A Csapó felől egy talyiga dőcögött elő. Bugyi állott a lu viginél, mint virág a pohárban. Láta mögött az asszony. Ugy ahogy a „Karikás” vicclap utolsó számában láttam. És egyszerre csak a löcs táján elkezdett valami bugni. A talyiga hirtelen motorrá alakult át és bekapsolta a kipuffogót. Bugyiné asszony mint selyemharisnyás benzinhölgy, keményen ülte a motort. Ő is, meg Bugyi is reptül... s én felébredtem a zajra.

A „Maradandóság Városa” eltűnt előlem. Siettem vissza a redakcióba. Tükkölő autók és kétemeletes nagy villanyreklámok között.

A korzó sarkán egy cigányprimással találkoztam. Kiss Béla volt, a magyar muzsika egyik legnagyobb művésze. *Jelenleg munkanélküli Debrecenben.* (+)

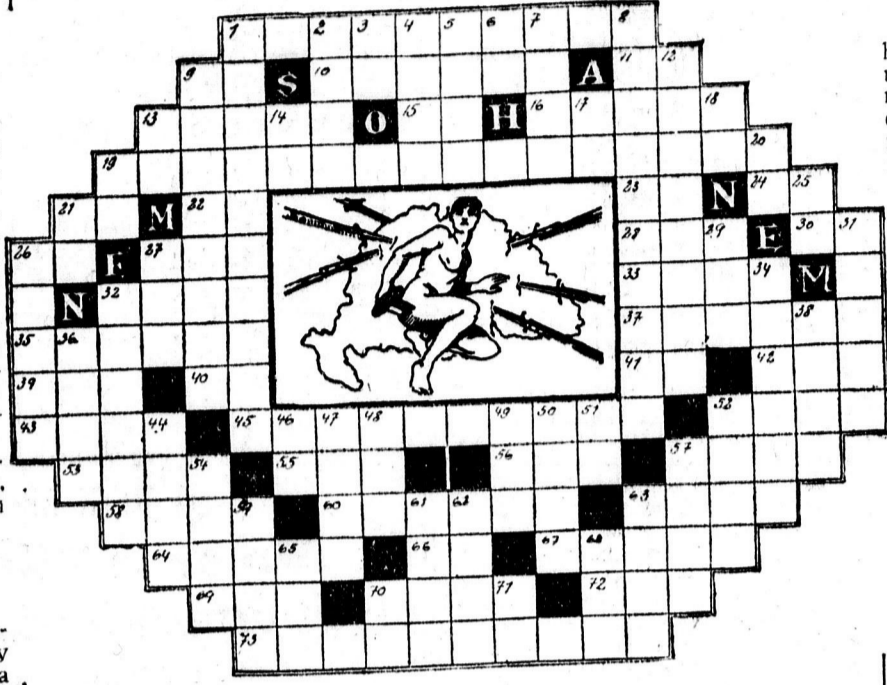
Bejelentések az Országos Gazdasági Munkáspénztárba

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhívja az érdekelte munkaadókat arra, hogy felveendő idénymunkásaitkat (u. n. sommás munkások, gazdasági nyári cselédek stb.) az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál baleset ellen feltétlenül biztosítsák és azok után, tényleges szolgáltatásuk megkezdése napjától számított 15 napon belül, a bér munkaszerződés bemutatása mellett a községi előjárásnál, (városi adóhivatalnál), a hozzájárulási díjakat fizessék be.

A vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében, a biztosításra kötelezett alkalmazottak után, az Országos Gazdasági munkáspénztárba a hozzájárulási díjak pontos befizetése azért is fontos, mert a díjaknak az előírt időben való be nem fizetése esetén balesetből kifolyólag a pénztár segélye nem követelhető és a munkaadó a teljes kárát a sérültnek, illetve jogutódjainak teljes felelősséggel tartozik, amiből a munkaadóra igen könnyen súlyos anyagi terhelés származhatik.

3 szobás

előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Garay-utca 26. sz.

Meghatározások

Vízszintes sorok:

1. Gyönyörű városka az elszakított Ugocsában. 9. A 67-es 4. és 1. betűje.
10. „Ujjongás” idegen nyelven. 11. Személyes névmás. 13. Városka német Svájcban (magyarosan kiejtve). 15. Igeköltő. 16. Visszafelé: földrajzi típusfogalom. 19. Az elrabolt Csikorszag egyik megyei fővárosa. 21. Kínai mértékegység. 22. Ékezzettel: igeekötő. 23. Egyforma betűk. 24. Betű kiejtés szerinti. 26. „ver” ikerszava. 27. A székely rónaság gazdáit még fából van. 28. „fuszulyka” irodalmi magyarság. 30. Olasz folyó. 32. Góbbé félinév. 33. Ez nyomja el sokszor az embert. 35. Debreceni születésű híres jogtudós, a szabadságharcban is részt vett. 37. Extra Hungariam... vita. 39. Számnév. 40. A 10-es 3. és 6. betűje. 41. Visszafelé: kettős mássalhangzó. 42. Ékezzettel: elrepiül. 43. Visszafelé: Színházakban is van. 45. Míg csak csonka lesz Magyarország, ezt kiáltjuk a világ fülébe. 52. Névelővel: van ilyen keresztév is. 53. Csonkamagyar... rab testvéreink. 55. Kínai szekta és tan. 56. Közintézmény hivatalos rövidítése. 57. A Maroson utazó erdélyi halász teszi. 58. Arra a kérdésre, hogy gyűlöld-e az oláht, csak ez lehet a feletel. 60. Kész, ténben van, közismert idegen kifejezése. 63. Ez most sok termőföld Erdélyben. 64. Visszafelé: nem fiu. 66. Ékezzettel: Erdélyben most az oláh ez. 67. Templomokban van. 69. Visszafelé: dohányos ember teszi. 70. Véres csaták színhelye ez a francia folyó. 72. Kínában van a leghosszabb. 73. Nagyközség Udvarhely megyében.

Függőleges sorok:

1. Híres svéd hadvezér. Rákóczy György hős szövetségese. 2. „Alatt” franciául. 3. Az Abécé 37. és 36. betűje. 4. Folyó Svájcban. 5. Határozószó. 6. Az 1-es 7. és 2. betűje. 7. „champ. (Lóversenyter Paris mellett) 8. Mezőváros az elrabolt erdélyi ercbegységben. 9. Ezzel etették a vörösök a polgárságot. 12. Híres bécsi szórakozó hely. 13. Két magánhangzó. 14. Idegen kettős magánhangzó. 17. A Y. 18. „Togo” mássalhangzó. 19. Idegen ige. 20. Visszafelé: Kettős mássalhangzó. 21. Űrmértékrövidítés. 25. „Egész” másképpen. 26. A radnai bavasok 2280 méteres hegycsúsa. 27. Igeköltő. 29. Elismervény idegen szóval. 31. Gyönyörű szörös a leigazott Erdélyben. 32. Erdélyországban is van ilyen fürdő. 34. Erdélyi házakban látható ez a gerenda. 36. Vap

ilyen lány is. 38. Híres az erdélyi... dohány. 44. Ennyifelé tépték hazánkat (ékezzettel). 46. Idegen kötőszó. 47. Magyarbarát angol újság neve. 48. Idegen tagadás. 49. Határozatlan számnév. 50. Királyunk. 51. „Szólit” erdélyiesen. 52. Ősi magyar néptörzs. 54. Ékezzettel: idősebb asszony. 57. „Mindegy” közismert idegen szóval. 59. Visszafelé: erdélyi közlekedési eszköz. 61. Város Marocsóban. 62. Tó Oroszországban. 63. Ezek szelik keresztül az országot. 65. Ékezzettel: meg nem fogható. 68. „Losonci Footballgylet” röviden. 70. „Mina” mássalhangzó. 71. Visszafelé: kötőszó.

A pontverseny állása

200 pont: Koss Zsigmond és családja, Manczur Béla, Füzessy Ferencné, Dienes Barnabás, Kerekes Ilona, Tóth Emil, Kerekes Piroska. 195 pont: Kiss Eszter. 193: Tóth Zsigmond. 180: Tóth Ibolya. 179: Specht Anna, Mokrolovszky Ilona, Mokrolovszky Margit. 170: Miklós Ibolya. 168: Martinsz Vilmosné. 161: ifj. Füzessy Ferenc. 152: Szander Bözsike. 144: Galvács Margit. 136: Szathmáry Elemér. 131: Keresztessy Béla, Parll Ilona. 115: Kémery Magda, Kémery Gyula, Kémery Kató. 118: Lengyel Tibor. 114: Molnár Mária, Kádár Zoltán. 95: Gekkerly Emil, Bornemissza Dénes. 93: Varga József. 77: Kiss Ernő. 73: Kőszeghy Istvánné, Karsai Sándorné. 71: Füzessy Ferenc. 65: Papp Gézáné, Kovács Imre. 55: Tóth Ilonka. 53: Szembrátovics József. 35: Fatkas Mihályné. 20: Koss Zsigmond és családja, Varga Katóka, Láboss Sándor, Karalyos István (De-recske).

A nyertesek.

A pontversenyen elért eredmény alapján — ezuttal Koss Zsigmond és családja, Manczur Béla, Füzessy Ferencné, Dienes Barnabás, Kerekes Ilona, Tóth Emil és Kerekes Piroska nyertesek jutalomkönyvet, amelyeket hétfőtől kezdve átvehetnek a Debreceni Ujság-Hajdúföld szerkesztőségében, József kir. herceg-utca 16. sz. alatt, a hivatalos órák alkalmával.

Tudnivalók.

Keresztrejtvény megfejtéseket, mint azt már többször közöltük, csak az újságokból kivágot keresztrejtvénykockán kitöltve fogadjuk el. Kérjük a megfejtőket, hogy a kivágot szelvényen tüntessék fel nevüket, előző pontszámuk megjelölésével.

hogv a magyar közéletben gomba módra kezdenek szaporodni a honmentők, program-gyárosok, közgazdaság éceszgéberek, akik mindenkinél jobban tudnak mindent s akik bizonyosak benne, hogy létnyolc programponttal vagy egy fulmináns öpirattal azonnal megváltják e hont. Olvassuk, hogy egyik közismert füzfa poéta gazdasági irányu értekezést adott ki, ugyanekkor pedig valamelyik távoli vármegye kisgyűlésén egy jószándéku iparos azt ajánlja, hogy ne fizessük ki külföldi adóssárainkat. A kisgyűlés sietve elfogadja az eszmét és „hasonló állásfoglalás”-égett megkeresi a társtörvényhatóságokat.

Ilyen vad gondolatok — mondaná valaki — csak ebben a csizmadia-politikusoktól megfertőzött légkörben ülhetnek komoly formát. Pedig tessék csak megfigyelni, hogy ez a nem-fizetési hajlandóság kezd közszellemmé válni. Tudnillik nem azok nem fizetnek, akik nem tudnak, hanem azok, akik tudnának. A kisémbert, a tisztviselőt, iparos, kereskedőt, gazda beizzadja a maga adóját az állam pénztárába. Kínosan, véres verejtékekkel, olykor átkozódva, de fizet. Viszont ugyanekkor egy szomszéd arisztokrata, akinek 18.000 holdja van, ebben az évben állítólag egy fillér adót sem fizetett. Egyik közeli vármegye 2000 holdas birtokosa az évek során behevesszta a birtokába közel két millió hitelt. Mikor jött a lejárat azt üzenfe vssza a bankba: pukkadiatok meg.

Hogy félreértés ne essék, a kevéspénzű emberek között éppent ilyen mértékben találkozunk ezzel a szellemmel. Az egyik ismerősünk, aki 300 pengős havi jövedelemmel él világot, felgyűjtött valahogy egy 700 pengős fűszerszámlát. Legutóbb ő is azt üzenfe a kereskedőnek, hogy pukkadijon meg. Ugyanekkor ma is csak akkor megy színházba, ha legalább páholyban ülhet.

S valahogy így magunk is. Szeretnénk páholyban ülni és megüzenni a külföldnek, hogy pukkadijon meg. Ha olyan bolond volt, hogy adott — miért ne?

Ezzel szemben Németország, amelyik senemivel sincs jobb helyzetben nálunk, azt mondja, igenis fizetni akar. A „szélsőséges” nemzeti szocialista párt egyenesen azzal a lelszóval jön: Németország mindent adósságot megfizet, mint kereskedő kereskedőnek. Háborus kártérst, sarcot, jóvátételt egy fillért se! De azt a pénzt, amit kereskedő kapott kereskedőtől, igenis meg kell fizetni.

Ha valaki azt mondja, hogy igen ám, de nem tudunk fizetni, ez egészen rendben lévő dolog. Azonban azt hirdetni, hogy nem is akarunk büns könnyelműség, — illamosság és öngyilkosság akkor, mikor „u”-tük, hogy ez az ország máskor is rászorul még a külföld pénzére.

A „spongyát rá”, elmélet könnyelmű hirdetői egyelőre okosabban tessék, ha kevesebbet hallatják szavukat, kevesebbet beszélnek „flációról”, fluzetéseket megtagadásáról, mert ezzel csak atnemet becsületességébe vetel hitet ássák alá. Ha a nagy dárda”nak eljött a börtje, ha szegények, koldusok leszünk, egyetlen értéket a nemzet becsületét meg kell őrizni. S ennek a becsületnek nevében azt kell fizennünk a fűszeresnek, a szabónak és a külföldnek, hogy igenis fizetünk akarunk. Csak azt ne írja meg Szerkesztő ur, hogy egyáltalán nem tudunk fizetni. Nincs miből.

SITTVÁRI KRÓNIKA

A Debreceni Ujság-Hajdúföld diákrovata

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkeszti: Kertész Dániel

Algebra -- líra

Szisi és Tojás berontottak a tanterem ajtaján s a fűsikeltő lármát egy gyors descrescendoval pianissimo suttogásra redukálta a nagyreményű hetedik osztály algebra óra előtt durrkoló hada. A két megfigyelő naps, akinek kötelessége volt a lépcsőnél lesni a tanárokat, — halk, de erőteljes püsszegéssel s magyarázattal adta le az örömteljes hírt, hogy hozza az öreg a dolgozatokat. Javítás lesz. Az ajtó egy gyors rántással feltárult s megjelent egy szűk nadrágos hosszú láb, majd guzdája: Tölgyessy tanár ur.

Két füzet a többiek kiosztása után is otmaradt a katedrán. Komoran megszólalt a tanár: „Birinyi József és Borsos Miklós, jöjjetek ide.” A két fiu az utolsó padok egyikéből a tanár elé ment. Ahogyan ott álltak a görbe hátú, sovány tanár előtt, öntetlen mosolygó szemük, fejlett válluk mellett szinte szájalmas látvány volt a kopaszodó, beesett mellű professzor, akít a diákhumor egyszerűen csak „kóró”-nak hívott. A tanár a fiuk elé tartotta a két kinyitott füzetet. Azok úgy néztek az egyforma számolást, az ugyanolyan hajlású függvénygörbéket, ugyanott elítévesztett hatványozást s a dolgozatra jegyzett kérdőjeles keltéseket — 2?, mintha egészen természetes, helyénvaló volna.

— Ki írta le a dolgozatát a másikérol? — kérdezte vészjelző hangon a tanár.

Semmi felelet.

— Melyik lopta le a másik dolgozatát? — ismételte még szigorubbán.

A vallatás feszültsége nyomta a mellüket. A két pár kihuzott váll egyike összeroppant s egy rövid, sóhajtszerű hang tört ki Birinyi torakából: „En.”

— Hogy merete ezt tenni?

— Elfelejtettem a képletet s nem volt itt a logaritmus könyvem, tanár ur kérem.

— Ha nincs itt a logaritmus könyve, kér kölcsön. De a képleteket nem tudni, amiket már két hónapja tanulunk, ez hallatlan. S még el meri lopni a másét. Míg más törli a fejét, ő csak annyira fárad, hogy megerőlteti szép szeméit s nyakizmait. És nyugodt lelkiismerettel várja a jól megérdemelt kettést...

A tanár mindjobban neki hevült, západt arca kipirult, csipetétjét levette orráról s elfeledte megtörülni, úgy hadonászott vele, amint szidia a fiut. Birinyi egész prédikáció alatt azon gondolkodott, honnan van ennek a hosszú embernek ilyen kicsi lába, a cipője talán 39-es is alig van s tán repülőgépen jár, hogy még a talpaszélé sem sáros ebben a vacak időben? Arra eszmélt, hogy a másik össeüti sarkát, ő is így tett s helyére neuve ujjával egy gyenge csetintést tett: neki az egész szidás smafu.

A tanár nekitámaszkodott a katedrán s elkezdett a felindulástól kissé szakgatott hangon beszélni az erkölcsönről, életről s más, ily esetben sokat emlegetett életelvekről, melyeket már évek óta hajtogat s 32 éves energiájának minden erejével igyekszik meggyőző erejűvé lenni. A sokat

hallott parainesis megnyugvással töltötte el a fiuk idegzetét: Ezzel is telik az idő. Mindnyájan a tanárra néztek, azaz hogy szemgolyójuk látó tengelyét a tanár felé fordították, de nem látták. Egyik a következő francia leckén gondolkodott, másik a vasárnapi Boesky győzelmet tette kétségessé a Kispest fölött, voltak, akik a két és négyütemű motorok közti differenciákat latolgatták, Rozsnyai egy csöppet sem haragudott szomszédjára, azt számolgatta, mennyi drót kell még készülő dinamójának tekereseihez; míg az egész prédikációt előidéző bünyös, — akít költőnek nevezett az osztály s az önképzőkör — gondolatai biztosan valahol egy leányiskola körül kalandoztak s a pad alatti homályban megjelent egy mosolygó szőke fej, a legszebb barna leány szem s Józsi a szive körül édes bizsergést érzett, hogy vajjon gondol-e most rá ő?

A tanár hozzáfogott a dolgozatjavítás felírásához. Mikor elkopott a kréta, másikért nyult be a fiókba s közben az osztályra nézett. Birinyi a pad alatt piszkált valamit, olyan buzgalommal, hogy csak akkor pillantott fel, mikor a tanár előtte állt: „Mit csinált a pad alatt?”

— En — en. Semmit. — „Hát mit nézelt ott?” — Leejtettem a tollat s azt kerestem. — „De hisz ott van a padon s még egy betűt sem írt”. — Az rossz, s most kértem másikat. A tanár arcát egy dühös, torz mosoly húzta szét: „Úgy? Keresse meg! — A fiu lehajolt, egyik kezével söpörte a padlót s a másikkal valamit zsebre gyűrt. A tanár elkérte a vörösré gyulladt arcú költőtől. Alig hitt hat dioptriás lenesével erősített szemének. Egy vers volt! Egy lírai vers. Egy szerelmes vers. Címe: „Hozzad.” A matematika higgadt tanára kirobant: „Nahát, ez hallatlan.” Az előbb szí-

SZELLEMI DEKATLON PÁLYAZAI FÖLDRAJZI KÉRDÉSEK

ÖTÖDIK VASÁRNAP

41. Melyik a földgömb legészakibb és legdélibb városa?
42. Melyik a legmélyebb és melyik a legcsökélyebb tenger?
43. Mennyi magyar él külföldön? Részletezve: Európa, Ázsia, Afrika, Északamerika, Délamerika, Ausztrália. A megszállott területek természetesen nem számítandók külföldnek.
44. Hol képzelték el a régiek János nap legendás országot?
45. Mikor és hol készült a legelső magyar nyelvű Atlas?
46. Melyik a földgömb legészakibb és melyik Csonkamagyarország legmagasabb pontja?
47. Mely európai országok nem termelnek bort?
48. A XX. század lepusztultabb földrégesei?
49. A Csendes óceáni szigetek három legnagyobb városa? (Lakosságuk száma megadandó.)
50. Csonkamagyarország nevezetesebb csatornáit?

VERSENYSZABÁLYOK

A pályázatok beadásának határideje minden hét péntek délutánjának hat órája. Ezt a határidőt senkinek a kedvéért sem léphetjük át, mert az anyag feldolgozása a vasárnapi szám lapzártáig csak így lehetséges.

A pályázatot „Debreceni Ujság szerkesztőségének” címezzel és feltűnő helyen „Diákróva!” jelzéssel a Debreceni Ujság kiadóhivatalába, Kossuth-utca 3., földszint és a szerkesztőségbe, József királyi herceg-utca 16. szám alatt lehet beadni.

PÁLYADJAK

A versenyen ötven díjat osztunk ki. Az első három helyezett a díjkan kívül díszes plakettet kap. A díjak mindegyike értékes használati tárgy, pl. egy férfi vagy női öltönyre való szövet, egy pár iskolacipő, fényképezőgép, cserkész felszerelés, korcsolya, stb.

Szellemi Dekatlon Pályázat szelvénye 5 sz.

Beküldő neve: .....

Tanintézet: .....

..... osztály.

Címe: .....

dom meg puskázásért s ahelyett, hogy dolgozna, szerelmes verseket írkaál. S még hozzá per lü? S ráadásul rossz az egész. Micsoda ritmus! Milyen megható érzés! Mennyi szentimentalizmus. Hát vegye tudomásul, ifjú óriás barátom, ennek kemény folytatása is lesz. Holnap az igazgatói irodában. Ekkor megszólaltak a folyosók berregő csengői. „Az egész órát ellopta. Jegyezze meg magának, mind a két tárgyból megbukott! Két tét! Mult idő. Ellene nincs apelláta. Hát ökor sem húzza ki a szekundából!” Szegény jó költő diestelen bukását biztosra vette mindenki. Mert amit Tölgyessy megmond, az meg van mondva. Nem is tudott Birinyi semmit s most már ráadásul privát pikkje lesz az öregnek rá.

Kigyultak az őszi kora-esti lámpák, elkongatta az öreg templom órája a hatot, mikor Tölgyessy tanár ur becsöngtetett menyasszonyáéknak ajtaján. Nem volt szerelmes természetű ember, de agglégény nem akart maradni s csak azért volt menyasszonya, — sápadt, törékeny testű, meleg szemű leány, — akilhez évek óta minden este elment s a csöndben himező leánynak felolvasta napról-napra elkészült munkáját, amelynek címe: „Bolyai Farkas élete és matematikája” volt. A lány mindig türelmesen hallgatta a nagy mű fejezetét, bár semmit sem értett a sok összehordott okoskodásból, mindig nagyon jónak talált mindent. Ez este is a tanár miután leadta időjárás s sárállásjelentését, monoton hangon fogott a nagy Bolyai élete ama fejezetének olvasásába, amikor egy szép asszony szerelme elnyeréséért a száraz mathézis helyett eléigákat zengett. Mária egyszer csak álmოდöz hangon megszólalt: „Látja, Pali, minden emberrel megtörténik egyszer, hogy egészen másba fog, mint a mestersége. Muga nagyon okos algebra tanár, de soha-soha nem írt hezzám egyetlen szerelmes verset sem. Pedig én úgy vágytam, vártam rá, hogy csak egy néhány sort, csak egy versszakot ír. Olyan boldoggá tenne vele. Nem kérnék soha többet. Muga olyan okos, muga mindent tud. Verset is tud írni biztosan.” Tölgyessynek szédült a feje, melege volt. Még sohasem szólt bele felolvasásába Mária. S most egyszerre. Ennyit! Ilyet! Nem tudta mit mondjon. Néhány „azért mégis nagyon szeretem”-féleleg esett ki dadogva belőle. Kivette zsebkendőjét, hogy izzadó homlokát megtörölje s kezébe akadt a délelőtti elkobzott corpus delicti. Néhány másodperc alatt iszonyu harcban győzött a szív a meglépzott becsület fölött. Birinyi Józsa verse megmentette boldogságát. „Ne sirjon Mária. Igazán nincs rá oka. En . . . én, már régen írtam magához egy kis verset, de nem mertem megmutatni. Olan rossz . . .”

Még a füle is belepirult a nagy hazugságba. Leültette a melén szipogó lányt s vörös arccal, majdnem fuldokolva kezdte olvasni: „Hozzad!” Lassanként úgy belejött, hogy az utolsó versszakot oly szívvel, hévvel, melegséggel olvasta, mintha saját lelkéből fakadtak volna szerelmének gyöngéd virágai.

A VII. osztály tanulói előtt örök rejtély maradt, hogy a fenébe nem vágta el Kóró a költőt, mikor határozottan megígérte neki, mikor az nem is tudott egy hangot sem s amellett az öregnek még privát pikkje is volt rá?

Buray Imre.

Száraz tűzifa

és I. o. hazai szenek a legolcsóbb napi árban beszerezhető: BARTHA ISTVAN tűzifa, és építkezési anyagtelepén. Ispotály-utca 3. b) Telefon 7.85.

**A Szellemi Dekatlon
Pá yázat helyes feleletei**

11. A székelyek a hunok maradéka. Egyes történészek azt tanítják, hogy a honfoglaló magyarokkal jöttek be, mások szerint a XI-XII. században telepedtek le Erdélyben. Döntő bizonyítékot nem tudnak felmutatni. Velük szemben a magyar népiélek Csaba királyfi népének tartja a székelyeket, tehát az V. századot lehet venni a székelyek erdélyi letelepedésének. 12. Szent László az Árpád-ház gyakorolta az investitúra jogot. Kálmán azonban a pápa javára lemondott erről. 13. Vitéz János, Janus Pannonius, Karai László. 14. II. Rákóczy Ferencnek harminc tábornoka volt, akik közül nevezetesebbek: gróf Bercsényi Miklós, gróf Károlyi Sándor, Balogh Ádám, Ocskay László, vak Bottyán János, Bezzeredy Imre, Esze Tamás, Paksy Lőrinc, Andrássy István, Balogh József, Esterházy Antal gróf, Forgách Simon gróf, 15. Árpád-háziak, Urseolói (Péter), Praemysl (Vencel), Wittelsbach (Ottó), Anjouk, Luxemburg, Jagelló, Hunyadi, Zápolyai, Habsburg és Habsburg-Lotharingiai háziak. 16. Gróf Pálffy János. 17. 1795. József nádor, István nádor, József Károly Lajos, a „legmagyarabb főherceg” és a most élő József főherceg. 18. Erre a kérdésre mindenki helyesen megfelelt. Hosszúsága és egyszerűsége miatt nem közöljük. 19. Nem. 20. 1920. március 1. 21. A „Jókai kódex” XV. századbeli nyelviemlék. 22. Ráskay Lea dominikánus apáca, a Margit legenda másolója volt. 23. Magyar nyelvű teljes bibliafordítás: Károli Gáspár 1590. (református), Káldi György S. J. 1626. (katholikus). 24. Gróf Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér. 25. Alvinci Péterrel, Magyar Istvánnal, Gyarmathy Miklóssal. (Ezek a jelentősebbek.) 26. Aranyosrákosi Székely Sándor. 27. Petőfi Sándor, Tompa Mihály és Kerényi Frigyes. 28. Sárossy Gyula. 29. Napkelet, Nyugat, Széphalom, Protestáns Szemle, Magyar Kultúra, Élet, Debreceni Szemle, Pannonhalmi Szemle, Magyar Szemle, Új idők, Pásztorújság, Erdélyi Helikon, Új élet. 30. Erdély: Áprily Lajos, Berde Mária, Gulácsy Irén, Gyallay Domokos, Kós Károly, Kuncz Aladár, Mikkai Sándor, Nyíró József, Reményik Sándor, Szentimrei Jenő, Tabéry Géza, Tamási Áron, Tompa László, Felvidék: Darkó István, Györy Dezső, Jankovics Marcell, Mécs László, Sziklai Ferenc, Tamás Mihály. 31. Mithológiai tárgy, hármasság, a végzet, a kotornus és a kar. 32. Livius, Tacitus, Vergilius. 33. Aristophanes, Cervantes, Molière, Dickens, Thackeray, Mark Twain, Tristan Bernard, Bernard Shaw. 34. Harmincminchét, Harmincöt, Lermontov J. Mihály 1814-1841, Koruak hőse. 35. A szabadságharc leveretése. 36. Shakespeare: Szentiványi Álom, Hamlet, János király Aristophanes vizjátékai. 37. Sienkiewicz Henrik. 38. Rabindranath Tagore (1913). 39. Lewis Sinclair (1930). 40. H. Ibsen, G. Hauptmann, E. Rostand, U. Maeterlinck, G. B. Shaw, L. Pirandello, M. Gorkij. A legtöbb pályázó a 15. kérdésnél vesztett pontot, mert kihagyta az Urseolói házat, amelynek egy tagja, Péter magyar király volt. A diákróvat szerkesztője csütörtök délután 3-5 óráig fogad. Más délutánokon nem állhat az érdeklődők rendelkezésére.

Nagy Kata
hölgyódrászatát áthelyez'e
Kossuth-utca 11. sz. z.
Örökondolást, hajfestést és minden hölgyódrászatot munkát tökéletesen és olcsón végzek. Előnyös bérletrendszer.

Beszélgetés Fejes Istvánnal, aki hetedikes diák korában egy tökéletes kis gőzgépet csinált

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Még tavasszal, a Piac-utcán, egyik vaskereskedés kirakatában fényképet láttam kitéve, mely egy kis gőzgépet mutatott be s mellette alkotóját, Fejes István, hetedikes diákot. Sokan megbámulták. Aztán mentek tovább. A napokban a különös véletlen összehozott magával a gép konstruktorával. Érdekelni kezdett a dolog. Lementem hozzá.
Vargakert, Herceg-utca 4/a. szám alatt maga a mester fogadott. Magas vállas fiatalember. Érdeklődöm a gép után. Felcsillan a szeme. Átmegegyünk a másik szobába. A tökéletes kis masina előttünk áll az asztalon.
Kérdezek. Fejes István beszélni kezd.
— Érdekes történet ez. Hatodikos reálista voltam, mikor a sors szekerébe fordult, hogy szakitanom kellett az iskolával, mert nem tudtuk a tandíjat fizetni. Nem bírtam gondolatokkal megbarátkozni. Beálltam a vagyongyárba tanulónak. S nappal kerestem munkámmal a tandíjat. Éjjel pedig tanultam. Megerőltetés lett a vége. Beteg lettem. Már tavában lábadoztam, mikor egyik korábbi gondolatom megért bennem: készítek egy láncos vezérművű szelepes gőzgépet!
A terv megvalósult. Itt büszkélkedik előttünk, a kis gőzgép. Nehéz volna pontosan leírni, hogy milyen tökéletesességgel néz ki. De annál érdekesebb megemlíteni, hogy ennek minden részét, a kazántól kezdve, az utolsó szegig, bütyökig, a lendkerék kivételével, minden szükséges szerkezéssel elkészítettem. Egy debreceni hetedikes diák csinálta. Ezerkilencszázhuszonötben.
Elismeréssel érdeklődöm:
— Van-e valami előnye más gőzgépekkel szemben?
— Van. És tüzetesen magyarázni kezdi, hogy a gőzzel hogyan takarékoskodik és hogy nyit egyszerre villanatot alatt a dugattyú.
— Szabadalmaztatásra nem gondolt még? — kérdelem.
— De igen. Am az első válasz után megtudtam, hogy ehhez pénz kell! Ma pedig kinek van pénze? Lemondtam róla. Külföldön...
— Mi van a külfölddel... — figyelek fel, mert elhallgatott épügv.

A pontverseny állása
A múlt heti pontszámokat teljesen áttevítettük. Eltekintettünk attól, hogy Urseoló Péter, akinek édesanyja Árpád-házi-leány volt, kihagyása miatt pontot vonjunk le. Akiktől tehát a múlt pontszámításnál ezt a pontot levontuk, nem teljes mértékben érdemelték meg s ezt vissza is kapják. Ugyancsak elfogadtuk a Mária Terézia magyar tanácsadójára vonatkozó alternatív feleleteket is.
A helyesbített pontállás a negyedik vasárnap eredményével együtt a következő:

mintha megbánta volna, amit mondani akart:
— Newyorki nagy füzetemberrel S. Harry Nowak-kal léptem összeköttetésbe. Így ír: Nagyon csodálkoztam és örülök, hogy megismerkedtem önnel, egy ilyen tehetséges magyar fiatalemberrel, aki sok akaraterővel és kitartással rendelkezik.
— Csak nem akarja Debrecenből kivinni?
— Nekem nincs szándékomban. Azt szerettem volna, ha itt marad. Lépéseket is tettem. Felajánlottam a debreceni múzeum részére. A városi tanács ezt annakidején, 1925 június 9-én kelt tanácsi határozatával köszönettel el is fogadta.
— S hogy van még most is itt?
Fejes István magaalé néz, az angol leveleket hajtogatja, kevés idő múlva szólal meg:
— Ugy látszik elfelejtkeztek róla... Nem szólok semmit, úgy érzem, nem találnám meg a helyes választ. Hallgattunk. Eszembe jut, hogy ez a mi magyar művészeink, alkotóink végezete. Ahelyett, hogy büszkének lennünk rá és méltányolnánk, úgy tesszünk, mintha nem történt volna semmi. Egyáltalán semmi. Elfelejtjük.
A közénk ékelődött csendet ő zavarja meg a szokott mondással:
— Majd lesz tén valami!
A mostani életéről érdeklődöm. Emondja, hogy miután elvégezte a reált joghallgató lett. Most az egyetem végzi. Emellett szorgalmasan tanul angolul. (Igen, emlékszem, bent az asztalon egy The Daily Mail-t láttam.) Azon azonban csodálkozom, hogy nem műegyetemi hallgatónak ment Pestre. Szóvá is teszem.
Csak ennyit mond:
— A pénz... a pénz...
Közben megszólal egy gyárduda. Csodálkozom. Ő is felkapja a fejét. Ja, már emlékszem, jövet egy faúr-gyár mellett jöttem el. Az dudái belé a ködös alkonyatba. Ő még hallgatja a hangorkánt. Megszólal. Szavát ma minden elnyeli a mérgező duda monoton dudolása:
— Hányszor mondták a szomszédok, hogy én így szól az én gépem ködkürtje is...
Néhány szó. Új és utabb tervek. Bucsuzom. A kiskapu sikongva csapódott be utánam. (sp.)

40 pont: Antal Bertalan RG VII, Aczél Anna ST III, Buray Imre RG VII, Beregszászi Nagy Lajos RG VII, Balogh Zsigmond RG VI, Böszörményi Erzsébet SL VI, Béres Endre R VI, Balogh Béla KG VIII, Bornemisza Dénes K III, Certa Irma ST IV, Cserta György KG VII, Csúrka Tibor RG VII, Csomor Gusztáv RG VII, Csomor András RG IV, Csutári-Szücs Béla KP IV, Czákó Lajos V, Demény Irén NK II, Diószeghy-Dezső RG V, Dóczy Béla RG VII, Dienes Barnabás RG VII, Faragó Sándor KG VIII, Gyöngyössy Livia DG IV, Gyöngyössy

Andor RG V, Giday Hajnalka DT I, Giday Kálmán RG II, Giday Endre RG VII, Hajdu Irén ST III, Koss Olga KG VIII, Koss Tibor KG IV, Koss Lajos KG I, Karmazsin Ilona ST VI, Kozempel Mihály R VIII, Kertész Julia NK II, Káldy Magdolna SL VI, Kiss Anna SL VI, Kristóf Ilona ST V, Kristóf János R VII, Kowács Gyula RT III, Kordás Ferenc RT IV, Komka Tibor KG VIII, T. Kardos Eszter NK II, Krausz Baby NK III, Kuzmiák Miklós KG VIII, Lengyel Ica DG V, Longauer Árpád R VII, Lócs András R VII, Lányi Imre RG IV, Megyery Béla RG VII, Megyery Lajos RT V, Miklóssy Dezső RG V, Molnár Erzsébet ST II, Maday Pál R VII, Maday Piroška DT V, zs. Molnár Dezső KG VIII, Németh Lajos RG VII, Németh Ibolya NK IV, Nagy Károly KG VIII, Nagy György RG VII, Orosz Magdolna SL VI, Osváth Pál R II, Osváth Mária DG VI, Osváth Jenő RG V, Poszler Jenő RG VIII, Rácz István RG V, Romoga Gyula RP IV, Rigler Kató NK II, Rásó Mária SP III, Rásó Anna SP III, Sófaly Zoltán RG VII, Sallay Edith SL VI, Sulyok Sándor RG VIII, Szabó Anna NK II, Szabó Károly RG VIII, Szilágyi László RG VII, Szücs Sándor RG VIII, Szalkay Károly RG VII, Szilágyi Erzsébet ST III, Turóczy Erzsébet ST V, Zsathkó György KG VIII.
39 pont: Biró Ferenc jh., Boross György KG VII, Beregszászi József RG V, Balogh Gizella NK IV, Balogh Béla RG V, Balogh László RP II, Buk Irén NK II, Csala Imre RT IV, Fehér Kálmán KG III, Ganovszky Sarolta ST IV, Gargya Nándor R VII, Hlavács Mária ST II, Horovitz Gizella NK II, Jónás Erzsébet SL VI, Koutz László R VII, Kapros Ida NK II, Lőw Erika KG VIII, Lőw Ferenc KG VIII, Miklós Ibolya NK IV, Mokrolovszky Ilona ST III, Mokrolovszky Miklós KP III, Specht Anna ST III, Schramkó István F III, Szabó Irma DG VIII, Torma Tibor IG VIII, Záborszky Ilonka ST IV.
38 pont: Kuhár Erzsébet NI III, Tunyoghgy András KG V
37 pont: Rickl Antal KG IV.
36 pont: Csiba Mária NI II.

HIRDETMÉNY
Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termelt, vagy vidékről a város területére akár tengelyen, akár vasúton, akár postán behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, bus és szeszes italokat, — a behozattalól számitott 24 órában belül a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város öszlakosságával azt, hogy az öszses behozattal utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adónak 8-szorosáig terjedő bírság öszszegben marasztallatik. Debrecen, 1931 november hó 6. Városi adóhivatal.
Városladóhivatal.

ERZSÉBET-NAPRA
legizlesebb csokrok, virágkosarak kizárólag Rózsa virágcsarnok, Piac-u. 22.
Olcsó hus!
I. r. hizott marhahus . . . 1.- P
II. r. hizott marhahus . . . 80 fill.
I. r. tej borjúhus . . . 1.30 fill.
II. r. tej borjúhus . . . 1.- P.
Juhhus . . . . . 80 fill.
Blau Nándor
DEAK FERENC-U. 20.

Ha a legolcsóbbat akar'a

Vászn	Kardos
Fehérnemű	László
Kelengye	a/apitva
	1831.

Vegye a legjobbat.

Hírek

1931 november 15. Vasárnap.
Prot.: P. Lipót. Kath.: Gertrud.
1931 november 16. Hétfő.
Prot.: Othmár. Kath.: Odón.

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Aranyangyal” Piac-utca 50. — „Nap” Piac-utca 1. — „L. Rákóczi” Széchenyi-utca végén. — „Bocskay” Cegléd-utca 22. — „Tiszta Magoss Gyógy-tér 9.

Előfizetőinkhez!

Tekintettel arra, hogy a lap előállítása tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékokat sürgősen beküldeni sziveskedjenek. — Postatakarék befizetési lap száma 2478.

Tisztelettel:
a KIADÓHIVATAL.

ÜDÖJSLÁS:

Hazánkban rövid megszakítás után ismét borús, esős lett az idő, de a lecsapódások most az északi részek kivételével nem voltak jelentékenyek. A déli légáramlás és az erős borultság folytán az éjszaka is igen enyhe volt. Budapestén 14-én délben a hőmérséklet 10 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 759 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Változékony idő, sokhelyütt esővel és valószínűleg némi átmeneti hősüllyedéssel.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK

A református templomokban:

Nagytemplomban 10 ó. dr. Diószeghy Mihály, 5 ó. Magyar Bertalan. Kistemplomban 9 ó. Molnár Ferenc, 11 ó. egy. istentisztelet: dr. Kállay Kálmán, 5 ó. Szabó Géza. Kossuth-utcai templomban 10 ó. dr. Dancsházy S., 5 ó. Baja Mihály. Árpád-téren 10 ó. Kolozsvári Kiss I., 3 ó. vall. ünnepély: Biki Gábor. Ispótlay-templom 10 ó. Uray Sándor, 5 ó. vallásos este: Musza Ferenc. Homokkerthben 10 ó. Kalas Ferenc, 3 ó. Tömörly Lajos th. Szegényházban 10 ó. Kovács József. Nyilastelep 3 ó. Papp Imre. Csapókerth 10 ó. Halász Andrács 3 ó. vallásos ünnepély: dr. Diószeghy M. Köcskőszeg 11 ó. Konrád Zoltán. Serekestelep 3 ó. Kalas Ferenc. Nagyerdő 10 ó. Mezey Béla. Állóhegy Toth Sándor, Nagycsere 9 ó. Bagdy Dániel. Tógláske: 3 ó. vall. ünnepély: Benyhe Imre th. Sámsoni-uti isk. 4 ó. vall. ünnepély: Kiss István. Wolaffka-telep 3 ó. Rápolthy Á. th. Köntösgát 3 ó. Mezey Béla. Horthy-kórház Siposs Imre.

A római katolikus templomban és iskolakápolnában:

Vasárnap, november 15-én: rendes vasárnapi szentmiszerend. Templomnyitás reggel 6 órától. Szentmise, gyóntatás, áldoztatás reggel 6 órától. Szentmise a főoltárnál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor, 8 órakor piarista diákmise a Calasanzai Szent József Reálgymnázium növendékjei részére. Fél 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet mond dr. Lindenberg János apostoli kormányzó, pápai prelátus, prépost-plébános. 12 órakor prédikál Hanzély Lajos. Utolsó mise fél 1 órakor. Déli-

A fizetés-csökkenés

KÜLÖNÖSEN A TELBEALLTAVAL MINDENKINEK GONDOT OKOZOTT. RUHASZUKSÉGLETENEK BESZERZÉSENEK AZONBAN EZEKET A

gondokat teljes egészében eloszlatom.

EDDIG NEMLETEZŐ OLCSÓ ARON VASAROLHAT NÁLAM FÉRFI ÉS GYERMEKRUIHAKAT.

Hajdusági

férfiruha áruház
Piac-utca 67. sz. Megyeházzal szemben.

után fél 4 órakor szentolvasó és litánia.

A homokkerthi iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A nyilastelepi iskolakápolnában fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A csapókerthi iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A Szent László Kollégium (Simonyi ut 32.) kápolnájában reggel fél 8 órakor esendes szentmise.

Hétfőn, kedden, szerdán (november 16., 17., 18. napjain) délután 6 órai kezdettel a Szent Anna-templomban vallásos triduum Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére.

Csütörtökön, november 19-én. Szent Erzsébet ünnepén reggel 8 órakor: a 700 éves Árpád-házi Szent Erzsébet-jubileum alkalmából ünnepélyes szentmise. A főpásztori misét dr. Lindenberg János apostoli kormányzó, pápai prelátus pontifikálja a papság segítségével mellett.

A görög szertartású óm. kath. templomban:

Rendes vasárnapi szentmiszerend. 7 órakor reggeli istentisztelet. 8 órakor diákmise szentbeszédrel. 9 órakor latin szertartású szentmise a katonák részére. 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órakor.

Délután 3 órakor vespere. Prédikál Papp Gyula szentszéki tanácsos.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, november 5-én délelőtt 10 órakor istentiszteletet tart és prédikál Poputli Viktor h. lelkész. 9 órakor egyházi ének és 11 órakor vasárnapi iskola. Délután 4 órakor Miklós-utca 3. sz. alatt szeretetvendégség, melyre a konfirmált leányokat szeretettel meghívja a vezetés.

— Készül az erdélyiek nagy nyilvántartása. Az erdélyi férfiak egyesülete arra kéri az erdélyi menekülteket, hogy címüket az egyesület központi irodájával V. Vilmos császár-ut 22. T. aut. 226-26. közölni sziveskedjenek.

— Istentisztelet a Dócei-intézetben.

A Dócei-intézet új épületében, a tornateremben november 15-től kezdve minden vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet lesz, amelyen az intézet felsőbb osztályos növendékei vesznek részt és amelyre az intézet barátait is szívesen látja a vezetés. Ez alkalommal az istentiszteletet Szele Miklós leánygimnáziumi tanár végzi.

— Dr. Darkó Jenő egyetemi professor viteltképes előadása a városi közgyűlési termében. Csütörtökön, november 19-én 6 (hat) órakor az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyamon dr. Darkó Jenő egyetemi professor, a Tanfolyam rendezőbizottságának az elnöke tart előadást „Az antik dráma” címen, vitelt képekkel. Az előadás ingyenes.

Monológok, szindarabok,

karácsonyfadiszkek
SPRINGER

könyv-, fotoszaküzletben

— Elitéltek egy gázoló soffírt. Czinege János kabai soffírt gondatlanságból okozott testisértséssel vádolta a debreceni királyi ügyészség. Czinege a múlt év folyamán Halász Ignác kabai lakos szolgálatában állott, mint soffír. Egy alkalommal Debrecenbe szállította a gazdáját az autóval. A Hajdusámson és Debrecen közötti országút-szakaszon azonban könnyen végzetessé válható balcsét történt. Három öreg ember haladt ugyanis az országúton, akikre erősen rétülkölt a soffír. Az öreg emberek azt sem tudták, hogy merre térjenek ki az autóból, amely végül is elütötte a hatvan éven felül levő és nagyothalló Juhász Ferencet, akinek a csizmája sarkát is leszakította. A soffírt szombaton délelőtt a debreceni törvényszék dr. Jeneytanácsa jogerősen tizenöt pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Tűzkö darabja P 0.16, Olleshau gyógyhüvely P 0.26, Szivarkatöltő P —.20, Öngyújtó P —.60 Kulesár Imre és Fiainál.

— Aranyérnél és az ezzel járó béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizelet inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású Ferenc József vizet sokszor minden napi használatra reggel és este egy-egy félpohárnyi mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Egyetemi istentisztelet. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kistemplomban tartandó istentiszteleten dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár végzi a szószéki szolgálatot.

— Ruzicska Gyula meghalt. Városszerte őszinte részvétet keltett, hogy Ruzicska Gyula, az egyetemi nyomda volt vezetője s az országos hírű Ruzicska fényképezési műterem alapítója hetvenkét esztendősen korán meghalt. Nagy szaktudásával, lelkes magyarságával s finom modorával a debreceni magyar társadalom legszélesebb rétegeinek érdemelte ki elismerését. Temetése ma, vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Szent Anna-utcai római katolikus temetőben.

— Lelkészjelölés az evangélikus egyházban. A debreceni evangélikus egyház tanácsa szombaton tartott egyháztanácsi gyűlésén a tragikus halállal kimúlt Rapos Viktor lelkész örökébe egyhangúlag hozott határozatával Fűrst Ervin budai helyettes lelkész, Pass László kölesdi lelkész és Belák Sándor tokaji lelkész jelölte. A jelölésben a november 22-én tartandó lelkészjelölő közgyűlés dönt.

— Dr. Szent-Királyi István rendelőjét Szent-Anna 31. alól Szent-Anna 66. alá helyezte át.

— A Szinpartoló Egyesület közgyűlése. A Debreceni Szinpartoló Egyesület első évi rendes közgyűlését szerdán délután 6 órakor tartja a városi kistanács-teremben, amelynél az igen tisztelt tagok szíves megjelenését kéri az elnökség.

— Orvosi hír. Dr. Csap Tibor klinikai orvos nőgyógyászati rendelőjét Piac-utca 44. alatt megkezdte.

Herczeg Ferenc összes művei 30 kötetben 240 pengő helyett 100 pengő Antalffy József könyvkereskedésben. Telefon 612.

— Hat heti fogház lopás miatt. Hunyadi Gábor vámospécsi gazdasági eszcléd a Szűcs-tanyán volt alkalmazva. A múlt év őszén egyik társával, akit már korábban elítél a debreceni törvényszék, három mázsa tengerit lopt el és ezt együtt eladták. Azt hozta fel védekezésül, hogy a gazdájától nem kapott fizetést, pedig nem volt sem cigarettája és azonkívül borra is kellett a pénz. A törvényszék Hunyadi Gábort az enyhítő körülmények figyelembevételével mellett jogerősen hat heti fogházbüntetésre ítélte.

Szabó László u iszabó árait Széchenyi-utca 1. alól áthelyezte Piac-utca 42. szám alá, Pannonia udvar

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Szél Sándor villany-szerelő s.—Veres Erzsébet, Tanics Péter ny. csendőr alhadnagy—Fábián Mária, N. Tóth Lajos fm.—Safián Agnes, Sipos Gergely fm.—Kiss Erzsébet, Szöllősi István molnársegéd—Fregg Ilona, Tóth János kondás—Arnóczki Ilona, Kovács József asztalosmester—Szilágyi Erzsébet, Visberger Sámuel vask. segéd—Lakatos Anna, Cs. Kiss Gyula npsz.—Kovács Mária, Rápóti Ferenc juhász—Dári Zsuzsanna, Jakó Lajos asztalossegéd—Balla Sára, Fodor Antal theologus—Rektor Katalin, Somogyi Gyula hentesmester—Szigeti Erzsébet.

Születések: Rimóczi Antal fuvaros, (iu Antal, Varga Mihály fm., leány Katalin, Csorba János szabómester, leány Irén, Szabó András majoros, (iu András.

Halálozások: Özv. Kovács Istvánné Polgári Mária ref. 66 éves, Timár-u. 35. Despotov Irén ref. 17 éves, gróf Vecsey-u. 27. Papp Ferenc r. kath. 64 éves, Zápolya-u. 6. Özv. Friczi Györgyné Körözi Anna r. kath. 71 éves, Bérkocsis-u. 24. Sándor Imre r. kath. 1 hónapos, Fancsika 2. Fekete Sándor ref. 58 éves, Damjanich-u. 161. Gelberger Béláné Goldstein Hermina izr. 29 éves, Francz Károly r. kath. 3 éves, Szerep. Ruzicska Gyula r. kath. 71 éves, klinikai telep. Kiss István ref. 7 éves, Haláp 132.

— Ma tartja első próbáját a Csapó-utcai egyházzsérz ének- és zenekara. Az alakulóban levő ének- és zenekar ma délután tartja első próbáját a Szappanos-utca 16. sz. alatt levő Gyülekezeti Otthon nagytermében, még pedig 5 órakor az énekkar, 6 órakor pedig a zenekar részére. — Akik eddig még nem léptek be, az első próba alkalmával is jelentkezhetnek. Belépés és működés díjtalan.

— Három ájtatosság magyarországi Szent Erzsébet tiszteletére. Ismeretes dolog, hogy II. Endre király leányának, az 1235-ben szenttéavatott Erzsébetnek, a thüringiai örgróf hitvesének ebben az évben van halálának 700 éves fordulója. A jubileum szerte a világon eseménye a katolikus hitéletnek, legkivált Németországban és nálunk, magyaroknál, ahol kivételes bensőséggel készülnek Szent Erzsébet november 19-i ünnepére. Természetes dolog, hogy az ünnepelésből kiveszi részét a debreceni egyházközség is, amely háromnapos ájtatossággal készül Szent Erzsébet ünnepére. November 16-án, 17-én és 18-án este 6 órakor templomi ájtatosság lesz szentbeszéddel, 19-én reggel fél tíz órakor pedig ünnepélyes főpapi szentmise. 16-án dr. Hanzely Lajos prédikál, 17-én dr. Kompassz Árpád, 18-án dr. Rózsa Jenő, 19-én az ünnepélyes főpapi szentmisét dr. Lindenberger János apostoli kormányzó celebrálja.

Képek keretezése legolcsóbban BLATTNERNEL, Piac-utca 89. szám.

— Kedden lesz a Szülők Iskolájának második előadása. A Szülők Iskolája november 17-én, kedden este 6 órakor a városháza közgyűlési termében tartja meg második előadását, mely alkalommal Bartha Miklós ref. tanítóképzőintézetű tanár egy érdekes téma keretében „A közösség gondolata az iskolai életben” címen foglalkozik a szülőket és nevelőket igen közletről érintő fontos nevelői kérdésekkel kapcsolatban. Beléptidij nincs. Az előadásra, melyet a Szent László Dalegyet énekszáma vezet be, az Iskolánkülső Népművelési Bizottság ezuton is meghívja az érdeklődő szülőket és nevelőket.

Endresz Györgyöt Debrecen diszpolgárává választják

(A Debreceni Újság tudósítójától) Hegyemegyi Kiss Pál országgyűlési képviselő érdekes indítványt nyújtott be a törvényhatósági bizottsághoz. Azt javasolja benne, hogy Endresz Györgyöt a Justice for Hungary dicsőséges pilótáját, aki átrepülte az Oceanit és a ma-

gyar igazság védelmében az egész világ előtt becsületet szerzett, — Debrecen városa válassza meg diszpolgárává.

Az indítványt a november végén tartandó rendes közgyűlésen fogják tárgyalni.

A Honsz felhívása. Felhívjuk tagjaink közül mindazokat a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvaikat, akik a segélyre tényleg rászorultak és ezt bizonyítani is tudják, hogy az inszégakcióban való részvétel végett csoportunk Csapó-utca 15. szám alatt lévő helyiségében a saját érdekükben sürgősen jelentkezzenek. Csoportelnökség.

— Az egységspártkör fiatalokának vasárnap délutánját ma 5 órai kezdettel tartja meg a rendezőség az Arany Bika félemeleti kistermében. Eddig is igen nagy látogatottságnak örvendtek ezek a délutánok, így a rendezőség a mai megnyitót délutánra rekord közönségre számít. A tánczenét az ifjuság kedvelt cigányprimása, Kiss Józsa és zenekara adja.

— Kulturstélyt rendez a Csapó-utcai egyházzsérz vasárnap, november 15-én este félnyolc órai kezdettel, magas színvonalú műsorral, amelyen szerepelnek Galánffy Lajos, Buza Gábor, Erdész Mihály városi zenekolai tanárok, a külföldön is ismert és kedvelt „Debreceni Trió”. Előadást dr. Révész Imre egyetemi tanár tart, utána Révészné Váro Margit énekszáma következik dr. Tóth Lajosné Csányi Eglatine zongorakísérettel. Az előadás pontosan kezdődik és az egyes számok alatt az ajtók zárva vannak. Beléptidij nincs. Az estély színhelye az egyházzsérzi Otthon, Szappanos-u. 16. szám.

— A hentes és mészáros üzletek zárórāja. Az Ipartestület ezuton hozza az érdekeltek és a nagyközönség tudomására, hogy a hentes és mészáros üzletek ma, vasárnap délelőtt még 10 óráig nyitvatartathatók, a legközelebbi vasárnaptól, azaz november 22-ig, március hó 16-ig azonban vasárnaponként a hentes és mészáros üzletek zárva lesznek.

Szörmebundák kijavítását, átalkítását olcsón vállalom. Kész bundák, prémbrók nagyválasztékban KÖVÁRY szűrmester, József kir. herceg-utca 3. szám.

— Tüzrendészet statisztikája a múlt hónapban. A város területén az elmúlt hónapban egy raklartűz, egy villamosvezetékézés, és egy kéménytűz, összesen három tüzeset volt. A tűzkárok összege biztosítás révén megtérül. A tüzesetből kifolyólag emberi és állati életben kár nem történt.

— Az Iparostanonciskolai Levente-egyesület kulturstélyje. November 15-én, vasárnap este 6 órai kezdettel közkezdvelt kulturstélyjeinek 4-ik vigelőadását rendez meg az iparostanonciskolai Levente-egyesület. A kulturstély műsora a következő: 1. Nyitány. Hiszekegy. Előadja a leventezenekar. 2. Szavaltat: Magyar iskolában. Irta Nagy Endre. Előadja Várnay Mancika. 3. A 72. őrház. Vigjáték 1 felvonásban. 4. Irredenta dalok. Előadja: Szűcs János oktató. 5. A néma vádlott. Kedélyes törvényszéki tárgyalás 1 felv. 6. Hiszekegy. Műsor után tánc, melyet Czégény Gyuszi és zenekara szolgáltat.

— Halálozás. Nemes Nagy Béla a budapesti büntető törvényszék ny. tanácselnöke 59 éves korában elhunyt. F. hó 72-én Hajdusámsonban temették.

— Az Ispótlályi templomban ma délután 5 (öt) órakor vallásos estély lesz, melynek tárgya a Heidelbergi Káté XXXV. Urnapi kérdése és felelete. A részletes program a következő: Kezdő-ének: 5. dicséret. Főének: 142. dicséret 1—2. verse. Kátét olvas és imádkozik: Dékán Elek segédlelkész. Közének: 7. dicséret 3. verse. Kátét magyarul és uri imát mond: Musza Ferenc okl. lelkész. Közének: 142. dicséret 3. verse. Dr. Thaly Lőránd: „A régi hárfa”. Szavaltat: Kiss Ferenc theol. Gabriel—Varga: „Dicső Király”. Énekl: Berényi Margit, orgonán kíséri: Bartha, Emma. Imádkozik: Szabó Gyula segédlelkész. Záró-ének: 142. dics. 5. verse.

— November 27-én kezdődnek az utmesteri vizsgák. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett Hajdu vármegye törvényhatóságához és közölte, hogy az utmesteri szakvizsgálatokat november 27-re s 28-ra tűzte ki. A vizsgákon a miniszter képviselőjében Cserey Aladár műszaki főtanácsos jelenik meg.

LEEGYSZERÜSÍTÉS

— Mibe kerül ez a ruhafogas?
— Egy pengő.
— Nincs olcsóbb?
— Dehogynem, szolgálhatok egy kampós szeggel.

— Meg kell csináltatni a baromvásártér korlátjait. A debreceni baromvásártér korlátjai olyan rossz állapotban voltak, hogy az állategészségügyi felügyelő már a vásár megtartását is el akarta tiltani. Ilyen körülmények között a polgármesteri értekezlet kimondotta, hogy a korlátokat a rendelkezésre álló fedezetből helyre kell állítani.

— A „Debreceni Iparos Dalegyet” kulturstélye. A „Debreceni Iparos Dalegyet”, hogy minél szorosabbá tegye a tagjai és azok hozzátartozóival való kapcsolatát, elhatározta, hogy — az „Iparoskör” disztermében — minél gyakrabban barátságos összejöveteleket rendez a dalegyet tagjai és azok hozzátartozói részére. Ilyen összejöveteleket a folyó hó 21-én, szombat este 8 órakor lesz az „Iparoskör” disztermében s az elnökség kéri, hogy ezen családias jellegű kulturstélyen a dalegyet alapító—pártoló—működő tagjai és előjárói családtagjaikkal együtt résztvevni s a dalegyetet nemes hivatásában ez által is pártolni sziveskedjenek. Az estély pontosan 8 órakor kezdődik s tartalmas műsor után reggel 2 óráig, — kitűnő zenekar mellett — tánc lesz. Beléptidij semmiféle címen nincs.

— Előkelő esküvő. A régi szabolcsi világ nemes hangulatát és külső szépségeit újította fel az az esküvő, amely november 14-én folyt le Nyiracsádon Nagy Elemér ny. törvényszéki bíró és neje, Kálmánczhey Boriska vendégszerető házánál. Keresztleányuk, Nógrády Valéria és dr. Paál Gusztáv tartották esküvőjüket a szabolcsi uri magyar társadalom, öszinte szeretetétől kísérve. Tanuk voltak Berthy László ny. ezredes és dr. Farbak Agoston belügyminiszteri számvevő. Az esketési szertartást, amelyet ugyancsak a házánál a polgári házasság előzőlt meg, Némédy István református lelkész végezte. A fiatal párt s az örömszüleket a tisztelők s barátok nagy serege ke-reste fel szívből jövő szerencsekívánataival.

— A Svetits Intézet volt növendékeinek figyelmébe. A Svetits Intézet volt növendékei kéretnek, hogy hétfőn délután fél öt órakor az intézetben sziveskedjenek megjelenni, ahonnan közösen vonulnak át a római katolikus templomban tartandó Szent Erzsébet-ájtatosságra.

— Sziliczei-Várad Gyula előadása a Katolikus Népszövetségben. A Katolikus Népszövetség ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a Varga-utcai iskola termében tartja hitvédelmi előadását. Előadó Sziliczei-Várad Gyula ny. plébános, a kiváló író és szónok. A vezetőség ezuton hívja meg a tagokat és az ügy barátait. Az előadás pontosan a templomi szentbeszéd után kezdődik. Belépti díj nincs. Mindenkit szeretettel vár az Igazgatóság.

Hőcipőt, sárcipőt, autógummit tökéletesen javít ORBAN gummiüzem, PIAC-UTCA 9.

— A mentők működése a múlt hónapban. Az elmúlt hónapban a következő mentési esetek fordultak elő: sebészeti bántalmak 82, belső bajok 24, egyéb bajok 6, szállítások 205, mozgóórság 108, vaklárma s téves jelentés 1, összesen 516. Az esetek közül 8 öngyilkosság fordult elő. Az öngyilkosságok módja: lövés 1, mérgezés 7.

— Balogh Sándor tánciskolájában (Péterfia-utca 30.) minden szombaton 8—12-ig, vasárnap 6—8-ig egyetemistáknak órákat tart. Colonokban beiratkozás délelőttönként 11—1-ig, d. u. 5—10-ig.

— Felhívom figyelmét cégekre s ha meggyőződik szaksterű munkámról, olcsó áramról, másnak már Ön fog engem ajánlani. Cserep Sándor látszerész, Piac-utca 21. szám.

— Cserépkályhák nagy választékban, átrakásokat, tisztításokat vállal helyben és vidéken, jutánvos 4-on Krisch Károly kályhás-mester, Ferenc József ut. 89. (volt Piac utca). Telefon 12—18.

— Dr. Hutiray József főorvos belgyógyász szabadságáról visszatérve rendeléseit áttette és megkezdte: telefon 5-72. Péterfia-utca 46., II. emelet.

— Erős, vérbő, kővér emberek számára természetesen „Ferenc József” keserűvizet naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít.

KÖZGAZDASÁG

A nagyipar kitelepítése falura

Irta Iovag Manz György

Volt egy idő, amikor Amerikában arra gondoltak, hogy olyan szövetkezeteket létesítsenek, amelyek nemcsak a termelés és értékesítés terén működnek, hanem a gyáripari feldolgozást is teljesen kezükbe veszik, sőt a mezőgazdasági eszközöket, gépeket és kellékeket is saját hatáskörükben állítják elő. Már az első kísérletek kiderítették, hogy ez oly óriási költségekkel járna, hogy a gyártmányok ezzel szemben oly selejtessé és drágák lennének, hogy ezt a mezőgazdák nem bírnák ki. Az eszme megvolt, kipróbálták és mivel nem vált be, azonnal lement. De a csirákja megmaradt, tovább motoszkált a gazdák fejében és végre rájöttek, hogy mégsem egészen meddő a gondolat, csak módosítani kell rajta. Bizonyos teljesen mezőgazdasági jellegű iparágak egyenesen kívánták a szövetkezetek általi felkarolását, mint például a tejtermékek feldolgozása, bizonyos állati termékeknek ipari előkészítése (gyapjutszítási, ipari, pelyvák előzetes kikészítése stb.), mások meg kívánták, hogy a feldolgozás által megmaradt hulladékok a termelés színhelyén maradjanak és ott használtassanak el a termelési vagy állattartási célokra. Ilyenek voltak az olajos növények, a szesz- és söripari hulladékok stb.

Hogy ezt megértsük, kérem olvasóimat, kísérem el egy kis szemléveget előbb a vidéki vasuti teherkocsiállomásokra és állomásokra. Megragott teherkocsikat láttunk itt mindenféle nyers anyaggal, cukorrépát, burgonyát, gabonát, gyümölcsöt, veteményt, gyapotot, lenet, kendert, napraforgómagot, kendermagot, tökmagot és sok mást, azonkívül hosszú vonatokat vágómarhával, élő baromfiival, sovány sertéssel. Ezek mind vagy nagy gyárakba mennek feldolgozásra, vagy városra eladásra, öltözik. Ezeknek szállítása mind sok pénzbe kerül, a kényesebb cikkekben ezenkívül sok kár is esik a szállításnál. Csak kérdezzük meg a gyárakat, vágóhidakat és kereskedőket, mennyi veszteség van a szállításban. És most gondoljuk meg, hogy hány százezer métermázsára van azoknak a részeknek súlya, amelyeket a rendeltetési helyen nem lehet értékesíteni, amelyeket sok esetben egyszerűen el kell távolítani, vagy pedig megint meg lehet költséggel ki kell szállítani oda, ahol hasznát vehetik a gazdák. Milliós pengő értékű vér folyt le a városi vágóhidak csatornáiban, számtalan kocsi rakomány trágya marad a vágóhídi istállóban és hízaladókban addig, amíg a városi kertészek elhordják. A nitrogénus állati vizeletnek egész tengere foly le a csatornáikba. Hatalmas takarmányraktárakat lehetne megépíteni a sok hulladékkal, amit a konzervgyárak a konzervált gyümölcsből és veteményből használatlanul eldobnak. Rengeteg savó megy el a sajtgyárakban. És most számítsuk ki, mennyi pénzbe kerül azoknak a hulladékoknak visszaszállítása falura, amelyek egy rendszeres kereskedelmi cikket képeznek. Itt az olaj-

gyártás után maradt porácsa, a felőrölt csont, a cukorgyári, szeszgyári és sörgyári hulladék stb. Ez mind má regyszer elutazott a termelés színhelyéről és most megnit visszautazik mint árucikk ugyanoda, ahonnan jött.

A nagyipari vállalatok előszeretettel városban, legszívesebben a főváros közelében telepednek le. Ennek főoka redetleg az volt, hogy városban voltak a legjobb közlekedési és szállítási lehetőségek és a közvetlen piac, a legtöbb fogyasztó. A gyárak maguk után vonták a falun nem boldoguló munkaerőket, a városok megteltek, túlszűföldték munkáscsaládokkal, a falvak kezdtek üresen elnéptelenedni. Oly hatalmas volt a gyárak vonzóereje, hogy a nép még sok ezer mérföldnyi távolságokra, tengeren túl is vándorolt oda, ahol sok volt a gyár. Ma már ott állunk, hogy a kivándorlás teljesen berokk, hazai városaink pedig hirtelen megszűntek munkanélküli munkáscsaládokkal, üzembeszűntetések, sztrájkok, egyéb zavarok napirenden vannak, az egészségügyi állapotok pedig súlyos gondot okoznak a városi adminisztrációnak. A gyári munkás városban semminemű mellékkereseti forrást nem talál, ha a gyár nem foglalkoztatja, éhen halhat. Henry Ford volt az első, aki rátaft erre a nagy hátrányra és kimondta, hogy azokat az iparvállalatokat, amelyek a mezőgazdasági termények feldolgozásával foglalkoznak, ki kell telepíteni a termelés színhelyére és mentesíteni a városokat a városi egészséget veszélyeztető gyár-tulhalmozástól. Kimutatta, hogy a feldolgozott termék kisebb súlyánál és magasabb értékénél fogva, jobban bírja a szállítás költségeit, tehát a gyárak érdekében is van a kitelepítés. A munkaerőnek kivonása falura nem volna oly túlságosan nagy, mivel a gyáriparnak csak egy része menne ki, de ez éppen elegendő volna, hogy a további kivándorlást faluról megszüntesse, mivel a falusi munkás megtalálna a munkaalkalmat és emellett azt a lehetőséget is, hogy a mezőgazdaság terén is szerezzen magának kényeret bizonyos munkaszolgáltatásokkal és termelési ágakkal. Kivált olyan gyárak alkalmasak az áttelepítésre, amelyek természetük folytán csak idényenként veszik fel üzemeiket és az évek egyes részeiben csak beszüntetik, vagy jelentéktelen beszüntetés. Városban az ilyen beszüntetés vagy beszüntetés végtelen nyomort okoz, míg falun számtalan más munkaalkalom nyílik a munkásnak ez alatt. Henry Ford még tovább megy és azt javasolja, hogy a gyárak munkáikat falun turnusok szerint alkalmazzák és így a városban nyílt munkást alkalmazhat. Minden csodának megadják a lehetőséget, hogy rendszeres mellékfoglalkozást is szerezzenek a mezőgazdasági termelés terén.

Természetesen nem lehet az ipari üzemeknek minden ágát falura kitelepíteni. De nem is az lehet célunk, hogy a város össze munkáit kiváljuk falura. Sok százezer család-

talán nem is volna hajlandó kiköltözni, mert teljesen a városi életmódhoz van beidegzve. Meg lehetünk elégedve, ha a falusi nép megtalálja munkaalkalmát azokban a gyárakban, amelyek mezőgazdasági terményeket dolgoznak fel és így nem kénytelen városra elvándorolni. Angliában egykor felhangozott a je-

szó: „Back to the Land!” (Vissza falura.) Ma már ott is megváltoztatták azt a fenti értelemben: „Stick to the Land!” („Maradjál falun!”)

A modern mezőgazdasági szervezkedés feladata lesz ebben is kezdeményezőleg működni és lassanként a kitelepítés lehetőségeit kiépíteni és megvalósítani.

Változatlanok az árak a terménytőzsdén

A gabonapiacot élénken foglalkoztatta ma, hogy Chicagóban újabb lényeges áresések voltak a gabonapiacra. Tegnap már 62 cent volt a márciusi buza, úgyhogy egy hét leforgása alatt 8 centtel esett a márciusi buza Chicagóban. Ez pengőben számítva körülbelül 1.70 pengőnek felel meg, amely idő alatt a budapesti piacon sokkal kisebb mértékű volt az árcsökkenés. A 80 kilogrammos tiszavidéki buza 1 pengővel, a márciusi buza pedig csupán 33 fillérrel olcsóbb, mint egy héttel ezelőtt.

A chicagói tegnapi lanyhulást is csak mérsékelt árcsökkenés követte a budapesti piacon. Egyébként a készáruvásárlón a sörárpa kivételével, amely 50 fillérrel magasabb áron került forgalomba, valamennyi cikk árfolyama változatlan maradt.

Határirányzat:

Buza: dec. 10.63, zárlat 10.61—63, márc. 11.58, 60, 66, 63, 75, 64, 61, zárlat 11.63—65.

Rozs: dec. 13.00, zárlat 12.78—80, márc. 13.90, 85, 83, 80, 72, 70, 56, zárlat 13.56—57.

Tengeri: máj. 14.04, 07, 00, zárlat 13.98—14.00.

Készárnyzat:

Buza: 77 kg 10.70—11.15, 78 kg 10.85—11.30, 79 kg 11.00—11.45, 80 kg 11.10—11.50, fűszai 77 kg 10.35—10.55, 78 kg 10.50—10.70, 79 kg 10.65—10.85, 80 kg 10.70—10.90, iászs, 77 kg 10.30—10.50, 78 kg 10.45—10.65, 79 kg 10.60—10.80, 80 kg 10.65—10.85, dtull 77 kg 10.40—10.60, 78 kg 10.55—10.75, 79 kg 10.70—10.90, 80 kg 10.75—10.95, pestv., bácskai 77 kg 10.55—10.75, 78 kg 10.70—10.90, 79 kg 10.85—11.05, 80 kg 11.00—11.10.

A különleges (80 kg) tiszai buza 12.00—12.75 P.

Rozs: pest. 12.10—12.20, egyéb rozs 12.10—12.20, tak. árpa I. 17.00—17.25, tak. árpa II. 16.50—16.75, felv. sörárpa 19.50—23.50, egyéb sörárpa 18.00—19.50, zab I. 19.00—19.25, zab II. 18.55—18.75, ti. tengeri 12.50—13.00, egyéb tengeri 12.75—12.90, korpa 10.75—10.90.

Valutárfolyamok

Angol font 20.40—21.90, Belga 78.95—79.95, Cseh korona 16.80—17.00, Dán korona —, Dinár 10.06—10.16, Dollár 568.50—572.50, Francia frank 22.20—22.50, Hollandi forint 228.55—230.35, Lengyel zloty 63.35—64.15, Lei 3.38—3.48, Léva 4.08—4.20, Lira 28.80—29.60, Német márka 135.00—136.00, Norvég korona —, Osztrák schilling —, Svájci frank 110.80—111.80, Svéd korona —.

I'ekeme'ések

A hivatalos lap közölte az új 5100. M. E. számú illetékrendelést, amely számos, legutóbb 1927-ben megállapított illetéket lényegesen (átlagosan 25 százalékkal, de egyes telekeknél jóval nagyobb arányban) felemeli, így például a vasuti fuvarleveleket 1.50 pengőre, a meghatalmazásokat 2 pengőre, a bizonyítványokat 1 pengőre,

illetve 50 fillérre. Az okirati illeték ivenként 1.60 pengő helyett ezentúl 2 pengő, ugyanígy a beadványok helyigilletéke is. A marhalevél illetéke juh, kecske és malac után 10 fillér, félévésnél idősebb vagy hizott sertés, csikó, borju és szamar után 60 fillér, minden kétévésnél idősebb és vagy szarvasmarha után 1 pengő. Az éves vadászjegy illetéke 30 pengő, vadörök részére 3 pengő, a fegyverigazolványok illetéke fegyverenként 5 pengő, a halászejegyszer, évenként 5 pengő. Igen terhes mértékben emelkednek a különféle egyéb közigazgatási, továbbá törvényhozási és a váltóilletékek is, a mezőgazdasági lakosok pedig főként a vagyonatruházási, örökösödési, telekkönyvi bejegyzési és még sok egyéb illetékek emeléseit sújtja.

Debreceni termény- és takarmány-árak

Buza 8.30—8.40 (boletta), rozs 9.60—9.80 (boletta), árpa 14.80—15.00, tengeri 15.60—16.00, tengeri új 10.50—11.00, tengeri csöves 8.20—8.50, széná 4.90—7.20, lucerna 7.00—8.70, lóhere 6.50—7.00, búkköny 5.80—6.00, szalma 2.00, cukorrépa 1.80—2.00, takarmányrépa 1.10—1.50, tők (evő) 2.00—2.30, fehér krumpli 5.50—7.50, rozsakrumpli 9.00—11.00, káposzta (100 drb.) 5.00—8.00.

M. kir. „Gábor Aron” 6. honvéd tüzérosztály. Oph. Közétkezési bizottsága.

VERSENYTARGYALÁSI HIRDETMEY

M. kir. „Gábor Aron” 6. honvéd tüzérosztály oph. közétkezési bizottsága részére 1932. évre szükséges marhahus, zsír, főzelek, fűszer és gyarmatáru, valamint tej és tejtermékek szállítására f. évi november hó 18-án 10 órakor a m. kir. „Gábor Aron” 6. honvéd tüzérosztály gazdasági hivatal kirendeltség iroda helyiségében versenytárgyalás fog tartatni.

Pályázók írásbeli ajánlatukat zárt borítékban a fenti időre és fent megjelölt helyre adják be. — Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető a tárgyalás napjáig 8 órától 13 óráig és 16 órától 13 óráig.

M. kir. 6. honvéd tábori tüzérosztály parancsnok helyettes közétkezési bizottsága

Olcsóbb lett a hus

1 kg I. r. marhahus 80 fill.
1 kg II. r. marhahus 60 fill.
1 kg I. r. borjúhús 1.30 fill.
1 kg II. r. borjúhús 90 fill.
1 kg juhhus 70 fill.

Csapó-utca 14. szám.
ROBICSEK JENONÉL.

Erzsébet-napra

legszebb levágott és cserepes virágok, virágkosarak legszebb kivitelben és legolcsóbb árban

FARKAS MARGIT

virágüzletében (Bika szállodával szemben)

Butorozott szép szoba kiadó. Nyugoti-utca 48. 1615

Kiadó lakás

Kiadó lakások!
3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségek, konyha, konyha, kamara, 1 szoba, konyha, kamara Miklós-utca 8. sz. alatti házban. — Azonnal beköltözhető. Értekezni: Dr. Hódy Zoltán, Hatvan-u. 38. sz. Telefon 16—66. 1581

December

1 re egy szoba, konyha, kamara kiadó Agárdi 9. 4273

Azonnalra

vagy későbbre ötszobás földszinti utcai lakás jutányosan kiadó. Arany János-u. 20. 1540

3 szobás,

előszobás, szépen kifestett világos lakás kiadó Csapó 59. 4278

Kiadó

ötszobás utcai lakás május 1-re Széchenyi-utca 14. szám. 4285

Kiadó

2 szobás udvari lakás. Varga-utca 26. 4286

2 szoba

konyha, spázz kiadó azonnal elfoglalható. Ótmalom-u. 1. 4298

Kétszobás

utcai garson lakás butorral vagy anélkül rendelők, irodának is, villamos megállónál kiadó. Kossuth 61. 4291

5—4—3

szobás gyönyörű és olcsó lakások s üzletek kiadók. Hunyadi-u. 17. 1656

Utcai

szoba, konyhás lakással azonnal kiadó. Fűvész-kert-utca 5. 1645

Kossuth-utca

irodának, rendelőknek 2 szép szoba, előszoba azonnal kiadó. Kossuth-utca 8. sz. 4292

Kiadó lakások:

3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségek, 2 szoba, konyha, kamara, Miklós-u. 8. sz. alatti házban. Azonnal beköltözhető. Értekezni: dr. Hódy Zoltán, Hatvan-u. 38. sz., telefon 16—66. 1581

Két

szoba, konyha, betonos szoba azonnal kiadó. — Schneider Mihály, Piac-utca 62. 1623

Kettő

szobás lakás mellékhelyiséggel, külön udvarral kiadó. Csapó-u. 60. sz. 1640

Egyszobás

lakás butorozatlanul Péterfia-utca 16. szám alatt kiadó. 4325

Két szoba, konyha, speiz mellékhelyiséggel kiadó. Homok-utca 68. 4313

Kiadó

Rothermere- (Darabos-) utca 22 alatt háromszobás lakás mellékhelyiségekkel. 4288

Egy szoba,

konyha kiadó. Csonka-utca 18. 4302

Egy

szoba, konyha kiadó. Jókárban levő gyermek kocsis eladó. Telegi 56. 4314

Azonnalra,

vagy későbbre ötszobás földszinti utcai lakás jutányosan kiadó. Arany János 20. 1602

Egy

szoba, konyhás lakás, mely garzonlakásnak is megfelel, villanyvilágítással nagyon olcsón kiadó azonnal. Szemben a villanygyárral. Hid-utca 10. sz. 1638

Két szoba

előszoba, konyha kiadó Zöldfa-utca 13. 4287

Kiadó

kétszoba, előszoba mellékhelyiségekkel, lakó nines. Faragó-u. 7. 4316

Egy

szoba, konyha, speiz kiadó. Csígekert-u. 39. 4317

Kiadó

szoba, konyha, speiz Nagy Pál-u. 11., Péter fiait temetőnél. 1673

Kétszobás

garzon lakás, előszobával Hungária-palotában kiadó. 1671

Négyszobás

párkettes, fürdőszobás. Piac-utca néző lakás Hungária-palotában kiadó. Értekezni: földszinti I. irodában. 1672

Kiadó

3 szobás modern lakás, különálló épületben. — Szappanos-u. 7. 1668

Utcai

lakás, 2 szoba, azonnal beköltözhető, kiadó. — Bethlen 46. 4328

Szoba,

konyha, speiz külön udvarral kiadó. Homok-utca 68. 4327

4—5 szobás

komfortos lakás, parkirozott udvarral májusra kiadó. Bethlen 28. 1632

Piac 10.

komfortos háromszobás földszinti lakás májusra kiadó. 1684

Kiadó

azonnal Mester-utcai sorompónál magában álló ház, udvar és kerttel egy kétszobás lakás zárt verandával. Értekezni: Gazdák Bankja. Kossuth-utca. 1311

Péterfia-utca 16. szám alatt utcai emeletes hatszobás lakás május 1-től kiadó. Értekezni: dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Piac-utca 16. szám. 4324

Két

utcai szoba, konyha kiadó minden órában. Veres-u. 27. 4319

Egy

szoba, konyha dec. 1-re kiadó. Honvéd-u. 24. 4315

Kétszobás

lakás mellékhelyiségekkel olcsón kiadó azonnalra. Csapó 58. udvarban jobbra. 1602

Kiadó

szép udvari kertes lakás, mely 4 szoba, fürdőszoba, két előszoba és mellékhelyiségekkel áll. Kossuth u. 29. sz. 4250

Kiadó

két szoba, nagy előszoba mellékhelyiségekkel Magoss-utca tizenhárom. 4248

Modern

3 szobás lakás májusra kiadó Mező Armin, Irinyi-u. 6., esendörparancsnokság mellett. 1546

Kiadó

két szoba, előszoba, konyha. Kishegyesi-ut 19. 4243

Háromszobás

fürdőszobás, komplett modern lakás azonnal kiadó. Simonffy 40. 1614

Kiadó

6 szobás utcai lakás 2 előszobával, 1 fürdőszobával, 2 cselédszobával s mellékhelyiségekkel, esetleg kétrészesben is. Kossuth-u. 29. 4249

Üzlet,

műhely, raktár

Üzlethelyiség

utcai és udvari is kiadó. — Péterfia-utca (Piac-utca) 70 szám a att. — Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 516

Kossuth-utca

üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. A

Kis üzlethelyiség

Szent Anna 5. szám alatt azonnal kiadó. — Felvilágosít Batthyány-u. 14. sz. ügyvédi iroda. 3517

Piac-utcai

üzlethelyiség november elsejére kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál A

Kiadó a Debreceni Újság kiadóhivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésével a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten két tágas szobából álló lakás. Irodának, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923

Irodának

két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. A

Piac-utca 51

szám alatti házban utcai üzlethelyiség, jelenleg Alföldi Ruhaközpont bérléte, január hó 1-től kiadó. Értekezni: dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Piac-utca 16. sz. alatt. 4163

Irodának

szoba előszobával kiadó Városi Takarékszövetkezetben jelenleg orvosi rendelő. 1678

Áruraktárnak

alkalmas nagy udvari, vagy száraz pincehelyiséget azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 1655

Kossuth-utcai

részleg forgalmas üzlethelyiség olcsón kiadó. Kossuth-u. 8. 4045

Homok-utca

elején forgalmas szép üzlet kiadó. Kossuth-u. 8. 4291

Jóforgalmu

körösma berendezéssel kiadó. Értekezni: Habina, Sámsoni ut 1655

Uri, női

fodrászüzlet, központon betegség miatt, bevezetve, eladó. Cim a kiadóban. 1641

Vendéglő

helyiségekkel, üzletekkel, lakásokkal, kerttel, egész ház kiadó olcsó bérért, vagy kedvező feltételekkel eladó. Pószbórné-ut 86., sarkon. 1650

Ajánlat

KIRALY kávéi mégis a legjobb! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeld-tér 11. szám.

Szemüvegek.

nőmörök, látszerek legolcsóbban Paulo vésnöké nyelgyézőkészítő és lát-szerkereskedőnél, Batthyány u. 22. 3847

Zongora,

rövid, bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. 1141

Valódi Jorksirei kanhoz kockákat bebugatásra vállalkozók. Kovács-utca 3. 1518

Három

darab lovat munkára kiadnék, megbeszélés délután 4—7 között. — Eötvös-utca 6. szám alatt. 4267

Sodronygyűbetétek

összecsukós vaságyak, gyermekágyak, kályhaellenzők, széntartók, lábtörők olcsón készülnek Ottónál, Rákóczi 13. sz. 1686

Kiállítás

áron alól, míg a készlethől tart minden elfogadható olcsó árban vásárolhat Batthyány-utca 16. udvarban tiszta gyapjuszöveteket férfiruhákra, télikabátokra, felöltőkre, csikos és lengyel nadrágokra, valamint különböző selymeket. 1632

Istálló

lakással vagy magában is kiadó, Kishegyesi-ut 17. 4269

Államilag

engedélyezett vesző eladás folytán kisebb, nagyobb mennyiségben jutásbentányosan kaphatók fajtiszta kettő-éves első osztályú gyökerek fehér-piros shatolos, rizling, kövidinka, fehér szlauha, fehér bakator, tanvignon szőlő vesszők. Hoffer-telep Nyársapát. 4270

Legolcsóbban

tűzfűt és szénét Rosenfeldnél vehet. Sallórom-utca 12., vagy megrendelhet. Telefon 6—74. 3862

Tűkrök,

üvegesizolások, foncsírozások legolcsóbban Sipkovitsnál, Nagyvárad-u. 15. Telefon: 356. 3825

Tűzifa,

szén vétele előtt érdeklődjön Fülöp és Prohászka cégnél. — Mester-u. 28. 1518

Hintaszék,

szmirnák, kézimunkák szervizelő asztal, gobelinek, festmények, vázák, butorok, divány, fotelek eladók. Malomköz 3., Csapó-utcán. 1646

Paplant

készíték, átdolgozók, — házaknál is. Paplanvarroda, Telegi 78. 4807

Kereslet

keresek Debrecen környékén, lehetőleg köves út és állomáshoz közel jó minőségű, sima felületű, barna homokbirtokot, ca 80 kat. holdat, mely lakó- és melléképületekkel el van látva. Cim meg tudható a kiadóhivatalban. 2193

Patkányfogó kis kutyát megvételre keresünk. Piac-u. 34. házfelügyelő. 1612

Nagy

házőrző kutyát keresek megvételre. Károly Ferenc József-u. 26—a. 4237

Irodaberendezést,

írógépet vételre keresek. Cim a kiadóban. 1666

Május

egyre keresek utcai, vagy udvari 6—7—8 szobás lakást vagy ennek megfelelő két lakást, közel egymáshoz. Közvetítőt díjazok. — Ajánlatokat kiadóba „Május” jellegre. 1609

Kiállítás

ajánlatot kiadóba „Május” jellegre. 1609

Üjletai

sajáttermésű 2—3 éves homoki fajbor kapható Széchenyi-utca 45. szám alatt minden nap literenként 60 fillérért. 4227

Kitűző

ujjleltai boraimat lakodalmakra, disznóölésekre, névnapokra olcsón árusítom. Rothermere 14. 1660

Óktatás

Tanárjelölt alsóbb osztályu középiskolások instrualását vállalja. Külön külön, vagy csoportban. Cim: „D. U.” kiadóhivatalban. 4262

Ehédkosztéri

tonit latin-német szakos tanárjelölt. Cim a kiadóban. 1128

Halló-némak

beszédfejlesztését és más beszédhibák javítását elvállalja: Papp György pedagógus, Miklós 23. 1670

Rádió

3 lámpás rádió eladó. Apafi-utca 20. sz. 4197

Auto

motor, korékpár

XII. Steyer,

kitűző karban, egész kis kocsi elcserelethe. Neubauer sodronygyár. Kétfalmon-utca 4. Telefon 15—62. 4246

Autó

120 P-ért eladó. Nyugoti-u. 48. 1616

250-es AJS,

keveset használt, eladó Boldogfalva-u. 8. 1638

Elektromotri,

rövidrezárt, 100 voltos, 1—2 lóerőt, veszek. — Széchenyi-utca 55. 1677

Hangszer

Zongorákat
pianínókat magánosoktól is előnyös eladásra átvesz Schmidt hangszerüzlete. Piac 73. 1658

Eladó állatok

15 drb.
Leghorn tyúk és 1 kakas eladó. Ugyanott ajándékba adok kölykök dakszlit. Szlavy. Batthyányi 10. 4276

Eladó
11 darab választott angol malac Luther-utca 18. szám (Dobozi temető mögött) 4277

Eladó ház

Uri családiház
három szoba, fűdőszoba, parkettes, Nap-utca 23. eladó. Fizezzel átvehető. Érdeklődni: F. felszólítkezten, Széchenyi Anna tiz. 4138

Eladó
Kossuth-templom környékén egy masszív, erős ház, 5 ablak az utcára, fedett kapualja, csaknem teljesen alapincézve. Villany, víz és csatornázott. Teljesen felszabadult 6 repülési lakással. Cim a kiadóban. 4234

Kisebb
házak olcsón eladók. Jókai-utca 31., Vendég-utca 54., Rigó-utca 12., Cserei-utca 8., Thury András-utca 6., Kölesön Segélyzőbe. 4047

Eladó
Dózsa-utca 23. számú adómentes új ház. Értekezni ugyanott. 4300

Rákóczi 45.
számú ház. Jövedelmező üzlettel, minden elfogadható ártért eladó

Eladó
Fűvészkert-u. 7. számú ház, azonnal elfoglalható. Értekezni ötös szám alatt. 4301

A Kölsönös Segélyző**Egylet**

(Kossuth-u. 8. színház felőli sarok)
49-ik új évtársulatára könyvecskék már kiadtnak.
1 törzshetét heti 50 fillér.

Eladók
adómentes 2 szobás telepi házak, 1500 pengő befizetéssel, részletre is. Értekezni: Gazdák Bankja, Kossuth-utca. 1312

Eladó
ház. Homokkert, Szabó Kálmán-utca 11. számú kétszobás családi ház osztozkodás végett, sürgősen. Értekezni Nap-utca 13. 4305

Emeletes
ház, masszív építmény, központban, négyszobás három- és négyszobás urilakással, két üzlettel, nagy bérjövődellel, olcsón eladó. Értekezni: Poroszlav-ut 51. sz. 1611

Rakovszky
utca 37. szám. három szobás családi ház, kevés pénzzel megvehető. 1620

Emeletes
bérpalotát, nagyjövőű Piac-téren, továbbá földszinti családi házat, vagyonmegosztásból olcsón eladja: dr. Janka ügyvéd, Miklós-u. 18. 1634

Ház,
a város legértékesebb utcájában eladó. Értekezni: Pehő főmérnöknel Mester-utca 17. telefon 1642 sz. 4304

Vendég-
utca 26. szám. több lakással, fűszerüzlettel olcsón eladó. 1621

Eladó
adómentes ház 2,300 Ft. Gerébi-telep, Fülöp-u. 55-b. 1649

Eladó
szoba, konyha, speiz Villany bevezetve, 475 négyszögöl telek. Bezerédi-utca 35. 1138

Eladó
Beresényi-u. 27. ház, fűszerüzlettel, villanyval és vízvezetékekkel kevés pénzzel átvehető. 1675

Katz-telep,
Szeremlei 13. számú sarokház, gyümölcsös sel eladó. Adómentes. 1667

Eladó föld

A hajduszoboszlói
határban 9 hold prima szántóföld eladó. Cim a kiadóban. 4265

26 kat. hold
prima tanyásbirtok eladó Nagyszepesen. Kovács, Széchenyi-u. 19. emelet. 4260

Eladó
25 hold fekete föld Hajduszovát határban, két részben is. Ajtó-utca 6. 4274

36 hold
föld vetéssel együtt kiadó, esetleg felszereléssel is. Bellegelő 55 h. 4258

Aranykoporsó

Irta: MARSCHALKÓ LAJOS

41. Jó időbe telt míg Galgóczy valamennyire összeszedte magát, megkereste a lovát, amely békésen legelészett a halom oldalán. — A nyeregbeszállás nehezen ment egy kicsit, de Galgóczy keveset törődött már ezzel. Még a kínzó fájdalmat is elfeledte, hiszen ezt a kis sebesülést megérte a mai éjszaka. A titok kulcsa a kezében volt már. Ismerte a fekete árnyékot. A revolver tűzvillanásánál látta a vonásait, amiket többé nem feledhet el.

Csendesen poroszkált végig a ház vezetőlülökön. Közben azt figyelte csak olykor — hogy a vér nem szivároga-e sebből. A fájdalom azonban nem szűnt meg. A ruhája csupa vér volt.

Oltthon, a tanya udvarán az öreg János kocsis rémülten csapta össze a kezét.

— Ur Isten! Mi történt a nagyságos urral? — Semmi János! Egy kicsit meg akartam halni az éjjel. — felelte halkán.

Az öreg szolgálja fejcsóválva segítette le a lóról Galgóczy Gábor, aki megindult a vén kastély felé. A tornácra Katóka állt István ur mellett. Láthatólag hevesen vitakoztak valami fölött. Csak akkor maradt felben a szóváltás, amikor hirtelen feltűnt előttük Galgóczy Gábor sápadt arca, véres alakja.

Mintha Szekeres István megprezent volna egy kicsit. Szemében ideges fények lobogtak. Bátyk Ilonka halála óta nem szerette látni a vért.

Hirtelen megfordult a sarkán, felrohant a lépcsőn s Gábor meg Katóka hallották, hogy dühösen bevágja maga mögött az ajtót. A lány talán csak most vette észre, hogy Galgóczy vállán a ruha csupa vér, mert sápadtan meredt a férfire.

— Gábor! Mi van magával? Galgóczy keserű fintorra buzta a száját. — Újra csak meg akartak ölni. Ezuttal valamivel több eredménnyel is. Viszont annyi haszna van az esetnek, hogy most már én is tudom kié az árnyék.

Katóka részkető szájjal kérdezte:

— Murza? Gábor pedig halkán felelt rá: — Ne beszéljünk erről, kislány. Elég, ha én tudom.

— De tudom én is! Én is... zokogott fel hirtelen Katóka.

Galgóczy hallgatott egy kicsit, majd ugylt, mint aki semmit sem akar tudni az egésztől.

— Arra akartam kérni, Katóka, engedje meg, hogy elvigyem az autót. Be kell mennem a doktorhoz. A golyó itt van a vállamban. — Én fogom bevinni, — erősködött Katóka. Maga most aligha tud sofförködni ilyen sebesülten.

— Ne haragudjon, kislány, de nem fogadom el a szívességét. Okom van rá, hogy egyedül menjek.

Katóka lehajlotta a fejét. — Hát csak menjen Gábor! — mondta csendesen.

Bent a városban a kis doktor alapos kezelés alá vette Gábor.

— A seb nem súlyos, — mondta. Egy kicsit több vért veszített ugyan a kelletnél, azonban felül a golyó is megakadt a csontban, de ezen segítünk rögtön.

Míg a doktor a műszereket főzte, Galgóczy idegesen cigarettázott a széken.

— Mondja, — kérdezte egyszerre minden átmenet nélkül a doktor, — legalább van már valami eredmény?

Gábor szilárdan felelt rá:

— Mához négy napra bilincsbe rakatom Bátyk Ilonka gyilkosát.

Az operáció alig pár percig tartott. A doktor boszorkányos gyorsasággal és szinte fájdalom nélkül távolította el a bent maradt golyót. Bekötözte a sebet, majd pedig azzal bocsátotta el Gábor.

(Folytatjuk.)

Eladó
Pacón 37 hold jó bar-na homok föld. Értekezni: Bethlen-utca 21. sz., kedvező fizetési feltételek mellett. 4246

Köztösgái
iskolánál 778 négyszögöl utcagazdasági esőzházzal eladó. Téglagyár mellett. Timár-utca 27. 4282

Eladó föld
a Bellegelőn 4 hold föld. Értekezni Hatvan-utcai kert, Halastó-u. 7. 4290

Ondódon
16 hold tanyásföld eladó. Értekezni: Piac-utca 9., banküzletben. 1679

Haláp
172, alatt 65 hold föld esetleg kevesebb eladó. Cim: dr. Takács ügyvéd. Piac-u. 9. 1131

Házhelyek
eladók. Katz-telepnél Köztemetőig villamos. Deák Ferenc 13. 1651

Köztösgái
iskolánál 778 négyszögöl, utcagazdasági esőzházzal eladó. Téglagyár mellett, Timár-u. 27. sz. 1635

Ebesen
közvetlen a kövesül mellett 15 hold föld eladó. Értekezni Szé- vetkezten, Hunyadi u. 2. sz. 4303

Eladó
fekete föld a Faj-dűlőben. Nyomató-utca 9. 4310

Eladó
Bellegelő 80. és 109. sz. tanyásbirtok és Rakovszky-utca 30. számú ház. Érdeklődni lehet Kalmár Béla, Rakovszky 30., Fitori Ambrus, Batthyányi 1. 4289

Gazdasági eszközök

Eladó
új répvágó s egyéb gazdasági gépek. székér. Turi András-utca 13., a falóger végén. 1664

Csépőgép
8-as Marschall eladó ötszázötvenért. Motor-kerékpárt vagy segéd-motort vennék. Bor-dács, Kisfástanya, Szabolcs megye. 4270

Eladó
üzemredukció folytán kisebb nagyobb teljesen üzemképes motor-ekék, Károly Ferenc József-ut 22. 4299

Butorok

2 díofa
pulituros férfiszoba, új és prima kivitelben, — interziával jutányosan eladó. Bethlen-utca 48. Korma. 4288

Eladó
szép, jókarban levő ebédelőberendezés igen jutányosan eladó. Piac-utca 44. sz., 5. ajtó. 4268

Ebédelőbutor
és egy nagy tükör, tiszta. jó karban eladó. — Jókai 10., házfelügyelőnél. 1630

Eladó
asztalkák, székek, virág- és szobaállványok, Miklós-utca 51., műhelyben. 1677

Egy
komplett csaknem új machagóni ebédő 6 börszékkel eladó. Burundia-utca 14., kereszt-pület. 4283

Eladó ingóság

Jókarban levő
oldalkocsis motorke-rékpár olcsón eladó. — Simonffy-u. 36. 1136

Üvegezett
üzleti állványok eladók Széchenyi-utca 55. 1674

Eladó
Könyvű fekete hajtó-kocsi Hadházi-utca 26d. 4296

Eladó
teska téglá, fa deszka-ajtók és ablakok Lorántffy-utca 32. 4293

Tróasztal
keményfából és 10 h. macsi föld eladó. Veress ügyvéd, Sas-u. 3. 4320

Eladó
tejes kocsi, egy kézikocsi. Hatvan-utca 47. 1647

Vaskályba,
jókarban lévő, szénfü-tésre is alkalmas. el- adó. Cim a kiadóban. 1642

Káposztásbordók
minden mértben olcsón kaphatók Deutsch Albert és Fia, Piac-utca 1. sz. 1643

Hétszár
literes boroshordók. 4 darab. eladók. Mester-utca 28. 1644

Henteseknek,
mészárosoknak husvá-gó tökéek eladók. Poroszlav-ut 53. 1631

Különléle

Tárogató
fekete férfi télikabát, ruhanemű, férficipő el- adó. Hajnal-utcai bér- ház. A. 7. 1647

Eladó
asztalkonyha, álló író- asztal, dívány, asztal, hencser, ágy, 100 bekötés hordó stb. Nyomató-utca 9. 4309

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat rt. Felelős kiadó: dr. PAJOR GYÖZÖ igazgató. Nyomdavezető: VARGA ENDE.